2020

Jaarverslag

De Haagse Scholen

Inhoud

Voorwoord 3

Deel I / Bestuursverslag 5

1. Het schoolbestuur 6
1.1. Profiel 7
1.2. Organisatie 11

2. Verantwoording van het beleid 17
2.1. Onderwijs & kwaliteit 18
2.2. Personeel & professionalisering 25
2.3. Huisvesting & facilitaire zaken 34
2.4. Financieel beleid 37
2.5. Risico's en risicobeheersing 44

3. Verantwoording van de financiën 47
3.1. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief 48
3.2. Staat van baten en lasten en balans 50
3.3. Financiële positie 53

Deel II / Jaarrekening 55

Deel III / Overige gegevens 85
Verantwoording subsidies 86
Vaststellingsformat schoolbesturen subsidie 2020 93
Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen 96
Verbonden partijen 101
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 102

Bijlagen 107
Nevenfuncties College van Bestuur 108
CV leden Raad van Toezicht 111
Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad 109
Overzicht van de scholen 113

Voorwoord

Het jaar 2020 ligt achter ons. Het was een jaar waarin een oplopend lerarentekort en een pandemie, veroorzaakt door COVID-19, elkaar versterkten. Het jaar ervoor was het ambitiestatement herijkt en rond de overgang van 2019 naar 2020 voerden we met onze schoolleiders, staf en in- en extern betrokkenen bij onze stichting, uitvoerig het gesprek over de druk op onze missie en de realisatie van onze ambities.

Die gesprekken waren in volle gang, de contouren voor de aanpak stonden in de grondverf tot het moment kwam dat de scholen hun deuren moesten sluiten. Een crisisteam met taskforces werd samengesteld, noodopvang voor leerlingen van ouders in vitale beroepen en voor onze meest kwetsbare leerlingen werd georganiseerd en afstandsonderwijs werd ingericht. Partners in de stad, landelijke instellingen en mecenaten boden op allerlei manieren hulp aan. Onze scholen en onze staf leverden een gezamenlijke prestatie van formaat!

De druk op ouders was groot en de druk op onze leerkrachten werd opgevoerd. De scholen waren verantwoordelijk voor het ontwikkelen en verzorgen van onderwijs op afstand, voor noodopvang, voor het contact houden van leerlingen die buiten beeld dreigden te raken. Daarnaast verhielden zij zich tot de zorgen van ouders. De combinatie van dit alles heeft diep ingegrepen op ons onderwijs. Met name op onze scholen in de wijken met een lage sociaal-economische status en waar het tekort aan leraren het meest ingrijpend is. Twee lockdowns, een aantal weken onderwijs in shifts heeft een nog niet precies te bevatten impact op veel van onze leerlingen.

De vertraging op de cognitieve vakken vinden we overigens minder zorgelijk dan de invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

In het voorjaar stelden we met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de gemeenten en de grote onderwijsbesturen in G5-verband een noodplan voor het lerarentekort op. Dat plan komt grotendeels tegemoet aan onze behoeften. Inmiddels maakt De Strandwacht, onze school voor speciaal onderwijs, al maanden gebruik van een van de maatregelen uit het noodplan.

Eveneens werd met alle besturen een convenant afgesloten om de zij-instroom te vergroten. De Haagse Scholen is penvoerder van dit noodplan zij-instroom.

We realiseerden ons in 2020 dat het onmogelijk is om ambitieus te zijn en te blijven als we niet scherp aan de wind zeilen. Wij schreven daarom onze sturingsvisie en bespraken die in het najaar met alle schoolleiders, staf, raad van toezicht en externe betrokkenen in een iteratief proces met mooie en betekenisvolle gesprekken, waar kloppende onderwijsharten de boventoon voerden.

We willen de aandacht vestigen op twee scholen waar jarenlange focus en inzet dit jaar tot een hoogtepunt kwam. Dit doen we overigens in de wetenschap dat we daar onze andere 50 scholen onmiddellijk tekort mee doen!

We zijn heel trots op De Vlierboom, waar de schoolleider met haar team in relatief korte tijd de basiskwaliteit weer op orde kreeg, zodat ze vol goede moed weer verder gaan bouwen aan hun ambities. Een heel bijzondere prestatie

leverde het team van Het Startpunt. Zij zijn de eerste geautoriseerde IB world school in Nederland. Het onderwijs daagt de leerlingen maximaal uit en legt de lat hoog. Het is heel goed dat er nu in de Haagse Schilderswijk een publieke openbare school is die leerlingen met anders ingericht onderwijs een venster op de wereld biedt. Onderwijs, tot nu toe bestemd voor leerlingen van internationale scholen, is hierdoor toegankelijk voor alle Haagse kinderen!

Twee scholen lichten we eruit om een andere reden. De Galvanischool wordt gerenoveerd en deels nieuw gebouwd en de Annie M.G. Schmidtschool komt in een nieuw schoolgebouw. Beide scholen werden geconfronteerd met voor- en tegenstanders van de plannen in de buurt van de school. De schoolteams, leerlingen en hun ouders hebben hier hinder van. Het leidt bovendien tot vertraging en meerkosten van de uitvoering van de plannen. We vertrouwen erop dat het allemaal goed komt, maar het vraagt om geduld van alle betrokkenen.

Een jaarverslag, dat in de eerste plaats een weergave is van feiten en cijfers, doet geen recht aan wat het afgelopen jaar is gebeurd, hoe we ons hebben gevoeld, hoe we twijfelden en bezorgd waren. Er zijn veel variabelen in het onderwijs en de belangrijkste zijn de leerkrachten, leerlingen en hun ouders. Daar doen we het voor en daarvoor hebben we dit jaar alle zeilen bijgezet.

Wat dit jaar ons in ieder geval heeft geleerd is dat een omvangrijke stichting absoluut meerwaarde heeft. We hebben veel expertise en kracht in huis en dat heeft iedere school het afgelopen jaar ervaren.

We stonden letterlijk op afstand van elkaar, maar waren toch nabij. Ook de samenwerking met onze vaste partners hebben we dit jaar in het bijzonder zeer gewaardeerd. De gemeente die slagvaardiger bleek dan ooit, alle partners waar we al lang en duurzaam mee samenwerken, onze collegabesturen, het crisisteam, GMR en RvT, schoolleiders, schoolteams en staf verzetten bergen werk. Dank aan allen, we stonden er niet alleen voor en we voelden ons enorm gesteund.

Cobi van Beek en Wiely Hendricks

College van bestuur De Haagse Scholen
Stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs

Cobi van Beek
Lid College van Bestuur

Wiely Hendricks
Voorzitter College van Bestuur

Deel I Bestuurs-verslag

1. Het schoolbestuur

1.1 Profiel

Missie & visie

Onze 52 scholen verspreid over de stad hebben allen een eigen gezicht. Eén ding hebben wij gemeen: ons onderwijs is openbaar. Ieder kind is welkom. Om aan te sluiten bij de individuele leerbehoefte van elk kind heeft De Haagse Scholen 44 reguliere basisscholen met een breed scala aan onderwijsconcepten, 5 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en 3 scholen voor speciaal basisonderwijs. Elke school is anders, maar gezamenlijk werken wij met dezelfde missie aan onze ambities:
Wij bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen.

Om onze missie concreet te maken, doen wij zes beloften. Wij staan voor deze beloften en daar mogen we op aan worden gesproken.

- Wij kennen ieder kind.
- Wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid.
- Wij leren onze leerlingen om samen te werken en samen te leven.
- Wij leren onze leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces.
- Wij werken samen met ouders aan een optimale ontwikkeling van hun kinderen.
- Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden.

Strategische koers en ambities

De Haagse Scholen is in beweging. Onderwijs kan immers altijd beter. We zien deze beweging als een reis op weg naar de toekomst van onze leerlingen. Het draait om hén. De ambities van De Haagse Scholen hebben we op hoofdlijnen vastgelegd in het Ambitiestatement 2019-2023. Het uitgangspunt is dat de ambities leidend zijn, terwijl tegelijkertijd de maatschappelijke problemen zoals lerarentekort, passend onderwijs en kansenongelijkheid onder ogen worden gezien. Het is nodig scherp aan de wind te zeilen, want we willen onze ambities ook daadwerkelijk realiseren. We doen dit in het besef dat geen enkele school deze ambities zelfstandig kan verwezenlijken. Alle onderdelen van onze organisatie hebben elkaar nodig en dat moeten we vertalen in een lerende en professionele cultuur, waarin samen werken en samen leren de kern vormen. Leerlingen voorbereiden op de wereld van morgen vraagt om een strategie die we baseren op drie pijlers: onderwijsvernieuwing, professionaliteit en profileren.

Onderwijsvernieuwing gaat over de kern van ons primaire proces: onderwijs.

Wij streven een pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwing na die ertoe leidt dat het onderwijs eigentijds en toekomstgericht is. We willen hiermee de leermotivatie van leerlingen vergroten en hen toerusten voor een snel veranderende samenleving. Daarbij streven wij ernaar dat ieder kind het best passend onderwijs krijgt.

De onderwijsvernieuwing die plaatsvindt binnen de organisatie willen we zicht- en vindbaar maken en aanmoedigen door de inzet van het DHS-Lab en toekenning van innovatiegelden. In 2020 zijn de voorbereidingen voor dit DHS-Lab gestart. Het bestaat uit een digitaal innovatieplatform, een STEAM & Designlab en een ondersteuningsaanbod voor innovatie. In 2021 zal het DHS-Lab gelanceerd worden evenals de innovatievonken.
De gelden vanuit deze vonken bieden leerlingen, leerkrachten en schoolteams mogelijkheden om aan de slag te gaan met een innovatie. Ze ontvangen een financiële impuls en krijgen (proces-) ondersteuning gedurende de implementatie vanuit het DHS-Lab.

Professionaliteit gaat over de mensen die de vernieuwing doorvoeren.

Wij streven naar professionaliteit in mens en cultuur. Deze professionaliteit moet voortdurend gevoed worden, in alle onderdelen van de organisatie zichtbaar zijn en gericht in dienst staan van onze ambities.

Scholen 'in the Lead', vraag om sterke schoolleiders. Onze focus op de professionalisering lag op sterk leiderschap en met en van elkaar leren. Dit jaar hebben we ons gericht op de directeuren. Onze jaarlijkse inspiratiedag voor directeuren had als thema 'Leiderschap in tijden van schaarste", de onboarding van directeuren heeft een verbeterslag gehad en het scholingsaanbod voor nieuwe directeuren is bijgesteld waardoor het beter aansluit bij de organisatiebehoeften.

De inrichting van ons digitale DHS-Lab het afgelopen jaar, zorgt ervoor dat we beter onze professionaliteit zichtbaar kunnen maken en elkaar kunnen voeden. Het leren met en van elkaar wordt daarmee digitaal zichtbaar. Tevens krijgt het vorm in verschillende leernetwerken en het delen van expertise.

Profilering gaat over onze medewerkers, partners en netwerkrelaties, kortom:
de mensen en organisaties die moeten weten wat wij doen en waarom.
We streven ernaar de interne profilering te verstevigen zodat wij met elkaar weten wat we in huis hebben, waar we voor staan en waarom dat zo is. De profilering heeft ook een extern karakter met als doel om voor de omgeving en het netwerk van De Haagse Scholen aantrekkelijk te zijn en een krachtig imago te ontwikkelen.

In maart 2020 is de nieuwe vacaturewebsite van De Haagse Scholen live gegaan, waardoor we beter zichtbaar en vindbaar zijn voor nieuwe medewerkers. Ook hebben we de basis gelegd voor onze vernieuwde huisstijl, waarmee onze uitstraling vanaf 2021 in al onze communicatie-uitingen goed aansluit bij wie we zijn.

Het ambitiestatement van De Haagse Scholen is terug te vinden op de website:
Ambitiestatement (dehaagsescholen.nl)

Vijf toekomstscenario's

De bovenschoolse directeuren maakten, gevoed door de schoolleiders en de staf-afdelingen in het eerste kwartaal een bovenschoolse toekomstvisie. Er is een houtkoolschets ontwikkeld, waarin we hebben benoemd wat noodzakelijk is om de organisatie en het onderwijs van onze scholen toekomstbestendig te maken. De bedoeling van deze schets is de kwaliteit van het onderwijs op de lange termijn te kunnen borgen en antwoorden te vinden op vraagstukken als het lerarentekort, kansengelijkheid, passend onderwijs en een gezonde bedrijfsvoering. Individuele schoolleiders gaven tevens aan welke rol zij in die toekomst willen vervullen. Zo konden we personele ambities verbinden met de organisatiedoelen. Dit heeft geresulteerd in de formulering van een aantal toekomstscenario's voor onze scholen. De uitvoering van deze scenario's is door corona vertraagd. We zullen hier in 2021 mee verder gaan.

De vijf toekomstscenario's voor -clusters van- scholen zijn:

1. Schaalvergroting
Volgens dit scenario wordt middels schaalvergroting een gezonde bedrijfseconomische basis gelegd om op een goede manier aan de ambities te kunnen werken. Een vijfde van De Haagse Scholen heeft minder dan 200 leerlingen. Een deel van deze scholen ontvangt om die reden weliswaar extra financiële ondersteuning, maar zijn desondanks toch ongezond in bedrijfseconomisch opzicht. Dit heeft op een aantal scholen invloed op de ontwikkeling van onderwijs en team, maar het drukt ook op onze collectieve middelen. Dit is de groep van onze meest kwetsbare scholen.

2. Flexibilisering
Flexibilisering van onderwijs maakt het mogelijk dat ieder kind op school het best passende onderwijs krijgt. Maatwerk voor leerlingen en samenwerking met ouders en partners uit verschillende sectoren zorgen ervoor dat leerlingen beter worden ondersteund en begeleid en daarmee hun kansen groter zien worden. "It takes a village to raise a child'' wordt daadwerkelijk vormgegeven.
Binnen dit scenario zien we een rol weggelegd voor onze scholen voor speciaal (basis-) onderwijs. De kennis en kunde op deze scholen zal meer en meer worden ingezet op onze reguliere basisscholen. We zullen daarnaast inzetten op meer satellietscholen binnen en buiten de Haagse gemeentegrenzen om zo thuisnabij onderwijs voor al onze leerlingen, en daarmee een dekkend netwerk voor al onze scholen, te realiseren.

3. Unitonderwijs
Met unitonderwijs garanderen wij dat ieder kind op school het best passende onderwijs krijgt, omdat er een gevarieerder team met grotere eenheden leerlingen werkt. Meerdere scholen werken met vakleerkrachten of willen hiermee gaan werken. De wens is dat er teams komen met meer differentiatie. Voor leerkrachten zouden er zo meer doorgroeimogelijkheden komen net als meer adequate ondersteuning door de aanwezigheid van experts in de school.

Dit scenario heeft een parallel traject. De geclusterde scholen worden in staat gesteld om in een 'regelvrije' ruimte te innoveren om zo optimaal uitvoering en invulling te kunnen geven aan het 'in the lead' zijn. Alle regels, procedures en/of beperkingen waar men tegenaan loopt, worden als casuïstiek behandeld.

4. Leraren opleiden
Een steeds belangrijker geworden kerntaak van De Haagse Scholen is het opleiden van leerkrachten, zodanig dat de schoolteams gevarieerder worden door de (zij-)instroom van mensen met een masteropleiding, pabo-studenten, vakleerkrachten en onderwijsassistenten. Een kwantitatieve en kwalitatieve impuls is noodzakelijk. Naast de reguliere opleidingen wordt het bij- en opscholen een steeds belangrijker aspect van de professionalisering. Hiervoor is een adequate interne organisatie op school- en bovenschools niveau en een nauwe samenwerking met hogescholen en universiteiten nodig. Alle scholen leiden indien mogelijk leraren op en een aantal scholen, waaronder die voor speciaal (basis-)onderwijs, zal tevens leraren gaan opleiden voor andere scholen binnen onze stichting. Het opleiden van zij-instromers kan niet zonder een financieel sociaal bovenschools beleid.

5. "School van de toekomst"
Laat het duidelijk zijn, al onze scholen zijn scholen van de toekomst. Al onze scholen werken aan innovatie en doen dat via de weg van de geleidelijkheid. Toch zou een aantal scholen graag het roer radicaal om willen gooien, terwijl dat binnen een bestaande schoolorganisatie een zeer complexe operatie is. Ook zijn er ouders die graag een heel ander concept zouden willen zien dan nu in het huidige (Haagse) onderwijslandschap aanwezig is. We willen daar graag de ruimte en de mogelijkheid toe bieden. De bedoeling is dat er over vijf jaar een school is waarin de toekomst van de kinderen van nu, een grotere plaats heeft dan ooit is gezien in het onderwijs. Deze school zal een gidsfunctie krijgen voor andere scholen. We zien onze school van de toekomst als oriëntatiepunt in het onderwijslandschap. De scholen van de toekomst zullen worden geleid door schoolleiders die aangegeven hebben een integraal vernieuwend concept te willen ontwikkelen.

Sturingsvisie

Onze missie staat onder druk. We hebben te maken met een lerarentekort, dat wordt versterkt door de coronacrisis. Tegelijkertijd willen we recht doen aan kansengelijkheid. Om onze ambities met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen verder tot uitvoer te kunnen brengen, hebben we het afgelopen jaar een sturingsvisie geschreven. Het is het resultaat van uitvoering overleg met de (bovenschools) directeuren, intern begeleiders, medewerkers en leidinggevenden van het bestuurskantoor. In de sturingsvisie staan we naast de ambities stil bij de bovenstaande scenario's, hoe we willen samenwerken, welke cultuur we voor ogen hebben en welke organisatieontwikkeling daarvoor nodig is.

Toegankelijkheid & toelating

De Haagse Scholen is een stichting voor het primair en speciaal openbaar onderwijs. Ieder kind is welkom. Het bestuur houdt oog voor een goede spreiding van het openbaar onderwijsaanbod binnen de stad Den Haag. Op die manier kan iedereen binnen Den Haag terecht bij een van onze scholen.

1.2 Organisatie

Contactgegevens

- De Haagse Scholen,
  Stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs
- Bestuursnummer: 41572
- Johanna Westerdijkplein 1, 2521 EN Den Haag
- 070 – 306 5200
- info@dehaagsescholen.nl
- https://www.dehaagsescholen.nl

Bestuur

Het college van bestuur bestaat uit twee leden.
Een overzicht van de nevenfuncties is opgenomen in de bijlage.

De heer mr. W. (Wiely) Hendricks	Mevrouw Dr. J (Cobi) van Beek
Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur

Scholen

Een overzicht van alle scholen is te vinden in de bijlage. Daarnaast zijn alle scholen ook te vinden op de website van De Haagse Scholen. Zoek een school en op scholenopdekaart.nl

Organisatiestructuur

Organogram van De Haagse Scholen

Intern toezicht

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' dienen de functies van bestuur en het intern toezicht gescheiden te zijn. Bij De Haagse Scholen is die functiescheiding gerealiseerd door de vorming van een apart orgaan voor intern toezicht te weten een raad van toezicht en een apart orgaan voor bestuur te weten een college van bestuur, zijnde het bevoegd gezag van De Haagse Scholen. De raad van toezicht wordt ten aanzien van bedrijfsvoering en financiën geadviseerd door een Audit Commissie bestaande uit twee onafhankelijke leden en een afvaardiging van de raad van toezicht.

Samenstelling raad van toezicht:

De raad van toezicht bestaat momenteel uit 2 leden en de voorzitter van de raad van toezicht. Een overzicht van de hoofd- en/of nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht is opgenomen in de bijlage. Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties conform de code goed bestuur.

De heer drs. M.M. Frequin	Voorzitter raad van toezicht
De heer A. Mohamedajoeb	Lid raad van toezicht
Mevrouw drs. E.D.C.M. Lambrechts (einde termijn: 20 mei 2020)	Lid raad van toezicht
De heer H-F. Verkerk (benoemd op 14 juli 2020)	Lid raad van toezicht

Verslag raad van toezicht

Werkzaamheden

In 2020 is de raad van toezicht acht keer in reguliere setting bijeen geweest, waarvan één keer in de vorm van een jaarlijkse retraite. Behalve de jaarlijkse terugkerende bespreking en vaststelling van o.a. het jaarverslag, de jaarrekening, 4- en 8-maandsrapportage, de (meerjaren)begroting, de managementletter van de accountant en de uitgangspuntennota planning en control, zijn in 2020 o.a. de volgende onderwerpen besproken c.q. aan de orde geweest:

- benoeming accountant;
- bespreken doelmatigheid met bestuurder (a.d.h.v. begroting en jaarverslag);
- goedkeuren WNT norm op basis van complexiteitspuntenberekening;
- goedkeuren aanpassingTreasury statuut;
- nieuwbouwprojecten;
- bovenschoolse kwaliteitszorg;
- sturingsvisie college van bestuur;
- AVG.

Ook is meerdere malen overleg gevoerd met (vertegenwoordigers van) de GMR, door (een delegatie vanuit) de raad van toezicht. Er is onder andere gesproken over het vernieuwen van de Werving en Selectie regeling voor de raad van toezicht. De regeling is inmiddels vastgesteld.

De heer drs. H.F. Verkerk is per 15 juli 2020 benoemd tot lid van de raad van toezicht van De Haagse Scholen door de gemeenteraad van Den Haag (zie raadsbesluit 305636 dd. 14-07-2020). De inspanningen van de raad van toezicht zijn er op gericht om in samenwerking met de GMR te komen tot invulling van de openstaande vacatures middels de nieuwe Werving & Selectie regeling.

Auditcommissie

De auditcommissie fungeert als adviesorgaan voor de raad van toezicht op financiële onderwerpen. De commissie bestaat uit heer A. Mohamedajoeb (voorzitter) en de externe leden mevrouw Veldhuijzen en mevrouw Van Elswijk. De auditcommissie heeft als adviesorgaan van de raad van toezicht in het verslagjaar, naast advisering over de jaarlijks terugkerende financiële onderwerpen, in 2020 geadviseerd over o.a. passend onderwijs, aanbesteding van de accountant, analyse van de schoolbegrotingen, monitoring van de multiproblematiek scholen, beheersing uitzendkosten, de risicoanalyse en de (financiële) gevolgen van COVID-19. Tevens heeft de Auditcommissie een themabijeenkomst georganiseerd over doelmatigheid o.l.v. een externe expert.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie, bestaande uit mevrouw drs. E.D.C.M. Lambrechts en heer drs. M.M. Frequin, heeft in 2020 namens de raad van toezicht individuele en gezamenlijke voortgangsgesprekken gevoerd met leden van het college van bestuur. De heer A. Mohamedajoeb heeft mevr. drs. E.D.C.M. Lambrechts in verband met het aflopen van haar termijn opgevolgd.

De juiste en rechtmatige bezoldiging van de leden van het college van bestuur wordt door de raad van toezicht gevolgd en vastgesteld op basis van advisering door de afdeling HRM. Na de vaststelling worden de cao ontwikkelingen gevolgd in het actueel houden van de bezoldiging.

De heer drs. M.M. Frequin
Voorzitter raad van toezicht

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

Op scholen is medezeggenschap geregeld door een eigen medezeggenschapsraad (MR). Bovenschools verloopt dit via de gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR). Taken en bevoegdheden zijn geregeld in de Wet medezeggenschap op scholen en het eigen medezeggenschapsreglement. De medezeggenschap is 'de brug' tussen ouders, leerkrachten en het bestuur. De (G)MR voert een intensieve dialoog over de hoofdthema's beleid, de begroting, de uitvoering, de opbrengst en de verantwoording.

De GMR heeft in totaal zestien zetels. Van deze zetels worden er acht vervuld door ouders en acht vervuld door medewerkers van De Haagse Scholen. Binnen de personeels- en oudergeleding zijn twee zetels gereserveerd voor het speciaal onderwijs. De ledenlijst van de GMR is te vinden op: Medezeggenschap (dehaagsescholen.nl).
De GMR vergadert maandelijks. Daarnaast is maandelijks overleg met het bestuur van De Haagse Scholen. Voor het jaarverslag van de GMR van De Haagse Scholen wordt verwezen naar de bijlage.

Dialoog met verbonden partijen

De Haagse Scholen werkt structureel samen met andere onderwijsorganisaties en schoolbesturen, hogescholen, gemeenten, overheid en kennisplatformen om uitvoering te geven aan onze missie en ambities.

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
AanmeldenPO	Stedelijk, gemeente; aanmelden kinderen tot 4 jaar
Bouwstenen voor sociaal	Participatie in de werkgroep onderwijs. Doel: werken aan ontwikkelingen en delen van ervaringen en kennis m.b.t. het verduurzamen van schoolgebouwen
BOVO	Stedelijk; overstap leerlingen van basis- naar voortgezet onderwijs
Cultuurschakel (Den Haag)	Verkennen van samenwerking t.a.v. vraagstukken scholen op het gebied van cultuur en kunst
DUO	Overleg data leerlinggegevens, deelname aan de landelijke werkgroep doorontwikkeling bron/PO ketendag
Gemeente Den Haag	Samenwerking met andere besturen m.b.t. Kopklassen (begeleidingscommissie), HEA aanvragen, lerarentekort, onderwijsachterstandenbeleid, onderwijshuisvesting, Veiligheidsregio, Leerplicht
HCO	Voor trainingen, begeleiding en leerlingonderzoek
Inspectie van het Onderwijs, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Houdt toezicht op de bestuurlijke verantwoordelijkheid dat de kwaliteit van onze scholen voldoende is, en onderzoekt of scholen voldoen aan wet- en regelgeving en of de financiën op orde zijn.
Kennisnet	Ontwikkeling Nationaal Diensten Centrum, centrale security en compliance oplossing voor het PO (samen met Glaslokaal en SIVON).

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Kindopvangorganisaties, waaronder JongLeren, 2Samen, Dak, Triodus, Vliet-kinderen, Stichting Jeugdwerk, Mandelaplein, Partou, SRK.	Samenwerking m.b.t. voor- en vroegschoolse educatie (vve) en beter passend onderwijs/ passende opvang voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte en kindcentrumontwikkeling.
Lang leve het onderwijs	Netwerk/ beweging van schoolbestuurders die geloven in sturing van moeten naar mogen, van controleren naar vertrouwen
Pabo's	Haagse Hogeschool (Stuurgroep Opleidingsschool Zuid-West Holland), Hogeschool Inholland (Stuurgroep Hogeschool Inholland Ad PEP) en Hogeschool Leiden
Platform PO Den Haag	Stedelijk platform schoolbesturen
PO-Raad	Landelijk overleg met andere schoolbesturen over allerhande direct en indirect onderwijs gerelateerde kwesties.
PROO Leiden	Kennisuitwisseling en gezamenlijke ontwikkeling ICT-onderwerpen
SIVON	Inkoopcoöperatie PO/VO
SPPOH en andere samenwerkingsverbanden in PO en VO	Samenwerkingsverband passend onderwijs (SWV)
Stichting Brede Buurtschool	Samenwerking opzet integraal kindcentrum
Stichting Glaslokaal	Deelname aan het technisch comité, raad van aanbesteders
Stichting Leergeld	Gemeentelijk over devices en leermiddelen
Universiteit Leiden	Onderzoek, plus inzet (vak)leerkrachten

Governance

De Haagse Scholen handhaaft de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs op basis hiervan is door het bestuur het Managementstatuut vastgesteld. Er zijn geen afwijkingen op de Code geconstateerd in 2020. Binnen De Haagse Scholen is sprake van een functionele scheiding[1] (two-tier)[2] tussen het bestuur en intern toezicht. De invulling van horizontale verantwoording door het bestuur wordt zichtbaar in de bovenstaande passages met betrekking tot de raad van toezicht en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Het college van bestuur hanteert een open dialoog, waarbij naast de formeel verplichte documentatie betreffende organen breed geïnformeerd worden van actuele ontwikkelingen en beleid, ondermeer door het delen van de interne managementrapportages.

Eind 2020 is een nieuwe versie 'Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs' uitgebracht door de PO Raad. Deze versie gaat meer dan voorheen uit van leidende uitgangspunten in de governance. De Haagse Scholen onderschrijft de nieuw geformuleerde principes en uitwerkingen in de Code Goed Bestuur 2020.

Klachtenbehandeling

In 2020 zijn 32 (schriftelijke) klachten bij het bestuurskantoor ontvangen, waarvan in totaal 3 uiteindelijk zijn behandeld bij de landelijke commissies.

De Haagse Scholen hanteert een klachtenregeling. De procedure van de afhandeling van een klacht verschilt per melding. De standaardprocedure is dat de ontvangst van de klacht wordt bevestigd, de klager telefonisch wordt benaderd om af te stemmen hoe het verloop van de procedure eruit komt te zien, waarna de klager een uitnodiging ontvangt voor een gesprek. De klacht wordt nader onderzocht door contact op te nemen met de betrokkenen en eventuele stukken op te vragen. Vaak wordt in dit traject gepoogd tot een minnelijke oplossing te komen. Als dit niet lukt en nadat alle partijen zijn gehoord, conform het principe van hoor en wederhoor, beoordeelt de juridisch strategisch beleidsmedewerker de klacht. De klager ontvangt dit oordeel met een onderbouwing.

	Totaal 2019	Totaal 2020	Gegrond 2019	Ongegrond 2019	Gegrond 2020	Ongegrond 2020
Landelijke Klachtencommissie Onderwijs	2	2	0	2	0	1
Geschillencommissie Passend Onderwijs	2	1	0	2	1	0

Juridische advies

Binnen De Haagse Scholen is 82 keer om uiteenlopende onderwerpen intern juridisch advies verzocht. Veelvoorkomende onderwerpen zijn:

- COVID-19 maatregelen;
- passend onderwijs;
- ouderlijk gezag;
- aanmeldprocedure;
- schooladvies;
- leerlingdossiers;
- interne maatregelen, schorsingen en verwijderingen.

[1] Wij hanteren de definities uit de Code Goed Bestuur primair onderwijs. Zie: https://www.poraad.nl/files/themas/goed_bestuur/code_goed_bestuur_in_het_primair_onderwijs.pdf

[2] Onderbrenging van de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag. Daarbij komt bijvoorbeeld de functie van bestuur bij een college van bestuur of statutairbestuurder te berusten (bestuur) en de functie van intern toezicht bij een raad van toezicht (intern toezichtsorgaan).

Bezwaren en juridische procedures

In 2020 is 2 keer bezwaar ingediend tegen een besluit van De Haagse Scholen. Deze besluiten zijn in de voorkomende gevallen behandeld door de bezwaren adviescommissie van De Haagse Scholen. De commissie heeft deze bezwaren niet ontvankelijk/ ongegrond verklaard. In alle gevallen heeft De Haagse Scholen het advies van de bezwaren adviescommissie overgenomen.

Daarnaast is De Haagse Scholen in 1 bezwaarzaak en 2 rechtszaken betrokken als belanghebbende vanwege de (ver)bouw van onze scholen. Tot slot is De Haagse Scholen betrokken geweest bij 1 geschil dat is behandeld door de Landelijke Geschillencommissie WMS en in hoger beroep door de Ondernemingskamer van het Hof Amsterdam.

	Totaal 2019	Totaal 2020	Gegrond 2019	On-gegrond 2019	Gegrond 2020	On-gegrond 2020
Landelijke Geschillen-commissie WMS/ Hof	2	2	1	1	0	2
Bezwaaradviescommissie (die door de commissie zijn behandeld)	3	2	1	2	0	2
Rechter	4	2	1	3	0	1

Bovenschoolse vertrouwenspersonen

Conform de Klachtenregeling heeft De Haagse Scholen 2 bovenschoolse vertrouwenspersonen. In 2020 zijn er bij de bovenschoolse vertrouwenspersonen 51 meldingen binnengekomen. In 2019 waren dit 60 meldingen. Veelvoorkomende onderwerpen zijn:

- pedagogisch handelen
- gevoeg van onveiligheid
- pesten
- communicatie
- verwijzing naar speciaal onderwijs
- rechtspositie.

2. Verantwoording van het beleid

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onze missie om onze leerlingen voor te bereiden op de wereld van morgen geeft richting aan de wijze waarop we werken aan onderwijskwaliteit. Kwalitatief goed onderwijs voldoet aan de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs. Het is continu in ontwikkeling om tegemoet te komen aan de huidige en toekomstige veranderingen in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Dit betekent onder andere dat we een brede ontwikkeling van leerlingen willen stimuleren en hun motivatie om te leren willen vergroten (bijvoorbeeld door leerlingen meer verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen leerproces).

2.1.1 Onze definitie

Onze definitie van kwaliteit is: we voldoen aan de basiskwaliteit en tegelijkertijd is er sprake van een zichtbare ontwikkeling en aanpassing van het onderwijs. De diversiteit van onze leerlingen vraagt om maatwerk. Iedere school geeft de missie, de 6 beloften en de ambities een schooleigen invulling die past bij de leerlingen en ouders, de wijk en de onderwijsvisie.

Gezamenlijk werken we vanuit vier principes aan onderwijskwaliteit en ontwikkeling van ons onderwijs:

1. Duiding van kwaliteit
We geven duiding aan kwaliteit vanuit de 6 beloften: onderwijs waarin ieder kind persoonlijk gekend wordt, waarin wordt gewerkt aan eigenaarschap van leerlingen voor hun leerproces, waarin de onderzoekende houding van leerlingen wordt versterkt, waarin samen werken en samen leven actief wordt aangeleerd, waarin de dialoog met ouders wordt versterkt en waarin medewerkers zichzelf ontwikkelen in een voortgaand proces. We werken aan een voortdurende afstemming van het onderwijs op maatschappelijke ontwikkelingen.

2. Zicht op kwaliteit
We gebruiken data vanuit verschillende bronnen, waaronder landelijke data, audits en schoolbezoeken. De instrumenten zijn beschreven in ons kwaliteitszorgsysteem. We gebruiken de data om ontwikkelingen te duiden, te verbeteren en te leren van elkaar.

3. Dialoog over kwaliteit
We voeren met elkaar de dialoog over kwaliteit en ontwikkeling. In eerste instantie binnen de school, tussen leerkrachten en directie. Maar ook tussen directie, bovenschoolse directie en bestuur. In deze dialoog is onze cultuur van leren, ontwikkelen en samen doen (lerende organisatie) verankerd.

4. Handelen
De dialoog leidt tot handelen: in de groep (in het handelen van de leerkracht), in de school (onderwijs- en professionele ontwikkeling) en tussen scholen bestuur (in het leren van en met elkaar).

2.1.2 Hoe werken we aan kwaliteit: ons kwaliteitszorgbeleid

Kwaliteitszorg gaat voor ons niet alleen over monitoring, verdere verbetering en verantwoording. Het gaat ook om ontwikkeling en samen nieuwe dingen leren. Juist hier liggen kansen voor meer onderwijskwaliteit op de langere termijn. Deze opvattingen komen terug in ons kwaliteitszorgsysteem. We monitoren, verbeteren en borgen de verschillende aspecten van kwaliteit. Hiervoor hanteren we een bovenschools kwaliteitskader met eisen aan het onderwijs. Dit is gebaseerd op de deugdelijkheideisen van de inspectie en onze eigen ambities. Daarbovenop staan ontwikkeling, innovatie en samen leren centraal. We gebruiken daarom niet de klassieke kwaliteitscyclus van Plan Do Check Act, maar spreken over Plannen, Doen, Reflecteren en Door-ontwikkelen.

We gebruiken verschillende instrumenten van kwaliteitszorg, op schoolniveau en bovenschools. Deze instrumenten brengen allerlei soorten data in beeld. Het beeld dat deze instrumenten schetsen is bedoeld als input voor de dialoog over de kwaliteit en ontwikkeling van scholen en bestuur.

Het afgelopen jaar hebben we veel tijd en energie ingezet op het doorontwikkelen van onze kwaliteitszorg, mede ingegeven door het verwachtte inspectiebezoek in 2021.

In 2020 heeft de doorontwikkeling van het systeem van kwaliteitszorg veel aandacht gekregen: er is een Kwaliteitskader opgesteld, de Kwaliteitsmonitor en de QuickScan zijn (door)ontwikkeld en beter verankerd in de bovenschoolse kwaliteitscyclus en er is een interne Kwaliteitsbibliotheek opgezet van alle 52 scholen (als onderdeel van de Kwaliteitszorgmonitor). Ook is medio 2020 de start gemaakt met de voorbereidingen voor het bestuursgerichte inspectiebezoek dat plaats vindt in het begin van 2021.

Ambitiemonitor

Onze ambitiemonitor brengt in beeld hoe scholen werken aan hun pedagogische-didactische vernieuwing. De ambitiemonitor is door onszelf ontwikkeld samen met de Universiteit Leiden. Eind 2020 is de ambitiemonitor voor het eerst bij alle scholen van De Haagse Scholen uitgezet. Door de extra werklast op scholen door de coronacrisis heeft slechts een kwart van de scholen de ambitiemonitor volledig ingevuld. De gegevens worden per school en op bestuursniveau gebruikt bij de reflectie op het eigen onderwijs en de gewenste doorontwikkeling.

In september 2020 was het mogelijk om door de nieuwe coronamaatregelen kleinschalige bijeenkomsten met directeuren te organiseren over het kwaliteitsbeleid, de Kwaliteitszorgmonitor en de voorbereiding van het bestuursgerichte inspectietoezicht. Ook zijn via digitale Teams bijeenkomsten de interne begeleiders geïnformeerd over de Kwaliteitszorgmonitor, en de rol die deze heeft in de analyse van referentieniveaus en het formuleren van schoolambities.

De COVID-19 crisis heeft er ook voor gezorgd dat geplande audits voor de zomervakantie zijn uitgesteld. In het najaar zijn de audits weer opgepakt en is de aanpak aangepast door deze deels digitaal uit te voeren. De afname van het medewerkerstevredenheidsonderzoek en de ambitiemonitor hebben niet zoals gepland in het voorjaar maar in het najaar plaatsgevonden.

De raad van toezicht heeft tijdens drie vergaderingen en de jaarlijkse retraite dag gesproken over het bovenschoolse kwaliteitsbeleid, de onderwijsresultaten op de referentieniveaus en de voorbereiding van het inspectiebezoek. De GMR is twee keer geïnformeerd over het auditsysteem en de werking van het bovenschoolse kwaliteitszorgbeleid.

2.1.3 Ontwikkelingen in 2020: coronacrisis

Begin 2020 kreeg de wereld te maken met een coronapandemie. Ook in Nederland had dit grote gevolgen. Op zondag 15 maart 2020 kondigden het kabinet aan dat op 16 maart alle scholen in Nederland sloten. In zeer korte tijd hebben alle scholen onderwijs op afstand ingericht. Dit was een compleet nieuwe manier van lesgeven, die bij de opstart nog veel vragen met zich meebracht; hoe geef je goed les op afstand? Hoe bereik je alle leerlingen? Hebben alle leerlingen de nodige middelen om thuis aan de slag te kunnen? Is de thuisomgeving van de leerling geschikt om tot leren te komen? Hoe gaat het met de sociaal, emotionele ontwikkeling van de leerling nu hij niet op school is? Daarnaast zorgden de scholen voor noodopvang voor leerlingen van ouders met een cruciaal beroep en voor kwetsbare leerlingen. We vingen leerlingen op met een warm hart; kwetsbare leerlingen, leerlingen die thuis niet tot leren kwamen, of thuis niet begeleid konden worden, haalden we naar school.

We hebben enorm veel energie en daadkracht gezien bij alle collega's. We hebben er samen voor gezorgd dat iedereen onderwijs genoot en er leerlingen opgevangen konden worden. Maar de coronacrisis bracht ook onzekerheden met zich mee, zoals zorg over de gezondheid van ons personeel en het welzijn van onze leerlingen.

Crisisteam

Om vlot en actief te kunnen handelen is er een crisisteam ingericht dat de opdracht had leiding en sturing te geven aan de organisatie en tevens de communicatie richting de scholen te verzorgen. Het crisisteam bestond uit een kleine afvaardiging vanuit het bestuurskantoor; (1 lid college van bestuur, 1 bovenschools directeur, 1 strategisch beleidsmedewerker, 1 juridisch beleidsmedewerker, 1 communicatieadviseur en 1 afdelingshoofd) en stond in nauw contact met het bestuur, de collega's van het bestuurskantoor en de schooldirecteuren. Het crisisteam had de bevoegdheid om namens de organisatie de kaders en de regels te bepalen. De geldende besluitvorming werd hierdoor tijdelijk losgelaten. Hierdoor was het team in staat snel te acteren.

Taskforces

Ons onderwijs kreeg te maken met veel vraagstukken waar antwoorden op moesten komen om goed onderwijs te kunnen blijven bieden. Om doelgericht en vlot te kunnen opereren zijn er verschillende taskforces ingericht. Ingerichte taskforces waren; inrichten inhoud onderwijs op afstand, faciliteren onderwijs op afstand, faciliteren digitale middelen onderwijs op afstand, uit beeld geraakte leerlingen en kansengelijkheid.

Via SIVON en Stichting Leergeld zijn er tijdens de eerste schoolsluiting in maart 2020 honderden laptops geregeld voor leerlingen die thuis geen device hadden. Er is tevens alles aan gedaan alle leerlingen in beeld te hebben. In eerste instantie ging het om ruim honderd leerlingen die uit beeld waren, maar al snel hadden we alle leerlingen in beeld door goede samenwerking met onder andere School Maatschappelijk Werk, Leerplicht en wijkagenten.

Onderwijskwaliteit tijdens corona

Scholen waren ook tijdens de coronacrisis zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs dat zij boden en de manier waarop zij onderwijs gaven. Er is gebruik gemaakt van online leren en instructie via Microsoft Teams, maar ook van het uitdelen van lesmateriaal. Alle scholen zijn door de bovenschools directeuren gevraagd, om de coronaperiode te evalueren. De schoolevaluaties die de scholen hebben gemaakt, zijn door de scholen besproken met de bovenschools directeuren. De opgedane leerervaringen hebben de scholen opgenomen in het plan van aanpak voor het schooljaar 2020-2021.

Onvermijdelijk is gebleken dat voor sommige leerlingen de sluiting van de scholen heeft gezorgd voor leervertraging. Er waren echter ook leerlingen die het thuis heel goed deden en veel vooruitgang boekte. De extra subsidies vanuit de overheid die nu beschikbaar komen, worden ingezet om met extra hulp in de klas de leerlingen die door corona in ontwikkeling zijn vertraagd te ondersteunen. Met het Nationaal Programma Onderwijs zal het Rijk vanaf schooljaar 2021/2022 ruimschoots middelen beschikbaar stellen om leervertragingen aan te pakken.

Themaonderzoek COVID-19

We hebben met het bestuur en zes scholen van De Haagse Scholen meegewerkt aan het themaonderzoek COVID-19 van de Inspectie van het Onderwijs. Inmiddels hebben er drie metingen plaatsgevonden. De belangrijkste bevindingen zijn hier terug te lezen op de website van de Inspectie van Onderwijs.

2.1.4 Onderwijsresultaten

In het schooljaar 2019-2020 zijn er vanwege het coronavirus in het hele land geen eindtoetsen in groep 8 afgenomen. Daarom kunnen we in dit jaarverslag geen eindtoetsscores 2020 presenteren. Uiteraard volgen de scholen zelf wel de ontwikkeling van de leerlingen via de tussen- of volgtoetsen die in elk leerjaar worden afgenomen.
In deze paragraaf beperken we ons tot de opbrengsten vanuit de referentieniveaus taal en rekenen. Omdat de Inspectie van het Onderwijs in 2020 de wijze van beoordeling van onderwijsresultaten in het primair onderwijs heeft veranderd, besteden we daar in dit jaarverslag kort aandacht aan. Vanaf 1 augustus 2020 kijkt de inspectie niet meer naar behaalde eindtoetsscores, maar naar referentieniveaus. De referentieniveaus beschrijven wat een leerling op een bepaald moment in zijn schoolloopbaan op het gebied van taal, lezen en rekenen moet beheersen. Eind groep 8 moeten in principe alle leerlingen het basale niveau 1F beheersen. Het streefniveau 2F/1S zou gehaald moeten worden door alle leerlingen met een gecombineerd vmbo-(g)t/ havo-advies of hoger.

De Inspectie van het Onderwijs heeft voor de eindtoets op basisscholen de ondergrens (signaleringswaarde) voor 1F gelegd op 85% van de leerlingen. Voor het streefniveau 2F/1S is de ondergrens afhankelijk van de schoolweging van de school. De schoolweging is een maat voor de complexiteit van de leerlingpopulatie.

Hieronder het overzicht van scholen binnen het bestuur die op 1F en 2F/1S boven en onder de signaleringswaarde (ondergrens) en het landelijke gemiddelde scoren. De referentiescores per school en per vakgebied taal, lezen en rekenen zijn opgenomen in onze interne kwaliteitszorgmonitor, zodat scholen hun eigen gegevens kunnen analyseren en kunnen benchmarken met andere scholen binnen de organisatie.

Fundamentele niveau (%1F) op DHS-scholen – 2017/2018 en 2018/2019 (bron DUO) *

	Aantal scholen	%	Oordeel Inspectie Resultaten
Onder signaleringswaarde	1*	2% (7%)	Geen oordeel
Boven signaleringswaarde, onder landelijke gemiddelde	20	45% (41%)	Voldoende
Boven landelijk gemiddelde	23	52%	Voldoende
Totaal	**44**	**100%**	

Volgens de cijfers uit DUO halen nog 2 DHS-scholen niet de signaleringswaarde 1F. Deze scholen hebben echter leerlingen met een ontheffingsgrond voor deelname aan de eindtoets niet juist in ESIS geregistreerd. Daardoor tellen ze voor DUO mee in de berekening van de referentiescores, terwijl dit niet had gehoeven. Hadden ze de leerlingen juist geadministreerd, dan ligt de behaalde score 1F hoger dan de signaleringswaarde. De Haagse Scholen heeft de inspectie hierover geïnformeerd.

Streefniveau (%2F/1S) op DHS-scholen – 2017/2018 en 2018/2019 (bron DUO) *

	Aantal scholen	%	Oordeel Inspectie Resultaten
Onder signaleringswaarde	3*	7%	Geen oordeel
Boven signaleringswaarde, onder landelijke gemiddelde	24	55%	Voldoende
Boven landelijk gemiddelde	17	39%	Voldoende
Totaal	**44**	**100%**	

Volgens de cijfers uit DUO haalt nog 1 DHS-school niet de signaleringswaarde 2F/1S. Deze school heeft echter leerlingen met een ontheffingsgrond voor deelname aan de eindtoets niet juist in ESIS geregistreerd. Daardoor tellen ze voor DUO mee in de berekening van de referentiescores, terwijl dit niet had gehoeven. Hadden ze de leerlingen juist geadministreerd, dan ligt de behaalde score 2F/1S hoger dan de signaleringswaarde. De Haagse Scholen heeft de inspectie hierover geïnformeerd.

* In het schooljaar 2019/2020 zijn er vanwege het coronavirus in Nederland in groep 8 geen eindtoetsen afgenomen. Daarom staan hier de laatst beschikbare eindtoetsscores van 2019.

De onderwijsresultaten van de scholen zijn te vinden op: scholenopdekaart.nl.

2.1.5 Inspectie

In 2020 is basisschool De Vlierboom bezocht voor een onderzoek naar kwaliteitsverbetering. De school heeft een succesvol verbetertraject doorlopen en is als voldoende beoordeeld. Het inspectierapport is hier te vinden. Basisschool De Zonnebloem is bezocht voor een thema onderzoek met als thema: HRM en ruimte in meesterschap. Daarnaast hebben zes scholen deelgenomen aan een thema onderzoek COVID-19 van de Inspectie van het Onderwijs. Ook het college van bestuur is voor dit onderzoek geïnterviewd. De bevindingen van het themaonderzoek zijn opgenomen in een inspectierapportage. Het totaalrapport voor primair onderwijs is hier te downloaden (er is geen aparte rapportage voor de scholen van De Haagse Scholen opgesteld).

2.1.6 Onderzoek

In de dagelijkse praktijk van De Haagse Scholen bestaat de behoefte meer gebruik te maken van kennis uit (praktijkgericht) onderzoek. Scholen en schoolbesturen zien het benutten van kennis uit onderzoek als een mogelijkheid om de kwaliteit van hun onderwijs te vergroten. Lange tijd werd een afstand ervaren tussen wetenschappelijk onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk. Onderzoeksliteratuur was ontoegankelijk en was slechts met moeite te vertalen naar het handelen in de klas. Er zijn de laatste jaren veel bruggen geslagen tussen wetenschap en de praktijk. Ook hebben scholen inmiddels ervaring opgedaan met vormen van samen onderzoeken waarbij onderzoekers en leraren samenwerken, passend bij wat mogelijk is in onderwijsteams.

Het vergt echter nog een transitieperiode van enkele schooljaren voordat de onderwijspraktijk onderzoek heeft omarmd en scholen meer onderzoeksmatig werken.
Het is daarbij essentieel dat het benutten van kennis uit onderzoek wordt geborgd in de onderwijsorganisatie, zodat het verbonden is met kwaliteitszorg/permanente kwaliteitsontwikkeling. De Haagse Scholen hebben op dit gebied al een grote ontwikkeling doorgemaakt. Binnen De Haagse Scholen zien we steeds meer leerkrachten en directieleden die een (master) studie gaan volgen. Het leerkrachttekort en de factor tijd werken soms nog belemmerend.

De ontwikkeling van de ambitiemonitor met de Universiteit Leiden is mooi voorbeeld van een onderzoeksproject van De Haagse Scholen. Ook worden andere onderzoeken gebruikt in het licht van kwaliteitszorg, zoals de marktprofielen per school en NRO-onderzoek naar de overgang PO/VO.

Los van de onderzoeken die binnen de individuele scholen zelf plaatsvinden is De Haagse Scholen betrokken geweest bij grote landelijke, regionale en stedelijke onderzoeken:

- **Onderzoek Burgerschap vanuit Universiteit van Amsterdam, inspectie en scholen uit het hele land**
  Het project voorziet in ontwikkeling en beschikbaarstelling van meetinstrumenten voor gebruik in de schoolpraktijk, en ontwikkeling van een opbrengstgerichte werkwijze voor burgerschapsonderwijs voor basisscholen, die helpt bij de inrichting en ontwikkeling van het onderwijs van de school.

- **Onderwijsachterstandenbeleid vanuit ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de PO-Raad**
  Een groot en breed landelijk onderzoek m.b.t. kansengelijkheid.

- **Rondom het kind vanuit Lectoraat jeugd in transitie Haagse Hogeschool en de gemeente Den Haag**
  Onderzoek naar de rol van jeugdzorg, school en ouders van zorgleerlingen. Doel is het verbeteren van de samenwerking tussen ouders, basisonderwijs en jeugdhulp.

- **Haags Onderwijs Anders**
  Ontwikkelen van een kenniswerkplaats vanuit de gemeente, Haagse besturen en Universiteit Leiden. De betrokken scholen willen de kansengelijkheid bevorderen door het onderwijs op hun school (aan de leerlingen uit kwetsbare groepen in de samenleving) anders in te richten.

2.1.7 Internationalisering

Het afgelopen jaar was er een toename van het aantal internationale leerlingen die zijn geplaatst in nieuwkomersgroepen. Dit heeft erin geresulteerd dat we op twee scholen; De Notenkraker en Daltonschool De Vijver een nieuwe nieuwkomersgroep zijn opgestart.

Naast de toename van het aantal nieuwkomers, is er het afgelopen jaar ook de vraag ontstaan of er binnen de stad meer behoefte is aan internationaal onderwijs. Internationaal onderwijs dat betaalbaar en toegankelijk is voor leerlingen die niet voldoen aan de eisen van de nieuwkomers, maar wel een internationale achtergrond hebben. Om hier zicht op te krijgen zal er in 2021 een onderzoek worden opgestart om na te gaan of er extra behoefte is aan deze vorm van onderwijs. We zullen vervolgens onderzoeken welke rol De Haagse Scholen hierin kan vervullen.

2.1.8 Passend onderwijs

Onze wettelijke opdracht is een passende plek en gelijke onderwijskansen bieden aan ieder kind. Hiervoor werken onze scholen samen in samenwerkingsverbanden. Bijna alle scholen van De Haagse Scholen maken deel uit van het samenwerkingsverband SPPOH. Dit geldt niet voor de (V)SO-scholen, deze participeren in meerdere samenwerkingsverbanden.

Het gezamenlijke doel binnen SPPOH is om voor elk kind op de meest passende plek het best passende onderwijs te realiseren. De scholen werken op drie niveaus aan passend onderwijs: 1) de basisondersteuning, 2) extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerlingen of een klein groepje leerlingen) en 3) extra ondersteuning door plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Daarnaast heeft elke school een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Met deze profielen willen we ouders en andere scholen laten zien wat de scholen bieden aan basisondersteuning en extra ondersteuning. Begin 2021 heeft de Inspectie van het Onderwijs kritische conclusies getrokken over het passend aanbod. We zullen de uitkomst bestuderen en binnen de samenwerkingsverbanden een plan van aanpak maken ter verbetering van het aanbod.

De middelen voor passend onderwijs vanuit het samenwerkingsverband gaan zoveel mogelijk naar de scholen. Voor de basisondersteuning geldt dat er jaarlijks een vaste voet per school en een vast bedrag per leerling wordt bekostigd. De toekenningen voor arrangementen worden volledig toebedeeld aan de betreffende scholen. Dit geldt ook voor de

SBO-bekostiging door het samenwerkingsverband (>2%) en alle groeibekostigingen voor (V)SO en SBO. Van de personele bekostigingen voor basisondersteuning en zware ondersteuning wordt een klein percentage ingehouden als bijdrage aan bovenschoolse kosten.

Naast onze wettelijke taken, heeft onze stichting een aantal ambities voor passend onderwijs. Hieronder blikken we terug op een aantal resultaten die het afgelopen jaar zijn behaald:

- **Betere samenwerking tussen het bao, sbo, so, samenwerkingsverband en maatschappelijke partners;**
  Nog niet alle leerlingen krijgen het voor hun meest passende onderwijs en de ondersteuning die ze nodig hebben. Verschillende scholen van De Haagse Scholen werken met andere scholen en maatschappelijke partners samen aan een passend aanbod voor deze kinderen. Een voorbeeld hiervan is de peuterplusgroep die vorig jaar van start is gegaan bij sbo De Bonte Vlinder, in samenwerking met JongLeren en obs De Klimop. Deze groep is bedoeld voor kinderen tussen de 2,5 en 5 jaar die meer ondersteuning nodig hebben dan binnen de reguliere voor- en vroegschoolse educatie geboden kan worden. Ook andere scholen verkennen de mogelijkheid van 'peuterplusgroepen' in samenwerking met JongLeren. Een ander voorbeeld is Strandtaal, een samenwerking tussen SO De Strandwacht en Viertaal, waarbij specialistisch onderwijs wordt geboden aan jonge leerlingen met onderwijsbehoeften op zowel gedrag als communicatie (taalstoornis).

  De coronacrisis heeft de voortgang van verschillende initiatieven rond meer samenwerking belemmerd. Toch zijn er wel stappen gezet. Voorbeelden zijn de deelname van De Haagse Scholen aan het opzetten van het netwerk 'polikliniek samen' (samen met CJG, jeugdartsen, lectoraat Jeugdzorg in transitie) en twee scholen nemen deel aan onderzoek van de NRO en de gemeente om de samenwerking tussen ouders, basisonderwijs en jeugdhulp te verbeteren. Ook is er een convenant afgesloten met Delftse partners over een dekkend netwerk in Delft, waarin De Strandwacht participeert.

- **Een sterkere en verbrede basisondersteuning (o.a. door beter elkaars expertise te benutten) zodat we preventiever kunnen werken.**
  Door de basisondersteuning te verbreden en te versterken kunnen we bepaalde problematiek bij kinderen snel signaleren en bijsturen. Dit doen we onder andere door beter elkaars expertise te benutten in netwerken. De leernetwerken van IB'ers en gedragsspecialisten binnen De Haagse Scholen zijn hier voorbeelden van. Er is één grote bijeenkomst van het IB-netwerk over passend onderwijs geweest en wegens de coronacrisis een aantal kleinschalige bijeenkomsten rond specifieke thema's, zoals 'eigen leerlijnen'. De gedragsspecialisten hebben online een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Na de voorjaarsvakantie zal een pilot starten voor de training Gedrag om de gedragsexpertise breder binnen de organisatie te verspreiden.

  Met een groep directeuren en IB'ers van diverse scholen hebben we afgelopen jaar gekeken hoe we de basisondersteuning verder kunnen versterken. De uitkomsten hiervan (meer kennisuitwisseling over elkaars expertise/behoeften en de behoefte aan gezamenlijke afspraken over de invulling basisondersteuning) worden meegenomen in de voorbereidingen rond het nieuwe Schoolondersteuningsprofiel met de scholen (SOP).

  Verschillende scholen hebben geïnvesteerd in een bredere basisondersteuning. Een voorbeeld is De Kleine Wereld, die dit jaar is begonnen met een I-klas voor leerlingen met intensieve leer- en ontwikkelingsbehoeftes.

- **Een efficiënte en betaalbare ondersteuningsstructuur voor onze leerlingen.**
  Directeuren en IB'ers hebben input gegeven op het nieuwe ondersteuningsplan van SPPOH. Daarin is ons rapport 'Focus op geldstromen van passend onderwijs' uit 2019 meegenomen. In de komende periode willen we werken aan een beter zicht op de ingezette middelen en de behaalde resultaten voor passend onderwijs.

2.2 Personeel & professionalisering

2.2.1. Strategische personeelsbeleid

Het HRM-beleid van De Haagse Scholen sluit aan bij de missie en strategie van de organisatie, maatschappelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving (zoals de cao Primair Onderwijs). De uitvoering van het strategisch HRM-beleid geschiedt op verschillende niveaus, op de scholen onder leiding van de directeur, binnen het bestuurskantoor onder leiding van het college van bestuur en leidinggevenden van de afdelingen en binnen de stichting onder leiding van de bovenschoolse directeuren en het college van bestuur. Bij de uitvoering en verantwoordelijkheid is het van belang de sturingsfilosofie van De Haagse Scholen ten aanzien van decentraal-centraal voor ogen te houden en er hierbij van uit te gaan dat de scholen 'in the lead' zijn.

De Haagse Scholen vindt het belangrijk dat de gezamenlijke ambities zichtbaar worden binnen de scholen en zijn voortdurend met elkaar in gesprek over de wijze waarop er aan de ambities gewerkt wordt en de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Het bestuur heeft hierin een stimulerende, initiërende en faciliterende rol. Op de scholen krijgt het ambitiestatement zijn uitwerking in schoolplannen en werkverdelingsplannen, waarbij wordt ingegaan op welke wijze de (strategische) doelen kunnen worden bereikt en welke professionele inzet daarvoor nodig is. De scholen en het bestuur werken samen op basis van vertrouwen. Binnen De Haagse Scholen is de integrale verantwoordelijkheid voor de scholen belegd bij de directeuren, daarom is het personeelsbeleid verschillend per school. Het is ook de directie van de school die naar de medewerkers toe invulling geeft aan het personeelsbeleid. De scholen worden door de HR-collega's van het bestuurskantoor ondersteund bij de invulling en uitvoering van het personeelsbeleid. De personeel & salarisadministratie van het bestuurskantoor ondersteunt in de personele administratie op de scholen.

Wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen spelen vanzelfsprekend een rol in de invulling van het strategisch personeelsbeleid. Hierbij is het lerarentekort een belangrijk aspect en ook de maatregelen en daarmee de ontwikkelingen rond afstandsonderwijs in verband met COVID-19 hebben hier invloed op. We zullen ons de komende jaren erop moeten richten het lerarentekort voor onze organisatie zoveel als mogelijk te beperken. Daarnaast richten we ons op een verdere door-ontwikkeling naar een lerende organisatie waarbij professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers centraal staat.

Het uitvoeren van goed personeelsbeleid is ook afhankelijk van een aantal succesfactoren. Deze scharen we onder de volgende bouwstenen: werven, binden & boeien, professionalisering/opleiden en anders organiseren. De bouwstenen waarbinnen in 2020 activiteiten zijn uitgevoerd, worden hierna beschreven.

2.2.2. Werven

Deze bouwsteen heeft in 2020 op diverse fronten invulling gekregen. Het betreffen zowel recruitmentactiviteiten, activiteiten op het gebeid van zij-instromers en samenwerking met de pabo's.

Implementatie OTYS

In het eerste kwartaal is de implementatie van de recruitmenttool, genaamd OTYS afgerond. Vanaf maart 2020 is de geheel vernieuwde vacaturewebsite gelanceerd. Het recruitmentsysteem zit gekoppeld aan deze vacaturewebsite. Met dit systeem kan de recruiter eenvoudig kandidaten, vacatures, relaties en lopende sollicitatieprocedures beheren. Naast beheer, biedt dit systeem handige rapportage tools, waarmee de recruiter in een oogopslag, real time de actuele stand van zaken kan analyseren. In combinatie met een nieuwe vacaturewebsite is de volledige recruitmentomgeving geïntegreerd in één systeem. Voor de organisatie is het de verwachting dat de tevredenheid van de scholen en sollicitanten verhoogd en het de efficiency ten goede komt.

Vacatures

Mede door de coronacrisis was er in 2020 minder uitstroom van personeel. In vergelijking met voorgaande jaren werd er daardoor ook minder intern gesolliciteerd op vacatures van scholen. Ook was er meer uitbreiding van contracturen. Daardoor lag het aantal gemelde vacatures lager in 2020 dan in 2019. Het aantal openstaande vacatures bij aanvang van het schooljaar 2020/2021 lag aanzienlijk lager dan voorgaande maanden en bij aanvang van het schooljaar 2019/2020. Ook in andere grote steden was dit geval. We kunnen de voorzichtige conclusie trekken dat door de coronacrisis er in 2020 minder beweging was op de onderwijs arbeidsmarkt.

Vanaf maart 2020 is gestart met het bijhouden van rapportages in de recruitmenttool OTYS. In de maanden april, mei en juni zagen we een piek in het aantal reacties op vacatures die binnenkwamen via de vacaturewebsite. Dit is ook mede een gevolg van de coronacrisis. Tijdens de lockdown verloren mensen hun baan en gingen op zoek naar ander werk. Voor een groot deel zaten hier sollicitaties bij van onvoldoende, of niet juist gekwalificeerde kandidaten. Ook waren er kandidaten die reageerden op meerdere vacatures. Een aantal vacatures is in 2020 vervuld met zij-instromers en een aantal vacatures is ingetrokken. Ondanks minder uitstroom in 2020 blijft het door de krapte op de arbeidsmarkt lastig vacatures te vervullen.

Onder vacatures verstaan we alle vacatures (OP, OOP, directie en bestuurskantoor) die extern op de vacaturewebsite zijn uitgezet.

Aanbesteding inhuur extern personeel

In de strijd tegen het lerarentekort en de vervangingsproblematiek hebben 29 schoolbesturen in de regio Rotterdam en Den Haag de handen ineengeslagen in een unieke samenwerking. Gezamenlijk hebben wij de inhuur van leerkrachten, leraarondersteuners en onderwijsassistenten in het (speciaal) basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs aanbesteed. Hiermee borgen we de continuïteit van het onderwijs en de onderwijskwaliteit bij externe inhuur.

Na een zeer uitgebreid en gedegen proces is een aantal aanbieders geselecteerd om de komende jaren de externe inhuur van de aangesloten besturen in te vullen. Met deze bureaus hebben we reële marktconforme (financiële) afspraken gemaakt, maar belangrijker nog is dat we met hen afspraken hebben gemaakt waarmee we de onderwijskwaliteit bij externe inhuur borgen. De aanbesteding is inmiddels afgerond. De totale implementatiefase binnen de besturen zal in het eerste kwartaal van 2021 zijn beslag krijgen. Daarna zullen de deelnemende besturen werken volgens de nieuwe werkwijze.

Talentvol Onderwijs Personeel (TOP)

Net zoals voorgaande jaren zijn veel medewerkers van TOP De Haagse Scholen doorgestroomd in vacatures binnen het bestuur. Buiten dat medewerkers in TOP De Haagse Scholen willen "proeven" aan de verschillende onderwijsvormen, methodes en scholen, vinden zij de voordelen van een contract binnen TOP De Haagse Scholen ook aantrekkelijk. Er zijn zowel interim-directeuren, leraren, vakleerkrachten lichamelijke oefening als

leraarondersteuners binnen TOP De Haagse Scholen aangesteld. Op dit moment zijn er 22 medewerkers aangesteld binnen TOP De Haagse Scholen.

TOP De Haagse Scholen onderscheidt zich van de uitzendbureaus door de aantrekkelijke voorwaarden zoals begeleiding door een bovenschoolse coach (voor startende leraren), doorbetaling tijdens vakanties, de dertiende maand en de uitkering van de dag van de medewerker. TOP De Haagse Scholen streeft ernaar om zoveel mogelijk (ook bijna afgestudeerden) aan te trekken, zodat de kosten voor de externe inhuur kunnen afnemen.

Samenwerking met de pabo's

Vanuit De Haagse Scholen werken we intensief samen met diverse pabo's in de omgeving. Binnen de opleidingsschool Zuid-West Holland is er een nauwe samenwerking met de Haagse Hogeschool. De zes partners in de opleidingsschool Zuid-West Holland hebben als gezamenlijk doel om leraren op te leiden die adequaat zijn toegerust voor het veeleisende beroep van leraar basisonderwijs. Hierbij worden studenten deels op de werkplek opgeleid door de basisschool en deels opgeleid door de pabo. Vanuit ons bestuur werken 5 schoolopleiders die samen met de instituutsopleiders een belangrijke rol vervullen in het samen opleiden, begeleiden en beoordelen van de studenten. In het laatste kwartaal is veel tijd besteed aan de voorbereiding van de accreditatie van de opleidingsschool.

Vanuit Hogeschool Inholland is er een groei te zien in het aantal studenten die binnen onze scholen stage lopen. Ook hier zijn 5 schoolopleiders vanuit ons bestuur aangesteld om de studenten zo goed mogelijk te begeleiden en te beoordelen. Verder is de opleiding "associate degree pedagogisch educatie professional" binnen deze hogeschool geaccrediteerd. Deze opleiding biedt o.a. onderwijsassistenten de kans om zich te specialiseren. De eerste instroom telt 20 studenten.

Het is goed om te zien dat in de huidige coronaperiode er zowel vanuit de opleidingen als op de werkvloer alles aan wordt gedaan om studenten zo goed mogelijk invulling te laten geven aan hun stage en de studievertraging tot het minimum te beperken. Zo konden studenten in heel 2020 stagelopen op de scholen, ondanks een soms streng beleid ten aanzien van toegang van externen in de scholen; De Haagse Scholen ziet haar stagiaires als eigen medewerkers. Studenten hebben daarnaast tijdens de sluiting van de scholen ook meegeholpen met het onderwijs op afstand en het bemensen van de noodopvang. Hierdoor konden zij toch de noodzakelijke stage-uren lopen.

De samenwerking met de pabo's in Leiden en Rotterdam is mede door de toename van het aantal zij-instroomkandidaten geïntensiveerd. Ook in de toekomst zullen wij regelmatig met alle pabo's in de regio in gesprek blijven om alle trajecten te monitoren, te verbeteren en te bekijken op welke manier we zo goed mogelijk met elkaar kunnen blijven samenwerken. Daarvoor nemen we deel in verschillende stuurgroepen met hogescholen, in de Opleidingsschool Zuid-West Holland en de stuurgroep Hogeschool Inholland Ad PEP.

Zij-instromers

Sinds ruim twee jaar is er een groei te zien van het aantal zij-instromers -inmiddels werken er bijna 70 zij-instromers binnen De Haagse Scholen- en zetten we alles op alles zodat dit de komende jaren toeneemt. Gezien het lerarentekort en de extra werkervaring die een zij-instromer met zich meeneemt, is dit een doelgroep waar we ons op zullen blijven richten. Op 3 juni is De Haagse Scholen penvoerder geworden voor de 4-jarige subsidie 'zij-instroom PO G5', samen met 24 andere Haagse besturen en 3 pabo's. De opdracht van deze subsidie is het verbeteren van het voortraject en de aanpak van de opleiding en de begeleiding. Naast het leveren van de projectleider voor de stedelijke opdracht, ligt er ook een uitvoeringstaak binnen onze organisatie.

De Haagse Scholen heeft in 2020 een zij-instroom programma opgesteld wat bestaat uit 5 voorzieningen:

1. centrale werving en selectie
2. half jaar bovenformatieve aanstelling (de zij-instromer staat dubbel op de groep)
3. coaching
4. monitoring en
5. bijeenkomsten.

Het programma zij-instroom wordt steeds bijgesteld n.a.v. feedback van scholen en zij-instromers, waarbij de focus ligt op kwaliteit.

De eerste verbeteringen zijn ingezet door het inrichten van een bovenschoolse werving, dit heeft erin geresulteerd dat we de kwaliteit van de zij-instromer hooghouden en vroegtijdige uitval verminderen. Tevens hebben we bovenschools budget gereserveerd, waardoor zij-instromers bij aanvang van de opleiding maximaal 6 maanden boven formatief ingezet worden, zodat zij de tijd en mogelijkheid krijgen om zich de eerste beginselen van het vak eigen te maken. Voor directeuren is het proces beschreven van activiteiten en stappen die worden gevolgd vanaf de werving tot de aanname van een zij-instromer. Daarnaast geeft het programma zij-instroom een duidelijke weergave van alle onderdelen in dit traject, de voorwaarden om een zij-instromer aan te stellen en de bovenschoolse voorzieningen. De verbetering van de interne begeleiding en coaching en van maataanpak in samenwerking met de pabo's is opgestart. In 2021 zal dit verder worden uitgewerkt.

Daarnaast willen we vanaf het schooljaar 2021-2022 een opleidingsschool zij-instromers opstarten in samenwerking met Hogeschool InHolland, speciaal voor het S(B)O en de scholen met leerlingen met een hoge wegingsfactor. De voorbereidende gesprekken zijn in 2020 opgestart. De Strandwacht, onze school voor speciaal onderwijs, maakt i.v.m. het lerarentekort al maanden gebruik van een van de maatregelen uit het noodplan (4 daagse schoolweek). We hopen door dit maatwerktraject ook op deze scholen het lerarentekort te kunnen terugdringen.

2.2.3. Binden & Boeien

Onder deze bouwsteen hebben in 2020 activiteiten plaatsgevonden op het gebied van nadere invulling van de cao-afspraken, het arbeidsvoorwaardenbeleid, functiebouwhuis en de aanpak van de werkdruk.

Arbeidsrechtelijke ontwikkelingen

Cao

De CAO PO liep van 1 maart 2019 tot en met 31 oktober 2020. Tussen cao-partijen is besloten de huidige cao te verlengen. Daarnaast zijn aanvullende afspraken gemaakt over een extra toelage van 0,7% voor alle medewerkers in het primair onderwijs en een arbeidsmarkttoelage voor leraren die lesgeven in het voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen met een uitstroomprofiel vervolgonderwijs. Deze arbeidsmarkttoelage is vastgesteld voor het schooljaar 2020-2021. Binnen De Haagse Scholen is deze arbeidsmarkttoelage aan de betrokken medewerkers uitgekeerd met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2020.

Haags arbeidsvoorwaardenbeleid

De CAO PO 2019-2020 heeft de besturen de verplichting opgelegd, dan wel de mogelijkheid geboden om voor vervallen cao-artikelen in de CAO PO 2019-2020 op bestuursniveau regels te stellen met ingang van 1 augustus 2020. Samen met de andere grote Haagse schoolbesturen in het primair onderwijs zijn hier in gezamenlijkheid regels voor vastgesteld die als doel hebben op deze aspecten één lijn te trekken. Ieder schoolbestuur behoudt wel de eigen beleidsvrijheid en informeert elkaar hierover. Binnen De Haagse Scholen is door de PGMR instemming gegeven aan het voorstel.
De behandelde onderwerpen hebben betrekking op salarisvaststelling, vergoeding verhuiskosten, tegemoetkoming zakelijke reis- en verblijfkosten.

Invoering Wnra en WAB

Vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn per 1 januari 2020 een tweetal nieuwe wetten ingevoerd, te weten de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB). De Wnra heeft tot gevolg dat de aanstelling van (semi) ambtenaren is omgezet in een arbeidsovereenkomst waarmee hetzelfde private recht geldt als voor werknemers in het bedrijfsleven. De WAB heeft tot gevolg dat regels rond arbeidscontracten en ontslag zijn veranderd. De inzet van de werkgever bij de begeleiding van werk naar werk is van belang. Bij de invoering van de WAB betreft de belangrijkste wijziging de transitievergoeding. Vanaf het begin van de

arbeidsovereenkomst heeft de medewerker bij beëindiging van het dienstverband door de werkgever, recht op een transitievergoeding volgens een vaste berekeningsmethode. Daarmee kan de transitievergoeding enerzijds worden gezien als compensatie voor ontslag en anderzijds om de transitie naar een andere baan te vergemakkelijken. De invoering van beide wetten heeft met name invloed gehad op de cao en op administratief gebied tot de nodige aanpassingen geleid. Over beide wetten is binnen de organisatie gecommuniceerd.

(Aanvullend) geboorteverlof

Op 1 juli 2020 is een nieuwe wet in werking getreden zijnde 'Aanvullend geboorteverlof'. Naast de reeds bestaande wettelijke mogelijkheid om 1 week betaald geboorteverlof op te nemen, werd vanaf 1 juli 2020 de mogelijkheid geboden dit met 5 weken (wekelijkse arbeidsduur) aan te vullen. Vanaf 1 juli t/m 31 december 2020 is hier binnen De Haagse Scholen beperkt gebruik van gemaakt. Wij verwachten in de toekomst dat dit meer het geval zal zijn.

Functiebouwhuis

Met ingang van 1 augustus 2020 heeft De Haagse Scholen in afstemming met de andere Haagse schoolbesturen een nieuw functiebouwhuis. Het nieuwe functiebouwhuis is het gevolg van de afspraak die er is gemaakt bij de totstandkoming van de CAO PO 2019-2020.

Het uitgangspunt in de nieuwe CAO PO is dat medewerkers betaald worden voor het werk dat zij doen en de taken en verantwoordelijkheid die zij hebben. Gelijk(waardig) werk dient gelijk te worden beloond en dat begint met een goede functiebeschrijving. In de cao was afgesproken dat alle schoolbesturen de functiebeschrijvingen voor directeuren, adjunct-directeuren en onderwijsondersteunend personeel zouden actualiseren. Daarnaast is er binnen De Haagse Scholen ook voor gekozen om een functiereeks op te stellen voor de functie van leerkracht.

Het nieuwe functiebouwhuis maakt inzichtelijk welke functies binnen De Haagse Scholen noodzakelijk worden geacht en toont de inhoud van de functies en de daarbij behorende beloning (waardering). Naast geactualiseerde functiebeschrijvingen bevat het functiebouwhuis ook nieuwe functiebeschrijvingen.

Verzuim

In het kader van het goed werkgeverschap enerzijds en inzetbaarheid van medewerkers is het van belang dat sprake is van goede verzuimbegeleiding. Dit heeft als mogelijk neveneffect dat een laag verzuim de werkdruk voor collega's kan verlagen.

De verzuimfrequentie is ten opzichte van 2019 gestegen. Dit is voor een groot deel te wijten aan de besmettingen door COVID-19; de RIVM-maatregelen, de richtlijnen rondom zwangere medewerkers in het derde trimester, medewerkers met een verhoogd risico etc. Een hogere verzuimfrequentie zie je in het bijzonder terug in het kortdurend verzuim. Daarentegen is het verzuimpercentage als totaal licht gedaald door een daling in het langdurend verzuim.

Leeftijd klasse	Aantal medewerkers			Verzuimpercentage		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
< 25	126	136	138	4,68%	4,55%	3,46%
25 - 34	485	508	516	5,22%	4,83%	3,79%
35 - 44	518	536	547	4,63%	4,98%	4,72%
45 - 54	396	409	417	5,50%	4,66%	5,53%
55 - 64	447	435	395	7,42%	6,23%	7,21%
> 64	43	56	67	12,82%	10,94%	6,78%
Totaal	**2.015**	**2.080**	**2.080**	**5,82%**	**5,29%**	**5,19%**

(bron: Raet/Youforce)

Met betrekking tot het verzuim blijft het van belang dat leidinggevende en medewerker gezamenlijk afspraken maken, zowel preventief als in het kader van de re-integratie en het inzetten van interventies.

In 2019 is er een start gemaakt met Plan V in samenwerking met het Vervangingsfonds. Het Vervangingsfonds biedt een integrale en planmatige aanpak die schoolorganisaties helpt hun verzuimbeleid te verbeteren. Door de RIVM-maatregelen, de besmettingen en de schoolsluitingen is dit helaas in 2020 stil komen te staan.

Aanpak werkdruk

Werkdrukgelden

De rijksgelden, die beschikbaar worden gesteld voor het tegengaan van werkdruk, zijn in 2020/2021 verhoogd van €225,- per leerling in 2019/2020 naar een bedrag van:

- € 243,86 per leerling in het basisonderwijs;
- € 365,79 per leerling in het speciaal basisonderwijs
- € 487,72 per leerling in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De besteding van de werkdrukmiddelen is op schoolniveau besproken en afgestemd met de MR. Het plan dat naar aanleiding daarvan is opgesteld is door iedere MR ondertekend. Deze plannen voorzien van een handtekening voor akkoord van de MR zijn opgenomen in de administratie van De Haagse Scholen.

De gelden, die beschikbaar zijn gesteld om de werkdruk te verminderen, zijn ingezet voor:

- inzet extra onderwijsondersteunend personeel, zoals een onderwijsassistent, leerkrachtondersteuner of een conciërge;
- extra inzet vakleerkracht;
- aanschaf van ICT- of digitale leermaterialen;
- inzet externe tussen-schoolse opvang waardoor de medewerkers geen pleinwacht hebben;
- inzet eventmanager;
- financiering van trainingen of teamactiviteit;
- tijdelijke uitbreiding van werktijdfactor parttimers.

2.2.4. Professionalisering/ opleiden

Onderwijsvernieuwing is alleen mogelijk als de professionaliteit voortdurend wordt gevoed. In 2020 hebben we onze visie op professionalisering ontwikkeld en vastgesteld. Daarbij is van en met elkaar leren en samen ontwikkelen essentieel. Professionalisering wordt daarmee onderdeel van onze cultuur: de manier waarop wij de dingen doen.

Interne netwerken en inspiratiebijeenkomsten

Binnen De Haagse Scholen richten wij ons met name op het van en met elkaar leren en werken en elkaar inspireren. We hebben een aantal leernetwerken, waarbij vraagstukken vanuit de praktijk centraal staan. In 2020 zijn er voor verschillende doelgroepen netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor; intern begeleiders, (bovenschoolse) coaches, startende leerkrachten, taalcoördinatoren rond meertaligheid, gedragsspecialisten, samenwerken met ouders, bouwcoördinatoren en het 'jonge kind'. Door de coronacrisis zijn deze bijeenkomsten veelal digitaal geweest. Het leernetwerk HITT (Haags Innovatie Team Technologie), zou in het voorjaar voor een studiereis naar de Verenigde Staten gaan. Echter door de coronamaatregelen heeft deze reis niet kunnen plaatsvinden. De interne HITT-netwerken hebben wel verder voortgang gehad en vallen inmiddels onder een bestuursbreed intern innovatienetwerk: DHS-Lab.

Stedelijke leernetwerken

In samenwerking met drie andere Haagse schoolbesturen is er, in aanvulling op de al bestaande stedelijke netwerken, in 2020 gewerkt aan het voorbereiden van drie nieuwe stedelijke leernetwerken rondom thema's als kansengelijkheid en urban education.

Traineeship Nooit Uitgeleerd

Om beginnende leerkrachten te begeleiden bij de start van hun carrière wordt binnen De Haagse Scholen, samen met Stichting Librijn en Stichting Openbaar Onderwijs Westland, invulling gegeven aan het traineeship Nooit Uitgeleerd. In 2020 is gestart met een doorontwikkeling van het huidige traineeship, waarbij ook de pabo van de Haagse Hogeschool is betrokken. De samenwerking bij de doorontwikkeling van het traineeship Nooit Uitgeleerd wordt in 2021 voortgezet.

Leiderschapsontwikkeling

Leiderschapsontwikkeling is een belangrijk thema binnen De Haagse Scholen. In het kader hiervan zijn in 2020 voor nieuwe en startende (adjunct-)directeuren de volgende activiteiten voortgezet: onboarding van nieuwe directeuren, intervisie startende directeuren en leernetwerken van directeuren. Ook zijn er 13 leerkrachten in april 2020 met de opleiding 'Basisbekwaam Schoolleider' gestart.

2.2.5. Anders organiseren en het lerarentekort

Het lerarentekort heeft in 2020 een stempel gedrukt op de agenda van De Haagse Scholen. In onderstaande schema zie je dat De Haagse Scholen in oktober 2020 98,1fte aan vacatures had (verborgen + openstaand). Tot nu toe hebben de teams in de scholen alles op alles gezet om te voorkomen dat leerlingen geen les konden krijgen. Je ziet dan ook terug in de tabel dat de vacatures vooral intern (71,6 fte) is ingevuld.

Eenzelfde beeld zie je bij de openstaande vervangingen 72,5 fte (vacant + verborgen). Ook de vervanging is vooral intern ingevuld (43,8 fte).

Eind 2019 is door besturen uit de G5, in samenwerking met het ministerie, gemeenten en de Inspectie van het Onderwijs, gewerkt aan een noodplan. Hierdoor hebben de scholen handvatten gekregen zodat zij om kunnen gaan met deze noodsituatie. De plannen beschrijven uitzonderlijke maatregelen voor de korte termijn. Medio 2020 is er door de Rijksoverheid en de gemeente Den Haag geld vrijgemaakt voor de maatregelen uit het Noodplan en voor de zij-instroom. Zoals eerder genoemd maakt De Strandwacht, onze school voor speciaal onderwijs, na afstemming met de medezeggenschap en de Inspectie van Onderwijs al maanden gebruik van een van de maatregelen uit het noodplan (4 daagse schoolweek).

Daarnaast zijn er in 2020 door het bestuur en de scholen vijf toekomstscenario's geformuleerd die voor een deel een oplossing zijn voor het lerarentekort. Het is daarvoor nodig het onderwijs anders te organiseren dan nu wordt gedaan. Tegelijkertijd zorgen we er met deze scenario's voor dat de kwaliteit van het onderwijs op de lange termijn wordt geborgd. Deze vijf scenario's worden benoemd in hoofdstuk 1.1.

Oplossingen voor het lerarentekort

Samenwerking stadsbreed

In Den Haag willen we dat alle kinderen gelijke kansen krijgen. Dat begint met goed onderwijs. Het tekort aan leraren knaagt aan de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs. In de grote steden manifesteert het lerarentekort zich als eerste en in zijn meest heftige vorm, terwijl veel van onze kinderen niet minder, maar juist meer onderwijs nodig hebben.

Haagse schoolbesturen voor primair onderwijs en de gemeente Den Haag hebben intensief samengewerkt aan het Noodplan Lerarentekort Den Haag. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Inspectie van het Onderwijs waren daarbij aangesloten. De noodmaatregelen zijn een beredeneerde set aan maatregelen die schoolleiders kunnen inzetten bij acute overmachtssituaties, waarin onvoldoende bevoegde leraren zijn.

Klassewerk gestopt en Samen voor de Haagse Klas opgestart

'Klassewerk' is ruim drie jaar geleden gestart als een gezamenlijk programma van de Haagse besturen en de gemeente Den Haag met één heldere ambitie: "Voldoende goede leerkrachten voor het Haagse basisonderwijs". De afgelopen drie jaar zijn er diverse projecten en initiatieven gerealiseerd om nader tot deze ambitie te komen.

Deze ambitie is nog steeds actueel, maar het onderwijs is ook sterk in ontwikkeling. Eind 2020 is daarom besloten in deze fase de activiteiten nadrukkelijker bij de scholen en besturen zelf neer te leggen, gekoppeld aan de twee rijkssubsidieprogramma's: Noodplan Lerarentekort (penvoerder Lucas onderwijs) en een plan voor de aanstelling van zij-instromers (penvoerder De Haagse Scholen). Klassewerk is opgeheven, de beide rijkssubsidieprogramma's zijn ondergebracht in een nieuwe bestuurlijke samenwerking onder de noemer 'Samen voor de Haagse Klas'.

Leerkrachten opleiden

Zoals we eerder in dit hoofdstuk benoemden zetten we in op het opleiden van leerkrachten bij de pabo's en door het zij-instroom traject. Ook de studenten van de verkorte deeltijd pabo zijn een hele interessante doelgroep voor ons, omdat zij in twee jaar versneld worden opgeleid tot volwaardig leerkracht. Daarnaast hebben zij net als zij-instromers al een HBO-, of WO-diploma en uiteenlopende werkervaring, wat zorgt voor meer diverse kennis en ervaring in een schoolteam.

2.2.6. Uitkeringen na ontslag

Voor de dekking van het werkeloosheidsrisico van (oud) medewerkers is De Haagse Scholen aangesloten bij het Participatiefonds. Ontslagdossiers worden echter niet zondermeer aanvaard door het Participatiefonds, maar eerst getoetst aan een set criteria (instroomtoets). Als een ontslagdossier niet aan de criteria voldoet, dan worden de uitkeringslasten van het UWV door DUO verrekend met de bekostiging. Het bedrag dat DUO in 2020 met ons heeft verrekend voor deze uitkeringen bedroeg € 195.198. Dit is een hoger bedrag dan in de voorziening 'personele risico's' (ultimo 2019) was opgenomen. Dit komt door een onterechte verrekening in 2019 van € 84.000 door DUO die in 2020 is teruggedraaid. Daar was geen rekening mee gehouden. In het kader van ontslag van arbeidsongeschikte medewerkers is bij het UWV, op basis van de Wet Arbeidsmarkt in Balans, een verzoek tot teruggave van transitievergoeding gedaan ter waarde van circa € 70.000.
Door De Haagse Scholen wordt ingezet op duurzame inzetbaarheid. Hierbij is het vooral van belang dat vroegtijdige signalering plaatsvindt wanneer er ontwikkelingen zijn rond het functioneren van een medewerker waarbij minder goed functioneren of uitval aan de orde dreigt te geraken.

Vroegtijdig signaleren en bespreekbaar maken moet leiden tot minder uitval of tenminste tot geregisseerd veranderen van functie en/of taken en mogelijk van school. Ons huidige systeem voor gesprekscyclussen, is hierbij ondersteunend. Verder zal er blijvend aandacht worden besteed aan het afgeven van overeenkomsten voor bepaalde tijd. Hierbij ontstaan rechten op eventuele werkloosheidsuitkeringen en - zij het beperkt door de korte duur van een loondienstverband - recht op transitievergoedingen. De afweging om mensen zelf een overeenkomst te bieden dan wel via derden werkzaam te laten zijn voor De Haagse Scholen, is een kwestie van een kosten/baten analyse en beschikbaarheid.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

In 2020 is hard gewerkt aan verschillende nieuwbouwprojecten en hebben op facilitair vlak verschillende projecten gelopen naast de reguliere werkzaamheden. Hieronder volgt een uitgebreidere beschrijving. Daarnaast is een start gemaakt met een strategisch huisvestingsplan voor De Haagse Scholen. Thema's die hier onder andere een plek in krijgen zijn het verduurzamen van ons scholenbestand en het vraagstuk van de kleine scholen i.r.t. de gewenste spreiding en schaalvergroting.

2.3.1. Nieuwbouw

In 2020 liepen verschillende nieuwbouwprojecten, uitbreidingen voor openbare basisschool De Wissel en Het Volle Leven, nieuwbouw voor de Annie M.G. Schmidtschool en nieuwbouw en renovatie voor de Galvanischool en voorbereidingen voor Inspecteur W.P. Blokpoelschool. De Wissel en Het Volle Leven zijn afgerond. De Annie M.G. Schmidtschool en de Galvanischool lopen vertragingen op door diverse bezwaarprocedures van omwonenden en ouders. Er is toenemende aandacht vereist bij groei van scholen en nieuwbouw van scholen in het goed vormgeven van de participatie van omwonenden en ouders. Dit vraagt om meer inspanningen van het bestuur en een betere samenwerking met de gemeente.

Galvanischool

Per 14 januari 2019 is de school overgedragen aan de aannemer om met de uitvoering van dit project te starten. In oktober 2019 ontving De Haagse Scholen het bericht dat de aannemer failliet was gegaan. Per februari 2020 is het resterende werk opnieuw aanbesteed. Op 2 juni was de laagste inschrijver Van Wijnen Stolwijk bv. Op 31 augustus 2020 heeft de firma Van Wijnen de werkvoorbereiding gestart. In september 2020 was de zitting voor de tijdelijke voorziening die was aangevraagd door de bezwaarmakers. Eind september 2020 heeft de Raad van State een bouwstop uitgeroepen. In het eerste kwartaal van 2021 loopt de procedure. In de jaarrekening is een (beperkte) voorziening opgenomen om nakomende extra kosten als gevolg van deze gebeurtenissen in het verleden op te vangen.

Annie M.G. Schmidtschool

In februari 2019 is de WABO-procedure voor het nieuwe ontwerp gestart. De Welstandeisen en de stikstof problematiek maakte dat de procedure tot drie keer is opgeschort. De laatste opschort termijn gaf een uiterste afgifte datum van 18 januari 2020. De vergunning is per 3 januari 2020 afgegeven en de aannemer Blanksma Bouw bv. is via een aanbestedingsprocedure geselecteerd. De uitvoeringsbeschikking is afgegeven per september 2020. Het project ligt stil vanwege bezwaren van omwonende en ouders op de WABO-vergunning. In oktober 2020 was de hoorzitting. In de eerste helft van 2021 wordt de uitspraak verwacht. Het streven is medio 2021 te starten met de uitvoering.

Uitbreiding De Wissel

Voor het goedgekeurde ontwerp is per 22 januari 2019 de WABO-procedure gestart en op 1 juli 2019 is de omgevingsvergunning ontvangen. Bij de onderhandse aanbesteding was de firma Meesterbouw de winnaar. Deze partij is vervolgens in september gestart met de uitvoering. Het project is op 14 mei 2020 opgeleverd en per 15 juni heeft de school het in gebruik genomen.

Nieuwbouw Inspecteur W.P. Blokpoelschool

Per 25 februari 2019 is de architect voor de nieuwbouw van de Blokpoelschool geselecteerd. Architectenbureau Theo Kupers uit Rotterdam heeft de selectie gewonnen en de opdracht gekregen voor het ontwerp. Het definitief ontwerp is goedgekeurd.
Eind september 2019 werd gemeld dat de planning één jaar werd uitgesteld, omdat de huidige schoollocatie moet dienen als tijdelijke locatie voor een andere school. Tevens werd de Nota van Uitgangspunten (NvU) door de wethouder in april 2020 afgekeurd.
Het stedebouwkundigplan werd aangepast; het gevolg voor de kavel van de Blokpoelschool was onduidelijk en het project kwam hierdoor stil te liggen. In januari 2021 is de NvU door het college goedgekeurd, de kavel staat nu vast. Dienst Stedelijke Ontwikkeling Den Haag beoogt de kavel per januari 2022 eerder beschikbaar te kunnen stellen en eind februari 2021 wordt de WABO-aanvraag ingediend. De aanbesteding zal net voor de zomervakantie worden ingezet.

Uitbreiding Het Volle Leven

Door de permanente groei van Het Volle leven, heeft De Haagse Scholen na overleg met Onderwijshuisvesting voor het programma 2020 een uitbreiding met één lokaal aangevraagd. De beoogde uitbreiding (één leslokaal en nevenruimte) zal komen ter plaatse van het huidige buitenlokaal op de tweede verdieping. HVE Architecten heeft het ontwerp gemaakt voor de uitbreiding op de tweede verdieping. Dit ontwerp is goedgekeurd door de school en in februari 2020 is de WABO vergunningsaanvraag voor dit ontwerp ingediend. De onderhandse aanbesteding is uitgezet, de laagste inschrijver was Boksman Bouwbedrijf bv. De WABO-vergunning is in mei 2020 afgegeven. De uitbreiding is inmiddels opgeleverd en in gebruik genomen door de school.

2.3.2. Facilitaire zaken

De reguliere werkzaamheden voor het team Facilitair bestaan onder andere uit het afhandelen van binnengekomen meldingen en schades. Daarnaast het uitvoeren van groot meerjarig onderhoud, jaarlijks onderhoud en keuringen, ondersteunen bij verhuizingen en adviseren over diverse huisvestingsaangelegenheden.
De focus van de team Facilitair heeft in 2020 naast de reguliere werkzaamheden gelegen bij de volgende projecten:

- Aanbestedingstrajecten op het gebied van: schoonmaak, bouwkundige ondersteuning en CV & luchtbehandelingsinstallaties. Deze aanbestedingen zijn eind 2020 afgerond. De aanbesteding LED-verlichting is vertraagd.
- In het kader van brandveiligheid en de door de brandweer uitgevoerde controles een adviserende en een beoordelende rol van offertes. Tevens uitvoeringsbegeleiding en controle van de uitgevoerde werkzaamheden.
- Procesoptimalisatie in het Facilitaire Management Informatie Systeem voor het afhandelen van meldingen en het automatiseren van de opdrachtverstrekking.
- Naar aanleiding van de coronapandemie is de ventilatie op scholen geïnventariseerd en zijn aan alle scholen CO2-meters verstrekt.
- Alle scholen met een bouwjaar van voor 1960 zijn onderzocht op de aanwezigheid van loden leidingen. Na het nemen van watermonsters zijn er in een aantal lokalen loden aansluitingen gevonden. Deze zijn vervangen.
- Voorbereidende werkzaamheden voor een Producten en Diensten Catalogus.
- In kaart brengen van het energieverbruik van alle gebouwen.

2.3.3. Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2020 heeft De Haagse Scholen de volgende stappen gezet in relatie tot duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen:

- De Haagse Scholen heeft een nieuw energiecontract afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2025. In dat contract is gekozen voor 100% groene energie. Dit betekent concreet een combinatie van Nederlandse windenergie én compensatie van de CO2-uitstoot door gasverbruik via certificaten.
- Voor drie van onze scholen, de Galvanischool, de Annie M.G. Schmidtschool en de Van Ostadeschool is een plan gemaakt om het gebouw te verduurzamen en/of de ventilatie te verbeteren door het plaatsen van decentrale WTW-units. De verduurzamingsmaatregelen betreffen isolatie van ramen en/of dak, het aanbrengen van LED-verlichting en/of het plaatsen van zonnepanelen. Voor deze plannen is via de gemeente Den Haag een subsidieaanvraag bij de Rijksoverheid ingediend in het kader van de SUVIS-regeling (Specifieke uitkering ventilatie in scholen).
- Er is een start gemaakt met bestuursbreed beleid t.a.v. het verduurzamen van onze gebouwenvoorraad. Dit beleid wordt in 2021 afgerond en dan wordt ook gestart met de uitvoering.
- De schoonmaak van onze scholen is opnieuw aanbesteed. Hierbij waren duurzaamheid (gebruik van milieuvriendelijke materialen, middelen en methoden; het beperken van milieubelasting van het transport) en maatschappelijk verantwoord ondernemen (afwijzen producten die via kinderarbeid tot stand zijn gekomen) selectiecriteria voor de keuze van de nieuwe aanbieder.

2.4 Financieel beleid

De hoofddoelstelling van het financiële beleid van De Haagse Scholen is dat er enerzijds zoveel mogelijk middelen ingezet worden voor het onderwijs terwijl anderzijds de continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd blijft. Hieruit vloeien diverse beleidsuitgangspunten voort, zoals het streven naar een doelmatige inzet van middelen en goede financiële kengetallen met genormeerde reserves die niet te hoog én niet te laag zijn. Om dit laatste te realiseren sturen we op een sluitende meerjarenbegroting en een aansluitend exploitatieresultaat.

Doelmatigheid heeft De Haagse Scholen gedefinieerd als de verhouding tussen de hoeveelheid ingezette middelen/mensen enerzijds en de output van de organisatie in de zin van onderwijs aan leerlingen. Naast onderstaande (kwantitatieve) indicator komt dit begrip ook tot uiting in de gerichte inzet van middelen aan de strategische doelen van het ambitiestatement. In onderstaande tabel staat weergegeven in hoeverre De Haagse Scholen in 2020 de gestelde financiële doelen heeft gerealiseerd. In de tekst daaronder wordt hier verder op in gegaan.

Doelen financieel beleid	Indicatoren/streefwaarden	Realisatie 2020
a) Waarborging van de bedrijfscontinuïteit	Financiële kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen voldoen aan de normen van het Inspectietoezicht (> signaleringswaarden). Zie paragraaf 6.2.	**Gerealiseerd**
b) Financieel jaarresultaat conform begroting	▪ Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde resultaat op bestuursniveau is kleiner dan 1% van de totale baten. ▪ > 95% van de scholen/afdelingen heeft een verschil tussen het begrote en gerealiseerde resultaat kleiner dan 2% van de totale baten	**Niet behaald**
c) Doelmatige inzet van mensen en middelen	▪ De bovenschoolse lasten (bestuurskantoor) bedragen < 6% van de totale baten ▪ Het aantal leerlingen per fte onderwijzend personeel blijft binnen bestuursformatieplan (okt 2020: 16 lln/fte OP).	**Gerealiseerd**
d) Verantwoord/veilig beheer liquiditeiten en vermogen (treasury)	De uitvoering van de treasuryfunctie voldoet aan de geldende wet- en regelgeving	**Gerealiseerd**

a) Waarborging van de bedrijfscontinuïteit
Om risico's in de bedrijfscontinuïteit te monitoren en verantwoorden, sluiten we aan bij de kengetallen en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert. Deze komen verder terug in het hoofdstuk 'Verantwoording financiën'.

b) Financieel resultaat
In de vastgestelde meerjarenbegroting is voor 2020 een begroot resultaat opgenomen van -/- € 4.052k. Dit negatieve begrote resultaat hing vooral samen met de eenmalige uitkering aan het personeel in februari op grond van de CAO PO 2019/2020 waarvan de kosten gedekt waren uit Rijksmiddelen die in 2019 verantwoord moesten worden. Het daadwerkelijk gerealiseerde resultaat is met een positief resultaat € 1.504k aanzienlijk hoger. Ten tijde van de 8-maandsrapportage bleek in de realisatiecijfers tot en met augustus al een positief verschil met de begroting van € 5,8 miljoen. Op dat moment was de verwachting dat dit deels nog ingelopen zou worden door extra bestedingen van de scholen in het najaar, wat uiteindelijk niet gelukt is, mede als gevolg van de tweede golf in de coronacrisis, wat de aandacht van schoolleiders verlegde.

Het positieve financiële resultaat heeft in grote lijnen twee oorzaken. In de eerste plaats zijn door de coronacrisis minder activiteiten uitgevoerd en uitgaven gedaan door de scholen, met name in het eerste halve jaar toen ook de (gedeeltelijke) schoolsluiting plaatsvond. Belangrijkste effecten zijn een forse reductie van externe inhuur en uitzendkosten, minder training en opleiding van personeel en minder organisatie van evenementen voor zowel leerlingen (o.a. schoolreizen) als medewerkers (sociale activiteiten). Extra lasten als gevolg van de coronacrisis waren relatief beperkt, waardoor per saldo de coronacrisis de lasten gedrukt heeft en leidde tot een positief financieel effect. Verder in dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de financiële gevolgen van de coronacrisis. Een tweede oorzaak ligt in de toekenning van extra, niet begrote baten. In de eerste plaats heeft het Rijk, verder aangevuld door de gemeente Den Haag, subsidie verleend ter bestrijding van het lerarentekort. Ook waren er doelsubsidies om de effecten van corona op het onderwijs te bestrijden (inhaal- en ondersteuningsprogramma's). Los van corona zijn door de scholen meer middelen ontvangen voor de opvang van vreemdelingen, voor tussentijdse leerlingengroei, voor basisondersteuning (samenwerkingsverband) en voor zorgarrangementen. Daarbovenop bleek ook de jaarlijkse indexatie van de personele bekostiging door het Rijk hoger dan verwacht, en ook hoger dan nodig was om aan de cao-afspraken te voldoen. Tegenover de extra inkomsten stonden extra bestedingen. De salarislasten zijn bijvoorbeeld € 1,5 miljoen hoger dan begroot door met name het aantrekken van extra personeel, maar deze lasten zijn aanzienlijk lager dan de diverse extra toegekende baten in 2020.

Samenvattend kan dus de conclusie worden getrokken dat het financieel resultaat in 2020 ontstaan is doordat de personeelsformatie onvoldoende wist mee te bewegen met de extra, niet begrote inkomsten. Hier ligt een link met de krapte op de arbeidsmarkt en de vele aandacht/energie/tijd die schoolleiders noodgedwongen kwijt waren aan het managen van de coronacrisis. Tegelijkertijd waren diverse lasten als gevolg van de coronacrisis juist aanzienlijk lager dan begroot. Aangezien De Haagse Scholen reeds over een goede reservepositie beschikt, moet dit positieve resultaat als ongewenst worden beschouwd. Zie ook paragraaf 3.3 Financiële positie.
Ook in 2018 en 2019 waren er aanzienlijke verschillen met de begroting. Ook toen speelde onvoorspelbaarheid in de bekostiging van het Rijk een rol. Tegelijkertijd zien we ook dat het decentrale financieel management binnen De Haagse Scholen versterkt kan worden. Door beter te anticiperen en sneller te reageren op tussentijdse (financiële) ontwikkelingen gedurende het jaar, kan de realisatie van begrotingen en prognoses beter "in control" gebracht worden. De Haagse Scholen zal in 2021 inzetten op professionalisering ten aanzien van financieel management, uitbreiding van financiële ondersteuning voor schoolleiders en verbetering van de technische infrastructuur voor begroten en financiële monitoring.

c) Doelmatigheid
Het begrip doelmatigheid heeft in het primair onderwijs de laatste jaren een groter politiek/bestuurlijk gewicht gekregen. Van doelmatigheid is sprake als de beschikbare middelen en menskracht in een goede verhouding staan tot het onderwijsaanbod aan leerlingen. Dat kan worden benaderd op zowel bestuursniveau, als voor de scholen.

De overheadomvang is een belangrijke indicator voor de doelmatigheid van De Haagse Scholen. Niet alle middelen vloeien direct door naar onderwijstijd en daarmee leeropbrengsten voor leerlingen. Noodzakelijkerwijs wordt geld besteed aan beheersmatige, coördinerende en ondersteunende activiteiten voor de scholen. Als deze bestedingen echter te groot worden, dan gaat dat ten koste van het onderwijsaanbod, neemt de doelmatigheid van de bedrijfsvoering af. De overhead wordt iedere twee jaar vergeleken met vergelijkbare schoolbesturen in een extern uitgevoerd benchmarkonderzoek.

Berenschot benchmark		2018	2020
centrale overhead (bestuurskantoor)	De Haagse Scholen:	3,2%	3,2%
	Benchmark gemiddelde:	3,6%	3,7%

Zichtbaar in de tabel is dat de relatieve omvang van het bestuurskantoor onder het gemiddelde van de benchmark ligt en stabiel is. De totale bovenschoolse lasten en formatieomvang zijn wel gegroeid in de afgelopen jaren, maar bewegen daarin mee met het totaal van de bekostiging. Het aandeel van de bovenschoolse lasten van het bestuurskantoor in de totale exploitatie van De Haagse Scholen bedroeg 5% in 2020. Dit is inclusief bovenschoolse materiële lasten die voor een groot deel direct ten behoeve van de scholen worden gemaakt, zoals internetaansluiting en verzuimbegeleiding door de bedrijfsarts. Uit intern tevredenheidsonderzoek blijkt dat ook tevredenheid (ruim voldoende) bestaat onder de scholen over de dienstverlening van het bestuurskantoor.

Tegenover een lage centrale overhead staat het gegeven dat de overhead op de scholen is gegroeid sinds 2018 (van 17,0% naar 18,2%) en ook boven het benchmark gemiddelde (15,5%) ligt. De groei is met name het gevolg van de geïntroduceerde werkdrukmiddelen die grotendeels worden ingezet door ondersteunend personeel in te zetten. De reden dat de decentrale overhead bij De Haagse Scholen gemiddeld hoger ligt dan in de benchmark is verklaarbaar uit het gegeven dat De Haagse Scholen relatief veel schooltypes kent met inherent meer ondersteunend personeel, namelijk (V)SO en SBO-scholen en scholen met een hoog schoolgewicht voor onderwijsachterstanden. Ook zorgen gemeentelijke subsidies voor arbeidsmarktparticipatie (STIP, conciërgeregeling) voor relatief veel ondersteunend personeel op scholen in Den Haag. Tot slot kent De Haagse Scholen een model van ver doorgevoerd decentraal integraal management, waardoor veel ondersteunende taken op schoolniveau zijn belegd.

Voor de vraag of het onderwijs op de scholen (primair proces) doelmatig is georganiseerd en het beschikbare (schaarse) onderwijzend personeel efficiënt wordt ingezet, is het aantal leerlingen dat per leerkracht wordt onderwezen een indicator - zolang de leeropbrengsten in ieder geval niet dalen. Deze ratio maakt ook (verplicht) onderdeel uit van het Bestuursformatieplan. In het totaal van De Haagse Scholen zien we dat de toename van de ratio in eerdere jaren in 2020 is gestagneerd. Voor 2020 werd een ratio verwacht van 16,0 leerlingen per fte. Het aantal leerlingen is echter minder gestegen dan verwacht, terwijl het onderwijzend personeel juist meer is toegenomen dan begroot. Op zichzelf is dat een gunstig teken, want het wijst erop dat het lerarentekort dit jaar tegen de verwachtingen in niet verder is gegroeid.

	2017	2018	2019	2020
aantal LLN (okt)	14.552	14.554	14.777	14.793
aantal fte OP (okt)	983	966	971	974
Ratio LLN/OP	14,8	15,1	15,2	15,2

d) Treasury

De Haagse Scholen heeft haar beleid met betrekking tot het beheer van haar vermogen en het wegzetten van liquide middelen omschreven in een treasurystatuut dat voldoet aan de juridische kaders van het ministerie van OCW in de Regeling beleggen, belenen en derivaten (gewijzigd d.d. 19 december 2018). Er zijn in 2020 geen afwijkingen geweest van de regels in het treasurystatuut. Eind 2020 is een bijgestelde versie van het treasurystatuut vastgesteld. De aanpassing betrof een technische bijstelling naar aanleiding van een eerdere wijziging in de regelgeving en had geen praktische gevolgen voor de treasuryfunctie van De Haagse Scholen.

Een risicomijdend treasurybeleid staat centraal. Belegging van overtollige liquide middelen in aandelen, opties en derivaten is niet toegestaan, en alleen na goedkeuring door de raad van toezicht kan een lening worden afgesloten of geld voor langere termijn worden weggezet in bijvoorbeeld staatsobligaties. In 2020 is hier geen sprake van geweest: de liquiditeiten van De Haagse Scholen zijn volledig aangehouden op rekeningen courant bij banken die voldoen aan de gestelde minimale credit ratings. Een beeld van de kasstromen in 2020 is opgenomen in de jaarrekening in ondermeer het kasstroomoverzicht. Artikel 10 van de Regeling beleggen, belenen en derivaten geeft aan hoe verantwoord moet worden over uitstaande beleggingen en leningen, de aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten (o.a. soorten en omvang, vrijval van beleggingen en looptijden). Deze verantwoording is niet van toepassing op De Haagse Scholen. Er was geen sprake van beleggingen, derivaten en leningen in 2020. Er worden eveneens geen financiële instrumenten gehanteerd.

Door de aanhoudende rentedalingen betaalt De Haagse Scholen momenteel een significant bedrag aan negatieve rente (€ 80k). Tegelijkertijd zijn kredietbeoordelaars in 2020 minder positief geworden over de kredietwaardigheid van de Nederlandse banken. De Haagse Scholen is voornemens om in 2021 over te stappen naar Schatkistbankieren. In deze constructie, waarbij banktegoeden veilig worden aangehouden bij de Nederlandse Staat, wordt geen negatieve rente in rekening gebracht.

Kasstromen en financiering

Om salarissen en werkgeverslasten te kunnen betalen en te kunnen voldoen aan onze verplichtingen aan leveranciers, is het noodzakelijk dat De Haagse Scholen ten alle tijden voldoende middelen op de rekening courant bij de bank heeft. De operationele kasstroom is dominant. De inkomende kasstroom bestaat bijna geheel uit betalingen op grond van de Rijksbekostiging, vergoedingen van de gemeente en andere baten. De uitgaande kasstroom wordt gedomineerd door de personeelslasten en betalingen aan crediteuren in de exploitatie.

Kasstromen uit financieringsactiviteiten zijn er niet, op de rentelasten van de rekening courant na. Er is geen inkomende kasstroom uit bijvoorbeeld leningen. Investeringsactiveiten in materiële vaste activa worden volledig gedekt uit de eigen liquiditeit.
Op ieder moment bestaat inzicht in onze liquide middelen en in de verwachte kasstromen op de korte en lange termijn. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting in het bestuursplan wordt jaarlijks ook een meerjarige liquiditeitsprognose opgesteld om de verwachte meerjarige ontwikkeling te monitoren. Zowel de korte als lange termijn zitten er geen (continuïteits-)risico's in de kasstromen.

In de jaarrekening is het kasstroom overzicht opgenomen voor 2020, waarin ook nadere detailinformatie is te vinden. Per saldo namen de liquide middelen toe met € 6,7 miljoen. In 2021 wordt een negatieve kasstroom verwacht van € 1,3 miljoen als gevolg van een negatief begroot resultaat en meer geplande investeringen dan dat er afschrijvingen verwacht worden.

Investeringsbeleid

Vanwege het feit dat De Haagse Scholen over voldoende liquide middelen beschikt, worden investeringen uit eigen middelen voldaan. Gezien de schaalgrootte van de organisatie is er sprake van spreiding van de investeringsbehoefte, zodat er geen hele grote verschillen per jaar optreden. De scholen beslissen zelf over hun investeringen als onderdeel van hun integraal management. Om het effect van de investeringen op de jaarlijkse exploitatie van iedere individuele school te bepalen, wordt voor iedere school een meerjaren investeringsbegroting gemaakt. Hierin zijn ict, lesmethodes en meubilair de grootste posten.

In 2020 was sprake van € 2,1 miljoen aan investeringen. Begroot stond hiervoor € 3,0 miljoen, veel geplande investeringen zijn doorgeschoven naar 2021. De komende jaren verwachten we jaarlijkse investeringen die variëren tussen afgerond € 1,5 miljoen en € 3,5 miljoen euro per jaar. Voor gebouwonderhoud is een voorziening gevormd, welke is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplanning.

Middelen Prestatiebox

Op grond van het bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs uit 2014 is de zogenaamde prestatiebox ingevoerd. In de lumpsumbekostiging wordt een bedrag ontvangen dat bedoeld is voor:

- talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
- een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
- professionele scholen
- doorgaande ontwikkellijnen

In 2020 ontving De Haagse Scholen in totaal € 4.649k aan prestatiebox middelen. De doelen van de prestatiebox sluiten aan op het ambitiestatement van De Haagse Scholen. De middelen worden in beginsel aan deze doelen besteed door de scholen. De regeling staat echter ook toe dat scholen deze middelen besteden aan andere activiteiten van de school waarvoor bekostiging wordt verstrekt.
Vanaf schooljaar 2021/2022 zal de regeling komen te vervallen. De betreffende subsidie zal worden ingezet door het Rijk in een nieuwe regeling.

Verantwoordingsthema's ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

a) Coronacrisis

Het afgelopen jaar werd het onderwijs in hoge mate getekend door de coronacrisis. Op grond van artikel 4 lid 6 van de regeling Jaarverslag vraagt de minister van OCW om bestuurlijke keuzes in beeld te brengen in het licht van de crisis en de (financiële) impact daarvan in 2020. Goed om te realiseren is dat de crisis in 2021 voortduurt en dat de belangrijkste zorgen niet van financiële aard zijn, maar betrekking hebben op vertraging in de onderwijsontwikkeling van leerlingen. De gevolgen op dit vlak moeten zich nog uitkristalliseren en in beeld worden gebracht.

De eerste fase van de coronacrisis betrof de scholensluiting. Aandacht en keuzes gingen uit naar het verzorgen van thuisonderwijs, noodopvang en leerlingen die buiten beeld waren geraakt. Scholen hebben 1650 (school)devices uitgeleend en laten ombouwen voor thuisgebruik. De Haagse Scholen heeft daar bovenop centraal 150 laptops aangeschaft en beschikbaar gesteld en ruim 300 laptops zijn ontvangen via SIVON en Stichting Leergeld. Binnen twee weken na de start van de lockdown kon elke school via Teams online onderwijs verzorgen, waarvoor circa 16.000 gebruikersaccounts beschikbaar kwamen. De kosten van deze operatie voor De Haagse Scholen waren echter beperkt. De extra accounts waren al afgedekt in de bestaande (licentie) overeenkomst, installatie van de extra laptops is in eigen beheer uitgevoerd (geen extra capaciteit voor ingezet), de distributie heeft onze ICT-partner Miegroup kosteloos verzorgd. De gemeente Den Haag en T-Mobile hebben 30 wifi-routers met 4G-internetkaart geleverd. Aan licenties voor digitale onderwijslespakketten is afgerond € 150k meer uitgegeven dan begroot. Per saldo blijft het totaal aan ICT gerelateerde kosten in 2020 binnen de begroting, en vallen de ICT-bestedingen zelfs lager uit dan in 2018 en 2019.

Na de eerste lockdown periode, vanaf de tijd dat leerlingen weer gedeeltelijk naar school konden, is extra inzet gepleegd op schoonmaak van klaslokalen en hygiëneartikelen (zoals desinfecterende handlotion). Dit heeft geleid tot afgerond € 200k aan extra lasten. Ook zijn CO2-meters aangeschaft voor alle scholen in het kader van de ventilatie (beperkt bedrag, enkele tienduizenden euro's).

Na de zomer hebben 44 van de 52 scholen een aanvraag gedaan voor de organisatie van inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor in totaal 2.052 leerlingen (in tijdvak 1 en/of 2) en met dit geld extra activiteiten verzorgd. In 2020 zijn € 983k aan subsidiebaten geboekt. De betreffende activiteiten zijn grotendeels uitgevoerd, maar niet al deze middelen hebben ook tot extra lasten geleid als gevolg van personele knelpunten binnen de scholen (lerarentekort, corona gerelateerd verzuim). Een klein deel van de activiteiten is doorgeschoven naar 2021.

Tegenover deze (relatief beperkte) extra lasten zijn er echter ten opzichte van andere jaren ook veel lasten weggevallen in 2020. De aandacht van scholen lag in hoge mate bij de crisis in plaats van bij andere (geplande, begrote) ontwikkelingen. Daarnaast konden diverse activiteiten niet doorgaan als gevolg van de coronamaatregelen. Voorbeelden zijn trainingen/ opleidingen (-/- € 500k t.o.v. 2019), schoolreizen/ excursies (-/- € 450k t.o.v. 2019) en diverse sociale activiteiten (zoals het jaarlijkse De Haagse Scholen volleybaltoernooi) die niet zijn doorgegaan zoals gepland. Een (beperkte) daling van het energie en waterverbruik tijdens de scholensluiting, wordt meer dan teniet gedaan door gestegen tarieven in 2020. De grootste besparing betrof de externe inhuur en uitzendkosten (-/- € 1,4M t.o.v. 2019).

Gedurende de coronacrisis is in het eerste halve jaar het ziekteverzuim fors gedaald, waardoor ook de vervangingsinzet via uitzendbureaus daalde. Ook veel andere inhuur is tijdelijk tot stilstand gekomen voor de zomer. Na de zomer steeg het ziekteverzuim, maar kozen scholen er vaker dan eerdere jaren voor om vervangingen intern op te lossen in plaats van via uitzendbureaus.

Extra lasten als gevolg van corona zijn nog te kwantificeren, maar niet gemaakte kosten zijn dat niet. Daarmee is ook de totale financiële impact van de coronacrisis per saldo niet goed uit te drukken in een getal. Het is echter waarschijnlijk dat er als gevolg enkele miljoenen minder is besteed.

b) Allocatie middelen

De minister van OCW heeft in de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 gevraagd om nadere verantwoording over de allocatie van middelen binnen onderwijsbesturen. Het uitgangspuntpunt voor de verdeling van de Rijksmiddelen binnen De Haagse Scholen is dat er zoveel als mogelijk geld moet vloeien naar de scholen, dus ten gunste van het onderwijs. Wij geven daar invulling aan door alle Rijksbekostiging op naam van de school (per BRIN-nummer) ook daadwerkelijk te boeken ten gunste van de school. Vervolgens dragen de scholen een percentage van deze bekostiging af, als tarief voor bovenschoolse dienstverlening, de exploitatie van de schoolgebouwen en bij wijze van verzekeringspremie voor het afdekken van financiële risico's in de bedrijfsvoering op grond van solidariteit tussen scholen. De school is integraal verantwoordelijk voor de besteding van de resterende middelen. Alle andere lasten/risico's die niet worden afgedekt middels deze afdrachten vallen binnen de verantwoordelijkheid van de scholen, waaronder kosten van professionalisering, vervanging van personeel, ICT-middelen, inventaris/ meubilair en onderwijslespakketten.

Het afdrachtspercentage wordt ieder jaar door het bestuur vastgesteld, na een draagvlakpeiling waarin de schooldirecteuren hun stem uitbrengen. Het bestuur stemt in met wijziging van het percentage bij een draagvlak van minimaal 2/3e van de directeuren. De GMR heeft vervolgens nog een adviesrecht voorafgaand aan vaststelling door het college van bestuur.

De afdracht valt uiteen in een viertal bestemmingen:

- Bestuur en dienstverlening aan scholen (bestuurskantoor): hieronder vallen de lasten van het college van bestuur, GMR en de afdelingen Beleid & Advies en Bedrijfsvoering. Hier zijn naast de strategische beleidsvorming en control de volgende diensten aan de scholen belegd: financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, HR-advies, verzuimbegeleiding, beheer centrale ICT-infrastructuur, financieel advies, facilitair advies en begeleiding bij nieuwbouw en/of renovatie, inkoopbegeleiding, ondersteuning en advies bij privacy en AVG en de kosten van juridische bijstand. Bij elkaar bedroegen de kosten van het bestuurlijk apparaat in 2020 € 6.962.873 (5% van de totale lasten).
- Personele risico's: grote risico's in het personeelsmanagement van de scholen zijn op grond van het uitgangspunt van solidariteit centraal "verzekerd". Dit betreft lasten als gevolg van hoog ziekteverzuim, boventalligheid van personeel, overgangsregeling BAPO (extra lasten oudere medewerkers) en betaald ouderschapsverlof waarvoor scholen vergoedingen ontvangen.
- Exploitatie van de schoolgebouwen: de verantwoordelijkheid en daarmee het budget voor de schoolgebouwen (onderhoud, energie, schoonmaak, etc.) is centraal belegd, waarvoor de scholen een deel van de bekostiging afdragen. Naast een deel van de bekostiging van de materiële instandhouding is het ook noodzakelijk om een deel van de personele Rijksbekostiging hiervoor aan te wenden.

- Solidariteitsfonds financiële knelpunten: scholen met begrotingstekorten ontvangen financiële steun als de oorzaken van tekorten liggen buiten de eigen invloedsfeer. Voorbeelden zijn scholen met een tweede, niet bekostigde locatie en kleine scholen, waarvan de Rijksbekostiging niet toereikend is om de (vaste) lasten te dekken.

De afdrachten van de personele bekostiging (exclusief werkdrukmiddelen) ontwikkelen zich meerjarig als volgt:

	2019	2020	2021
Bovenschoolse lasten/bestuurskantoor	6,55%	6,85%	6,77%
Personele risico's	2,46%	2,46%	2,29%
Exploitatie schoolgebouwen	0,75%	1,15%	1,36%
Solidariteitsfonds financiële knelpunten	1,16%	1,06%	2,05%
Totaal herverdeling	**10,92%**	**11,52%**	**12,47%**

De stijging van de afdracht voor 'bestuur en dienstverlening aan scholen' in 2020 staat hierboven toegelicht onder 'doelmatigheid'.

Aanvullend op de percentages gold tot en met 2020 nog een aparte allocatie van € 1 miljoen uit de Rijksbekostiging voor onderwijsachterstanden ten gunste van het solidariteitsfonds voor financiële knelpunten. Deze allocatie is ingericht in een periode dat de bekostiging voor onderwijsachterstanden ruim bemeten was. In de jaren is echter sprake geweest van een aanzienlijke daling van deze bekostiging, waardoor het uitgangspunt achter deze allocatie niet meer correct is voor (een deel van) de scholen. Het bestuur heeft besloten deze aparte allocatie te laten vervallen vanaf 1 januari 2021, waardoor de reguliere herverdeling stijgt in 2021.

Voor wat betreft de materiële bekostiging wordt structureel 55% op de totale bekostiging in mindering gebracht voor de exploitatie van de schoolgebouwen (45,5%) en bestuurlijke lasten (9,5%). De forse omvang van deze afdracht komt voort uit de centrale belegde verantwoordelijkheid voor het beheer van de schoolgebouwen.

c) Onderwijsachterstandsmiddelen

Over het thema Onderwijsachterstanden moet op verzoek van de minister en conform de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 eveneens nadere verantwoording plaatsvinden in het jaarverslag. Het bestuur van De Haagse Scholen heeft ervoor gekozen om geen eigen methodiek te ontwikkelen en toe te passen, maar de Rijksbekostiging op basis van de achterliggende schoolscores van het CBS te volgen. De inzet van deze middelen valt binnen de integrale verantwoordelijkheid van de ontvangende scholen. De onderwijsachterstandsmiddelen vallen onder de allocatiesystematiek als hierboven omschreven.

Er is geen centraal richtinggevend beleid op bestuursniveau ten aanzien van de besteding van deze middelen. Op grond van de specifieke omstandigheden, zoals de samenstelling van de leerlingenpopulatie, maken de scholen eigen keuzes over de inzet in hun begroting. Dit is dan ook divers. Veel scholen met een hoge schoolscore kiezen er voor om kleinere groepen samen te stellen, zodat de aandacht per leerling groter kan zijn dan onder de reguliere bekostiging het geval zou zijn geweest.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Risicobeheerssysteem (B1)

Risicomanagement vormt een belangrijk onderdeel van de Planning en Control cyclus van De Haagse Scholen. Eens in de twee jaar wordt een uitgebreide risicoanalyse opgesteld, voor het laatst in 2019. Op grond van deze risicoanalyse identificeren en wegen we risico's (kans en impact), bepalen we in hoeverre afdoende beheersmaatregelen zijn getroffen en berekenen we de benodigde omvang van het weerstandsvermogen om risico's af te dekken (zie ook hoofdstuk 3.3 Financiële positie onder reservepositie voor de kwantificering van de benodigde risicobuffer). De belangrijkste risico's worden vervolgens geïntegreerd in de P&C cyclus. In het bestuursplan (meerjarenbegroting), de managementrapportages en in jaarverslagen wordt aandacht besteed aan risicomanagement en monitoren we de grootste risico's.

Belangrijkste risico's en onzekerheden (B2)

Hierin worden de belangrijkste risico's en onzekerheden omschreven. Hieronder wordt kort ingegaan in hoeverre de risico's uit het bestuursplan zich in 2020 manifesteren.

- **Lerarentekort**
  Dit risico behoeft weinig uitleg meer en vormt tot op heden het grootste risico van De Haagse Scholen. Mogelijk kan de economische crisis de arbeidsmarkt veranderen. In de instroom en uitstroom aantallen van leerkrachten zien we dat het lerarentekort nog niet is afgenomen, maar dit jaar ook niet is gegroeid. De stand van zaken rondom de belangrijkste beleidsmaatregelen wordt omschreven in paragraaf 2.2 van het jaarverslag. De belangrijkste centrale maatregel die De Haagse Scholen inzet is gericht op het aantrekken en opleiden van zij-instromers als leerkracht. In 2020 heeft dit ook geleidt tot een grotere instroom.

- **Ontwikkeling leerlingaantal**
  In het bestuursplan is het risico beschreven dat samenhangt met een begrote groei van de leerlingenaantallen. Een financieel risico ontstaat zodra tegenover onzekere baten in de begroting op grond van leerlingengroei, vaste verplichtingen worden aangegaan – zoals het aannemen van personeel. Ter beheersing van dit risico monitoren we de leerlingenaantallen. De T-1 systematiek in de bekostiging geeft tijd voor eventuele bijsturing.

  Per 1 oktober 2020 zien we een stabiel beeld ten opzichte van een jaar eerder in het leerlingaantal, maar wel 2% lager dan dat geraamd was in de begroting. Dit laatste vraagt derhalve om een interventie die is doorgevoerd in de meerjarenbegroting van de scholen. Komende jaren blijft de verwachting dat de leerlingenaantallen blijven groei, en zal dus goede monitoring van belang blijven.

- **Invulling passend onderwijs, groei SO/SBO**
  Dit risico betreft de toenemende stroom doorverwijzingen naar het SO en SBO, waar onvoldoende ruimte is om deze leerlingen te accommoderen. Ook leidt de groei tot steeds meer uitgaven van het samenwerkingsverband aan (duurdere) SO en SBO-scholen, wat ten koste gaat van beschikbare middelen voor basisondersteuning en arrangementen in het reguliere onderwijs. Onvoldoende invulling van

passend onderwijs op reguliere basisscholen kan vervolgens weer tot meer doorverwijzingen leiden. Indien financiële tekorten ontstaan bij de samenwerkingsverbanden, dragen de deelnemende besturen daarvoor het financieel risico. De reserves van SPPOH (samenwerkingsverband PO Haaglanden) zijn vooralsnog echter ruim toereikend.

De leerlingenaantallen in de SBO en SO-scholen zijn in 2020 toegenomen, ongeveer in lijn met de begrote verwachtingen. De groei is wel minder groot dan in eerdere jaren. De komende jaren wordt een stagnatie verwacht in de groei van de leerlingenaantallen. De Haagse Scholen streeft naar thuisnabij onderwijs waar zoveel mogelijk leerlingen thuis zijn op reguliere basisscholen. Het beleid rondom het thema Passend Onderwijs van De Haagse Scholen is opgenomen in paragraaf 2.1 van dit jaarverslag.

- **Juridisering**
  Het juridiseren van de samenleving laat een doorwerking in het onderwijsveld zien en daarmee vormt dit een risico voor De Haagse Scholen. Het voeren van juridische procedures is voor een organisatie als De Haagse Scholen onvermijdbaar. Enerzijds omdat De Haagse Scholen jaarlijks honderden besluiten neemt als bestuursorgaan (denk aan toelatings-, schorsings- en verwijderingsbesluiten), anderzijds omdat De Haagse Scholen een grote organisatie is met veel betrokken partijen waarbij geschillen eerder een juridische lading krijgen. Daarnaast is een trend te zien dat controlerende instanties meer bevoegdheden krijgen om te controleren en te handhaven. Het gevolg is dat De Haagse Scholen financiële middelen in moet zetten, het risico op beboeting door controlerende instanties toeneemt en een hogere werkdruk kan worden ervaren bij de betrokken medewerkers. Door stroomlijning van procedures en aannemen van gespecialiseerde capaciteit op het bestuurskantoor wordt beoogd het risico te verkleinen. In hoofdstuk 1, onder klachtenbehandeling wordt ingegaan op de klachten en bezwaren die De Haagse Scholen in 2020 heeft ontvangen.

- **Naleving aanbestedingsregelgeving**
  Dit risico betreft mogelijke onrechtmatigheden in de verantwoording en juridische geschillen met benadeelde leveranciers. In 2020 was door krapte op de arbeidsmarkt lange tijd sprake van onderbezetting van de inkoopformatie, net als in voorgaande jaren. Hierdoor zijn achterstanden opgelopen in de inkoopplanning die tijd kosten om weer in te lopen. Inmiddels is een (senior) inkoper aan de slag. Om de functie minder kwetsbaar te maken en opgelopen achterstanden in te lopen, is daarnaast ook een junior inkoper/contract beheerder aan de formatie toegevoegd. Uit de spendanalyse op bovenschools niveau komen beperkte onrechtmatigheden naar voren, deze vallen binnen de controletoleranties, mede doordat op bovenschools niveau de schoonmaak wederom rechtmatig is aanbesteed. Om de onrechtmatigheden ook komende jaren onder controle te houden, dienen aflopende contracten tijdig aanbesteed te worden. Hiervoor wordt een aanbestedingskalender opgesteld en tot uitvoering gebracht. Ook zijn er rechtmatigheidsrisico's op schoolniveau. In 2020 is op schoolniveau een van de grote inkoopcategorieën "inhuur onderwijzend personeel" wederom rechtmatig aanbesteed. De komende periode zullen een aantal andere inkoop categorieën aandacht krijgen. Ook wordt ingezet op het neerzetten van een completer contractenregister.

- **Privacy-/ gegevensbescherming**
  Vanzelfsprekend heeft de coronacrisis gevolgen gehad voor de uitwerking van het privacy- en AVG-dossier. Ten gevolge van de coronacrisis heeft het digitaal leren en werken een vlucht genomen. De stroomversnelling waarmee we zijn gaan digitaliseren heeft geleid tot meer digitale applicaties. Met alle leveranciers van deze applicaties dienen afspraken gemaakt te worden over de omgang met privacy. In 2020 is er veel aandacht besteed aan het afsluiten van overeenkomsten met leveranciers. Daarnaast heeft de snel toegenomen digitalisering geleid tot meer (zware) datalekken. Het afgelopen jaar hebben er vier plaatsgevonden, die allemaal gemeld dienden te worden bij de externe toezichthouder, welke geen reden zag tot handhaving (sancties).

Jaar	Datalekken	Meldingen toezichthouder
2018	7	2
2019	2	1
2020	4	4

Tabel: datalekken DHS

Verder is er een standaard inschrijfformulier voor scholen vervaardigd, een flex- en thuiswerkbeleid opgesteld en het autorisatiebeleid aangescherpt. In 2021 zal de focus vooral liggen bij het verder in kaart brengen van gegevensverwerkingen, afspraken maken met leveranciers, doorontwikkelen van Esis, samenwerken met andere schoolbesturen en uitwerking van regels rondom cameratoezicht.

- **Nieuwbouw en renovatie**
  Bouwprojecten zijn een van de grootste financiële risico's voor De Haagse Scholen vanwege hun omvang en complexe, slecht beheersbare omgeving met diverse actoren die vaak tegenstrijdige belangen nastreven. Bovendien staat de regelgeving niet toe dat we eigen (Rijks) middelen aanwenden voor nieuwbouw van scholen, wat kan leiden tot onrechtmatige bestedingen in de verantwoording. Gekoppeld aan het projectmanagement worden de afzonderlijke projecten gemonitord middels projectrapportages.

  Nadat in 2019 de aannemer voor de nieuwbouw van de Galvanischool failliet is gegaan, wat leidde tot meerkosten ten laste van De Haagse Scholen, is er in 2020 een nieuwe tegenvaller in het project. De gemeente heeft een rechtszaak van omwonenden tegen de bouwvergunning verloren, waardoor het project geheel stil is komen te liggen. Dit gaat leiden tot meerkosten van aannemer en adviseurs. Het gesprek met de gemeente over dekking van meerkosten liep nog bij het opstellen van dit jaarverslag, maar De Haagse Scholen gaat uit van een verlies op het project.

  De geplande bouw voor de Annie M.G. Schmidtschool is in 2020 aanzienlijk vertraagd als gevolg van het feit dat de gemeente gedurende de coronacrisis alle bezwaarprocedures op de vergunningverlening heeft aangehouden.

- **Toename van onderwijsachterstanden**
  De coronacrisis heeft geleid tot een nieuw risico dat nog niet was opgenomen in het bestuursplan. De lockdown periode met de sluiting van scholen ging gepaard met onderwijs op afstand en noodopvang. Niet voor alle leerlingen bleek het digitale onderwijsaanbod op afstand, begeleid door ouders, even effectief. Het Rijk biedt ondersteuning aan in de vorm van subsidie voor extra onderwijsaanbod aan deze leerlingen door de scholen (subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's). De exacte effecten op leerprestaties en de sociaal-emotionele ontwikkeling worden nog in kaart gebracht. Dit moet het beeld scherper krijgen in hoeverre ook op bestuursniveau aanvullende interventies nodig zijn.

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod. Aangezien er geen sprake is van (begrote) majeure investeringen en volledige doordecentralisatie in de huisvesting, worden de meerjarige ontwikkelingen gepresenteerd voor de komende drie jaar.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief (A1)

Meerjarige ontwikkeling leerlingenaantallen

	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
Basisonderwijs	13.295	13.277	13.295	13.315	13.335
SBO	530	539	550	550	550
SO/VSO	952	977	975	980	981
Totaal aantal LLN	**14.777**	**14.793**	**14.820**	**14.845**	**14.866**

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is afhankelijk van een groot aantal lokale factoren per school (demografische ontwikkeling in de wijk, aanwezigheid van nieuwbouwprojecten in de omgeving, aantrekkelijkheid van de school voor ouders, andere scholen in de omgeving) en daarmee ook zeer divers van aard. De Haagse Scholen kende de laatste jaren een groei, en de (meeste) scholen verwachten dat deze ook in de komende jaren doorzet op basis van hun ligging en eigen leerlingenpopulatie. Bovenstaande meerjarige prognose van de leerlingaantallen is gebaseerd op de opgetelde ramingen van schoolleiders voor de eigen school. Na deze ramingen heeft de gemeente Den Haag begin 2021 haar leerlingenprognoses uitgebracht. De komende jaren verwacht de gemeente op basis van demografische gegevens een beperkte krimp in de leerlingenaantallen op de basisscholen in de stad. Op bestuursniveau is derhalve in bovenstaande cijfers een correctie op de leerlingenramingen van de basisscholen doorgevoerd omwille van een voorzichtig begrotingsbeeld. Gelet op het grote aantal onzekere factoren zijn deze ramingen onzeker, evenals de daarvan afhangende meerjarige baten in onderstaande staat van baten en lasten.

De afgelopen jaren is het aantal leerlingen in (V)SO en SBO-scholen hard gestegen, maar vanaf schooljaar 2021/2022 is de verwachting dat deze groei stagneert. Dit hangt samen met het feit dat het aantal plaatsen op deze scholen bijna volledig gevuld is.

Formatie-ontwikkeling in FTE

Formatie	Realisatie			Begroting			
De Haagse Scholen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Directie/ MT	86,6	83,6	81,4	79,1	78,8	78,6	78,5
Onderwijzend personeel	991,2	976,8	970,4	953,1	923,3	914,2	907,7
Ondersteunend personeel	330,6	389,4	423,5	429,3	412,7	407,9	406,7
Eindtotaal	**1408,4**	**1449,8**	**1475,3**	**1461,6**	**1414,9**	**1400,7**	**1392,9**

Onder Directie/ MT staan naast de schoolleiders ook de leden van het college van bestuur en de bovenschoolse directeuren vermeld. De formatie van het ondersteunend personeel neemt meerjarig toe als gevolg van de (toenemende) werkdrukmiddelen en

ook onder druk van het lerarentekort. Vaker wordt ondersteunend personeel aangesteld indien het niet lukt om onderwijzend personeel te vinden. Het onderwijzend personeel lijkt min of meer stabiel gebleven in 2020 (t.o.v. 2019), maar de komende jaren wordt een afname verwacht. Deze is vooral begroot bij scholen waar zich krimp voordoet in de leerlingenaantallen. Scholen met leerlingengroei zijn behoedzaam geweest in het begroten van formatiegroei. De uitstroom als gevolg van pensionering zal lastig te vervangen zijn als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Bij een groeiend aantal leerlingen, betekent dit gemiddeld grotere groepen en een toename van de werkdruk. Inzet vindt plaats op het werven en opleiden van zij-instromers.

In bovenstaande formatieve ramingen vanaf 2021 zijn de effecten op de formatie van recent toegekende incidentele subsidies (waaronder de regeling 'Extra handen in de klas' en 'Noodplan lerarentekort' nog niet meegenomen. Dit geldt ook voor het Nationaal Programma Onderwijs. Op basis van een (grove en onzekere) raming zou in schooljaren 2021/22 en 2022/23 52 fte aan formatieruimte voor onderwijzend personeel beschikbaar kunnen komen, en 68 fte ondersteunend personeel. In de krappe arbeidsmarkt zal de daadwerkelijke werving van dergelijke aantallen een uitdaging vormen.

3.2 Staat van baten en lasten en balans (A2)

In het hoofdstuk financieel beleid zijn de belangrijkste begrotingsverschillen in 2020 met een effect op het resultaat reeds benoemd. In de jaarrekening wordt dieper ingegaan op de verschillende onderscheiden posten van de balans en de staat van baten en lasten, mede in vergelijking met 2019. In de hiernaast afgebeelde staat van baten en lasten wordt de financiële realisatie afgezet tegen de begroting 2020 en vergeleken met de realisatie van 2019. Ook zijn meerjarige begrotingscijfers opgenomen van 2021 tot 2023.

Toelichting ontwikkeling baten

De grootste ontwikkeling die zichtbaar is in de cijfers van 2020 is de grote toename van de Rijksbijdragen. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door nieuwe (meerjarige) subsidies, zoals de G5 subsidie voor zij-instroom en de subsidie voor Inhaal en ondersteuningsprogramma's. Ook was er meer groeibekostiging in 2020 dan eerdere jaren, is de bekostiging voor leerlingen van vreemdelingen/asielzoekers toegenomen, was er extra basisondersteuning en zijn meer zorgarrangementen toegekend door het samenwerkingsverband. Daarbij was ook de indexatie van de Rijk hoger dan begroot, ondermeer door een correctie die het Rijk heeft doorgevoerd in de bekostiging. De komende jaren zullen de extra (doel-)subsidies van het Rijk aanhouden, en zelfs nog toenemen.

Figuur: Staat van baten en lasten

(*1.000,-)	2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	2021	2022	2023	Verschil 2020 -begr	Verschil 2020 2019
Baten								
Rijksbijdragen	€ 115.355	€ 117.282	€ 121.639	€ 129.971	€ 137.209	€ 130.918	€ 4.357	€ 6.284
Overige bijdragen overheid en subsidies	€ 10.255	€ 9.130	€ 10.791	€ 9.294	€ 9.273	€ 8.198	€ 1.661	€ 536
Overige baten	€ 5.043	€ 4.030	€ 4.333	€ 6.097	€ 4.839	€ 4.846	€ 303	€ -710
Totaal baten	**€ 130.654**	**€ 130.442**	**€ 136.763**	**€ 145.362**	**€ 151.320**	**€ 143.962**	**€ 6.321**	**€ 6.108**
Lasten								
Personeelslasten	€ 106.896	€ 113.783	€ 112.658	€ 121.498	€ 125.858	€ 120.641	€ -1.125	€ 5.762
Afschrijvingen	€ 2.584	€ 2.577	€ 2.732	€ 2.670	€ 2.676	€ 2.615	€ 155	€ 148
Huisvestingslasten	€ 10.951	€ 10.186	€ 10.882	€ 10.894	€ 10.714	€ 10.797	€ 696	€ -69
Overige lasten	€ 8.752	€ 7.918	€ 8.907	€ 10.827	€ 12.755	€ 11.256	€ 989	€ 154
Totaal lasten	**€ 129.184**	**€ 134.464**	**€ 135.179**	**€ 145.889**	**€ 152.003**	**€ 145.310**	**€ 715**	**€ 5.995**
Saldo								
Saldo baten en lasten	€ 1.470	€ -4.022	€ 1.584	€ -527	€ -683	€ -1.347	€ 5.606	€ 113
Saldo financiële baten en lasten	€ 13	€ -31	€ -80	€ -31	€ -6	€ -6	€ -49	€ -93
Totaal resultaat	**€ 1.483**	**€ -4.053**	**€ 1.504**	**€ -558**	**€ -689**	**€ -1.353**	**€ 5.557**	**€ 21**

Onder de overige bijdragen worden de gemeentelijke subsidies gepresenteerd. Die zijn hoger dan geraamd vanwege gemeentelijke cofinanciering op de G5 subsidie voor zij-instroom en niet begrote bijdragen voor Klassewerk. De komende jaren verwachten we gemeentelijke bezuinigingen.

De overige baten waren te voorzichtig begroot door de scholen. Diverse bijdragen zijn ontvangen in het kader van de Coronacrisis. Vanaf 2021 zijn hier bovendien nieuwe baten opgenomen voor het G5 programma 'noodplan lerarentekort' (meerjarig), 'Extra handen in de klas' (2021). Dit zijn Rijksbijdragen, maar worden ontvangen via penvoerder Lucas Onderwijs. De Haagse Scholen ontvangt geen (onderzoeks-)subsidies van NWO. 'Last but not least' is een meerjarige stelpost opgenomen onder de Rijksbijdragen voor het Nationaal Programma Onderwijs (2021, 2022, 2023). Op het moment dat het jaarverslag is samengesteld was nog veel onbekend ten aanzien van dit programma. Uit de beperkte gegevens is een schatting gemaakt van € 14,7 miljoen aan extra baten voor de komende twee schooljaren. De opgenomen ramingen met betrekking tot dit programma zijn echter zeer onzeker.

Toelichting ontwikkeling lasten

De personeelslasten zijn in totaal gestegen ten opzichte van vorig jaar als gevolg van de nieuwe CAO PO 2019/2020. Naast 4,5% salarisstijging was ook sprake van een aanzienlijke eenmalige uitkering voor het personeel in februari 2020. Dit was ook de verklaring voor het negatief begrote resultaat in 2020, aangezien de dekking voor deze extra bestedingen door het Rijk voor een groot deel was verstrekt in 2019. Uiteindelijk is minder uitgegeven dan begroot was in de personeelslasten. Aan salarislasten is juist meer uitgegeven (meer formatie dan begroot, en extra eindejaarsuitkering), maar uitzendkosten/inhuur en kosten voor opleiding en training waren als gevolg van de coronacrisis aanzienlijk lager dan begroot (en ook 2019). Naar verwachting stijgen deze weer vanaf 2021 in het meerjarige beeld. Ook verwachten we extra personele lasten als gevolg van de verschillende nieuwe doelsubsidies van het Rijk. In het bijzonder het Nationaal Programma Onderwijs zal naar verwachting zorgen voor aanzienlijke stijgingen van de personele lasten vanaf 2021, in eigen formatie en externe inhuur.

Afschrijvingslasten zijn min of meer conform begroting en 2019. De Haagse Scholen hanteert een decentraal investeringsbeleid waarbij scholen hun investeringen meerjarig begroten in een eigen meerjarig investeringsplan. Huisvestingslasten zijn hoger dan begroot als gevolg van extra schoonmaaklasten (zowel als gevolg van corona, als een structurele tariefsverhoging als gevolg van een nieuwe aanbesteding). Ook tarieven voor energie (gas, elektra) zijn fors gestegen. De huisvestingslasten dalen echter meerjarig vanaf 2019 door dalende uitgaven aan (klein) onderhoud door de scholen.

In de overige lasten zijn naast een interne administratieve correctie (waarbij externe dienstverlening vanaf 2020 hier wordt geboekt in plaats van onder personeelskosten) extra bestedingen aan ICT en (digitale) onderwijslespakketten zichtbaar. De stijgingen van de overige lasten vanaf 2021 worden verklaard door het Nationaal Programma Onderwijs.

Figuur: Balans in meerjarig perspectief

Balans	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroot 2021	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	-	-		-	-	-
Materiële vaste activa	13.666	12.999	14.438	14.391	13.690	12.141
Financiële vaste activa	-	-		-	-	-
Totaal vaste activa	**13.666**	**12.999**	**14.438**	**14.391**	**13.690**	**12.141**
Vlottende activa						
Voorraden	-	-	-	-	-	-
Vorderingen	14.282	9.459	9.500	9.000	9.000	6.000
Effecten	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	13.728	20.468	11.389	19.438	19.428	18.954
Totaal vlottende activa	**28.010**	**29.927**	**20.889**	**28.438**	**28.428**	**24.954**
Totaal activa	**41.676**	**42.926**	**35.326**	**42.829**	**42.118**	**37.095**
Passiva						
Eigen vermogen: publiek	19.432	20.936	17.119	20.378	19.689	11.335
Eigen vermogen: privaat	6	6	6	6	6	6
Voorzieningen	9.726	11.314	5.597	11.289	11.289	15.289
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	12.513	10.670	12.605	11.157	11.134	10.464
Totaal passiva	**41.676**	**42.926**	**35.326**	**42.829**	**42.118**	**37.095**

De meeste activa betreffen ICT hardware en Onderwijslespakketten. De daling in de materiële vaste activa in 2020 vindt plaats doordat investeringen die gepland waren voor 2020 deels niet zijn doorgegaan en uitgesteld naar 2021. Na 2021 zijn de meeste investeringen verricht en daalt de waarde van deze activa door afschrijvingen. Belangrijkste onderdeel binnen de vorderingen zijn lopende huisvestingsprojecten die nog met de gemeente afgerekend moeten worden. Door de gemeentelijke betalingen voor de nieuwbouw voor de Helen Parkhurst school is deze post aanzienlijk gedaald in 2020. In 2023 vervalt de permanente vordering op de Rijksoverheid als gevolg van de aanpassing van het betaalritme met de invoering van de vereenvoudigde bekostiging. De toename in de voorzieningen in 2020 hangt grotendeels samen met een hogere dotatie voor onderhoud dan dat er uitgaven waren aan onderhoud. In de stand van de voorzieningen in 2023 is als gevolg van de benodigde herziening van de voorziening voor groot onderhoud ten laste van de algemene reserve een verhoging doorgevoerd, bij wijze van schatting. Hiervoor moet nog een nieuw meerjarig onderhoudsplan worden opgesteld.

Het eigen vermogen stijgt door het resultaat in 2020, en daalt weer door het begrote verliezen in de volgende jaren en door de twee hierboven genoemde administratieve correcties in 2023. Het positieve financiële resultaat in 2020 is ook de verklaring voor de toename van de liquide middelen in 2020, samen met uitgekeerde subsidies (G5 zij-instroom, Noodplan lerarentekort, Inhaal- en ondersteuningsprogramma's) waarvoor een groot deel van de bestedingen pas later zullen volgen. De kortlopende schulden zijn door deze nieuwe meerjarige subsidies ook toegenomen, ondanks een versnelling in betalingen die is doorgevoerd in 2020 (vanwege de negatieve rentestand) waardoor bedragen aan af te dragen loonheffing, sociale premies en pensioenpremie aanzienlijk klager zijn dan in 2019.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

De financiële kengetallen getuigen allen van een gezonde bedrijfsvoering met voldoende waarborgen voor de bedrijfscontinuïteit in de komende jaren. Negatieve scores op rentabiliteit in 2022 en 2023 zijn vanwege de ruime reservepositie geen risico of probleem voor De Haagse Scholen.

Kengetal	Realisatie 2019	Realisatie 2020	2021	2022	2023	Signalering
Solvabiliteit (eigen vermogen +voor-zieningen / totale passiva)	0,70	0,75	0,74	0,74	0,72	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	2,24	2,80	2,55	2,55	2,38	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	0,01	0,01	0,00	0,00	-0,01	Afhankelijk van reserve-positie van het school-bestuur.
Signaleringswaarde ondergrens reserve (eigen vermogen/totale baten)	0,15	0,15	0,14	0,13	0,08	Ondergrens: <0,05
Signaleringswaarde bovengrens eigen vermogen	0,963	1,056	0,941	0,927	0,586	Bovengrens: > 1,0

Reservepositie

In 2020 heeft de Rijksoverheid een nieuwe indicator geïntroduceerd voor de maxima-le omvang van reserves van schoolbesturen. In bovenstaande tabel is de meerjarige score op deze indicator weergegeven. Zichtbaar wordt dat De Haagse Scholen eind 2020 net boven de bovengrens zit. De komende jaren dalen we echter weer onder deze signaleringswaarde door negatief begrote resultaten. Daarbij is in 2023 ook (indicatief) verwerkt dat de herziening van de voorziening groot onderhoud en het afschrijven van de permanente vordering op de Rijksoverheid naar aanleiding van de vereenvoudigde (kalenderjaar) bekostiging zal leiden tot een forse daling van het eigen vermogen.

De Haagse Scholen acht deze indicator voor eigen doelstellingen niet goed bruikbaar en maakt gebruik van een meer verfijnde systematiek om de benodigde reservepositie vast te stellen op grond van risicoanalyse. Deze maakt onderscheid tussen algemene reserves op schoolniveau en de bestuurlijke algemene reserve. Voor de scholen hanteert De Haagse Scholen een algemene richtlijn dat deze zich moeten bevinden binnen een bandbreedte van 5% en 10% van de personele bekostiging. Een dergelijke financiële buffer is toereikend om de impact op te kunnen vangen van optredende financiële risico's in de reguliere bedrijfsvoering van een school. De bestuurlijke algemene reserve is bedoeld voor het afdekken van strategische risico's, met veelal een omvangrijke financiële impact en/of een relatief lage kans van optreden en valt onder verantwoordelijkheid van het bestuur.

De benodigde omvang wordt berekend aan de hand van een tweejaarlijkse risicoanalyse. In de loop van 2019 is voor het laatst de benodigde omvang van het weerstandsvermogen bepaald. Uit deze berekening volgde dat het benodigde weerstandsvermogen van bestuur en scholen bij elkaar opgeteld minimaal € 5,7 miljoen (ondergrens) en maximaal € 15,0 miljoen (bovengrens) dient te bedragen. Als gevolg van het resultaat in 2020 stijgt de algemene reserve met € 20,9 miljoen ruim boven deze bovengrens. De komende jaren daalt het begrote weerstandsvermogen naar een positie binnen deze bandbreedte, door begrote negatieve resultaten en door de effecten van de nieuwe voorziening groot onderhoud en de afschrijving van de permanente vordering op het Rijk.

Deel II Jaarrekening

Balans

Bedragen x € 1.000

Activa		Realisatie 31/12/2020	Begroting 31/12/2020	Realisatie 31/12/2019
1.2	Materiële vaste activa	12.999	14.436	13.666
1.5	Vorderingen	9.459	10.557	14.282
1.7	Liquide middelen	20.468	9.554	13.728
	Totaal activa	**42.926**	**34.547**	**41.676**

Passiva		Realisatie per 31/12/2020	Begroting 31/12/2020	Realisatie per 31/12/2019
2.1	Eigen Vermogen	20.941	15.385	19.438
2.2	Voorzieningen	11.314	6.500	9.726
2.4	Kortlopende schulden	10.670	12.662	12.513
	Totaal passiva	**42.926**	**34.547**	**41.676**

Een balans per 31 december is altijd een momentopname en kan als gevolg van incidentele posten op de balansdatum afwijken van een begroting of realisatie van een voorgaand jaar. In de jaarrekening 2020 van dit verslag worden de verschillende onderdelen van de balans toegelicht.

De verschillen in de balansposten tussen enerzijds de realisatie en begroting per 31-12-2020 en anderzijds de realisatie 2019 zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Materiele vaste activa; door minder investeringen en meer afschrijvingen is de boekwaarde van de activa met bijna € 0,7 mln. afgenomen ten opzichte van 2019.
- De post vorderingen is in 2020 fors afgenomen met € 5 mln. en dat is in het bijzonder het gevolg van het ontvangen voorschot voor de Helen Parkhurst nieuwbouwproject. Hiervan is in januari 2020 € 3,2 mln. ontvangen.
- Liquide middelen; de mutatie in de post liquide middelen is feitelijk het saldo van alle andere balansmutaties en wordt in het kasstroomoverzicht van de jaarrekening gespecificeerd. Het saldo is per 31-12-2020 fors toegenomen met €6,7 mln tot € 20,5 mln. Dit komt onder andere door een ontvangen voorschot voor het Helen Parkhurst project van € 3,2 mln.
- Eigen vermogen; de toename van deze post ten opzichte van 2019 is het gevolg van het positieve resultaat in 2020.
- Voorzieningen; deze post bestaat uit meerdere voorzieningen met ieder hun eigen dynamiek en karakter. In de jaarrekening worden de mutaties en ontwikkelingen per voorziening toegelicht. De verdere toename van deze post per 31-12-2020 is voornamelijk toe te schrijven aan de voorziening groot onderhoud gebouwen. Als gevolg het opstellen van de nieuwe meerjaren onderhoudsbegroting (MOB) is de omvang van de voorziening verder toegenomen.
- Kortlopende schulden; deze zijn per saldo in 2020 afgenomen met € 2,0 mln., voornamelijk door het versneld afdragen van loonheffing en pensioenpremies.

Staat van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten				
3.1	Rijksbijdragen	121.639	117.282	115.355
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	10.791	9.130	10.255
3.5	Overige baten	4.333	4.030	5.043
Totaal baten		**136.763**	**130.442**	**130.654**
Lasten				
4.1	Personeelslasten	112.658	113.783	106.896
4.2	Afschrijvingen	2.732	2.577	2.584
4.3	Huisvestingslasten	10.882	10.186	10.951
4.4	Overige lasten	8.907	7.918	8.752
Totaal lasten		**135.179**	**134.464**	**129.184**
Saldo baten en lasten		**1.584**	**-4.022**	**1.470**
5	Financiële baten en lasten	-80	-31	13
Totaal resultaat		**1.504**	**-4.053**	**1.483**

Het financieel resultaat 2020 bedraagt € 1,5 mln. positief en dat is veel beter dan voor 2020 begroot en ook beter dan de verwachting vermeld in de 8-maandsrapportage 2020.

In de afschrijvingslast van € 2,7 mln. is ook het boekverlies op desinvesteringen (€ 130k) verwerkt.

Voorstel resultaatbestemming

Door het College van Bestuur zal aan de Raad van Toezicht worden voorgesteld het gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:

Resultaatbestemming		Resultaat 2020	Resultaat 2019
2.1.1	Algemene reserve publiek	1.684.747	1.443.530
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	840	5.315
2.1.6	Herwaarderingsreserve eerste waardering activa	-181.879	34.026
Totaal Resultaat		**1.503.708**	**1.482.871**

De voorgestelde resultaatbestemming is al in de balans van 31 december 2020 verwerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst en besteding van liquide middelen in de periode van 01-01-2020 t/m 31-12-2020. In die periode is de post liquide middelen met € 6.740.172 toegenomen tot € 20.467.984

	31/12/2020	31/12/2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	1.583.848	1.469.641
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	2.601.615	2.501.379
boekverlies desinvesteringen materiele activa	130.191	82.821
Mutaties voorzieningen	1.588.446	1.679.151
	4.320.252	**4.263.350**
Veranderingen in werkkapitaal:		
Vorderingen	4.823.302	-4.297.998
Schulden	-1.842.473	-654.250
	2.980.829	**-4.952.248**

	31/12/2020	31/12/2019
Ontvangen interest	-	14.266
Betaalde interest	-80.140	-1.035
	-80.140	13.231
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	**8.804.790**	**793.974**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-2.064.618	-3.250.197
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-2.064.618**	**-3.250.197**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Totaal kasstroom	6.740.173	-2.456.223
Stand liquide middelen per eind voorgaand boekjaar	13.727.811	16.184.035
Stand liquide middelen per eind boekjaar	20.467.984	13.727.811
Mutatie liquide middelen	**6.740.172**	**-2.456.224**

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing. Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de wettelijke voorschriften betreffende de jaarrekening van het Burgerlijk Wetboek, Titel 9, boek 2 en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) toegepast, met in het bijzonder RJ 660 voor onderwijsinstellingen.

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe. Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

De waarderingsgrondslagen zijn gedurende het verslagjaar niet gewijzigd.
De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De corona crisis (pandemie) beïnvloed de onderwijsactiviteiten van de entiteit, maar zorgt er niet voor dat er sprake is van financiële discontinuïteit. De Haagse Scholen heeft verder voldoende inzicht in en grip op de financiële impact van de corona crisis. Dit wordt toegelicht op de gebruikelijke plaatsen in het bestuursverslag.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten. Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: overige vorderingen en overige financiële verplichtingen.

De stichting heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen verliezen. De kostprijs van de materiële vaste activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De lineaire afschrijvingen vinden plaats op basis van de verwachte gebruiksduur en de eventuele restwaarde. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingstermijnen en afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Item	Categorie	Termijn	%
OLP (onderwijsleerpakket)	1.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen	8 jaar	12,5%
Meubilair	1.2.2. Inventaris en apparatuur	20 jaar	5%
Bureaustoelen	1.2.2. Inventaris en apparatuur	10 jaar	10%
ICT-apparatuur	1.2.2. Inventaris en apparatuur	5 jaar	20%
ICT-bekabeling	1.2.2. Inventaris en apparatuur	15 jaar	6,67%
Gymzaal inrichting	1.2.2. Inventaris en apparatuur	10-20 jaar	5 – 10%
Speellokaal inrichting	1.2.2. Inventaris en apparatuur	8 jaar	12,5%
Vervoermiddelen	1.2.2. Inventaris en apparatuur	5 jaar	20%

In januari 2010 is begonnen met het activeren en afschrijven van meubilair, OLP en ICT. Op de beginbalans van 2010 is aan de activazijde per saldo de boekwaarde opgenomen van alle activa die zijn aangeschaft voor 1 januari 2010 met als tegenwaarde aan de passivazijde van de balans voor dezelfde waarde de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

Op de materiële vaste activa die zijn aangeschaft vóór 1 januari 2010 wordt jaarlijks (tot het einde van de afschrijvingstermijn) afgeschreven waarbij tegelijkertijd eenzelfde bedrag uit de herwaarderingsreserve eerste waardering activa via de resultaatverdeling ten gunste van de algemene reserve publiek wordt gebracht. Op deze investeringen wordt afgeschreven volgens de lineaire methode zonder restwaarde. Er wordt uitgegaan van een verwachte restwaarde van € 0.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarden. Na eerste opname worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Eigen Vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans. Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen. De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven, die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen, waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Met een verdisconteringspercentage net boven 0%, zou toepassing van de contante waarde methode in de berekening een verwaarloosbaar effect hebben op de omvang van de voorziening. Alle voorzieningen worden derhalve gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Onttrekkingen vinden direct ten laste van de voorziening plaats. Dotaties en vrijval lopen via de exploitatie.

Voorziening spaarverlof

Binnen het onderwijs heeft het personeel de mogelijkheid om te sparen voor een extra lange verlofperiode. Op basis van een spaarcontract worden afspraken gemaakt over de spaarperiode en het tijdstip waarop het verlof opgenomen zal gaan worden. In de voorziening spaarverlof is het bedrag opgenomen dat De Haagse Scholen verschuldigd is om in de toekomst tijdens de opname van het gespaarde verlof het salaris door te betalen.

Voorziening toekomstige jubilea uitkeringen

Deze voorziening is gevormd conform de richtlijnen van de jaarverslaglegging om alle toekomstige verplichtingen voor jubilea-uitkeringen van het personeel in vaste dienst te dekken.

Voorziening personele risico's

De voorziening personele risico's heeft betrekking op de personele en juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op (toekomstige) claims van het Participatiefonds betreffende (het niet voldoen aan) de instroomtoets en tevens worden in deze voorziening de langdurig zieken en overige claims opgenomen.

Voorziening duurzame inzetbaarheid
Medewerkers van 57 jaar en ouder kunnen maximaal 130 + 40 = 170 uren per jaar sparen (deeltijders naar rato). Op basis van de vanaf 2015 afgesloten "spaarovereenkomsten" is een voorziening gevormd ter dekking van de kosten van de gespaarde uren.

Voorziening geschillen
De voorziening geschillen heeft betrekking op de juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op (toekomstige) claims.

Voorziening langdurig zieken
De voorziening langdurige zieken heeft betrekking op personeel van De Haagse Scholen waarvan de verwachting is dat ze na een periode van 2 jaar ziek geweest te zijn, niet meer terugkomen in hun functie.

Voorziening planmatig onderhoud
Deze is gevormd om de jaarlijkse schommelingen in de omvang van het planmatig onderhoud te elimineren. Jaarlijks worden de werkelijke onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht. Op basis van de meerjarenonderhoudsplanning wordt een vast bedrag aan de voorziening planmatig onderhoud gedoteerd. De Haagse Scholen maakt voor deze voorziening gebruik van de overgangsregeling, die is verlengd tot en met het verslaggevingsjaar 2022.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen De Haagse Scholen en pensioenuitvoerder.

De Haagse Scholen heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. De Haagse Scholen betaalt hiervoor premies, waarvan 2/3 door de werkgever worden betaald en 1/3 door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad was eind 2020 92,3%.

Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren moet de beleidsdekkingsgraad minimaal 110% zijn en voor volledige indexatie moet de beleidsdekkingsgraad 123% zijn. Het pensioenfonds heeft per januari 2020 de premie gelijk gelaten op 24,9% zoals in januari 2019 (per januari 2016 bedroeg de premie 17,8% januari 2017 21,1%, januari 2018 22.2%).

Het ABP heeft medio 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 104% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kunnen bijvoorbeeld de pensioenen worden verlaagd.

De Haagse Scholen heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Haagse Scholen heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Opbrengsten algemeen

Als baten worden de bedragen verwerkt die de stichting voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de stichting voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt. Wanneer de stichting in een transactie in plaats van als hoofdpartij als tussenpersoon optreedt, betreffen de in de staat van baten en lasten verwerkte baten het saldo van de door de stichting voor de transactie ontvangen commissies.

Baten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de staat van baten en lasten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Baten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.'

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen en overige overheidsbijdragen uit hoofde van de bekostiging worden, in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden opgenomen alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag. Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personeelslasten en personeelsbeloningen

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de kosten van Personeel niet in loondienst en de overige personele lasten.

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Cat. 1.2.2	Cat. 1.2.3	Totaal
Aanschafprijs cumulatief 1-1-2020	18.230.552	9.795.218	28.025.769
Afschrijving cumulatief 1-1-2020	-8.567.441	-5.791.877	-14.359.319
Boekwaarde per 1-1-2020	**9.663.110**	**4.003.341**	**13.666.451**
Investeringen 2020	1.568.436	496.182	2.064.618
Desinvesteringen aanschafprijs	-2.047.339	-1.620.919	-3.668.259
Desinvesteringen cum. Afschrijvingen	1.959.797	1.578.270	3.538.067
Afschrijvingen 2020	-1.588.574	-1.013.041	-2.601.615
Mutaties 2020	**-107.680**	**-559.508**	**-667.188**
Aanschafprijs cumulatief 31-12-2020	17.751.648	8.670.481	26.422.129
Afschrijving cumulatief 31-12-2020	-8.196.218	-5.226.648	-13.422.866
Boekwaarde per 31-12-2020	**9.555.430**	**3.443.833**	**12.999.263**

De specificatie van de in de tabel genoemde categorieën is als volgt:

- 1.2.2. Inventaris en apparatuur (meubilair, ict hardware, gymzaal- en speellokaal-inrichting en vervoermiddelen)
- 1.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen (onderwijsleerpakketten en de digiborden)

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen en –percentages wordt verwezen naar de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva.

In totaal is in het boekjaar 2020 voor € 2.064.618 geïnvesteerd in vaste activa. Deze investeringen hadden voornamelijk betrekking op meubilair en ICT € 1,6 mln. Investeringen in onderwijsleerpakketten en digiborden bedroegen € 0,5 mln.

Per eind van het boekjaar zijn op basis van opgaves van de scholen desinvesteringen gedaan. Het betreft items die per ultimo 2020 niet meer op de scholen aanwezig c.q. in gebruik waren. De totale aanschafwaarde van de desinvesteringen bedroeg € 3.668.259 en de cumulatieve afschrijving € 3.538.067. De boekwaarde van de desinvesteringen ad € 130.191 heeft betrekking op diverse items die per 31 december 2020 niet volledig afgeschreven waren en als boekresultaat genomen zijn.

Van de totale afschrijvingslast heeft € 181.879 betrekking op items die vóór 2010 zijn aangeschaft. Dit bedrag is via de resultaatverdeling onttrokken aan de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

1.5 Vorderingen

De specificatie van de per balansdatum openstaande vorderingen is als volgt:

Vorderingen		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
1.5.1	Debiteuren	482.118	496.681
1.5.2	Ministerie van OCW/LNV	3.487.002	4.824.843
1.5.6	Overige overheden	3.471.494	7.495.974
1.5.7	Overige vorderingen	765.206	567.275
1.5.8	Overlopende activa	1.279.111	923.459
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-26.008	-26.008
Totaal vorderingen		**9.458.923**	**14.282.225**

Het betreft vrijwel uitsluitend vorderingen met een looptijd korter dan een jaar. De stichting loopt kredietrisico over vorderingen. De vorderingen hebben hoofdzakelijk betrekking op kortlopende vorderingen op Rijk en Gemeente. Als gevolg hiervan is het rente – en kredietrisico dat de stichting loopt als laag aan te merken.

De totale vorderingen zijn flink afgenomen ten opzichte van 2019. De afzonderlijke onderdelen van de vorderingen worden in het onderstaande nader toegelicht.

1.5.1 Debiteuren

De post debiteuren betreft vorderingen op derden, niet zijnde het Ministerie van OCW of gemeentelijke instellingen. Het betreft vorderingen met betrekking tot detacheringen, huur en werkzaamheden in het kader van Passend Onderwijs. De ouderdomsanalyse van de openstaande posten is als volgt:

Ouderdomsanalyse openstaande debiteuren

Aantal dagen	Bedrag	%
Korter dan 30 dagen	210.921	43,7%
Tussen 30 en 60 dagen	75.261	15,6%
Tussen 60 en 90 dagen	6.092	1,3%
Langer dan 90 dagen	189.844	39,4%
Totaal debiteuren	**482.118**	**100,0%**

Van de openstaande posten per 31 december 2020 was op 5 februari 2021 ca. 47,7% voldaan. Het grootste deel van de debiteuren die langer dan 90 dagen openstaan zijn subsidieverstrekkers die een beschikking hebben afgegeven, maar nog niet betaald hebben.

Er is binnen de openstaande posten per 31-12-2020 sprake van enkele dubieuze debiteurenposten. Deze posten worden in 2021 verder uitgezocht en we hebben hiervoor een voorziening van +/- € 26.000 gevormd (zie voorziening dubieuze debiteuren).

1.5.2 Ministerie van OCW/LNV

Onder de post Ministerie van OCW zijn opgenomen de vorderingen met betrekking tot de beschikkingen die vallen onder de lumpsumfinanciering voor het boekjaar 2020, maar die per jaareinde nog niet volledig zijn ontvangen in verband met het gehanteerde betaalritme. De openstaande vorderingen worden in 2021 conform het in de beschikkingen opgenomen betaalritme afgewikkeld.

1.5.6 Overige overheden

Onder deze post zijn voornamelijk de vorderingen opgenomen op de Gemeente Den Haag, afdeling Vastgoed OCW, in verband met gedeclareerde en nog te declareren huisvestingsprojecten. De vordering op de gemeente valt uiteen in een aantal onderdelen:

Vorderingen op overige overheden	Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
Reeds ingediende einddeclaraties en voorschotnota's	743.110	512.019
Onderhanden werk lopende bouwprojecten	2.453.618	6.454.170
Reeds ingediende schadedeclaraties	20.570	6.747
Nog te declareren WOZ en overige	254.196	523.038
Totaal vordering overige overheden	**3.471.494**	**7.495.974**

Op de reeds ingediende einddeclaraties en voorschotnota's is per 5 februari 2021 € 657.000 (88%) betaald. De post Onderhanden werk betreft nieuwbouw- of renovatieprojecten waarvoor in de loop van 2021 voorschotverzoeken bij de gemeente worden ingediend of reeds eerder voorschotverzoeken zijn ingediend. Betaling van een voorschotverzoek van € 3,2M voor de Helen Parkhurst heeft begin januari 2020 plaatsgevonden. Alle per jaareinde nog in te dienen declaraties en door te belasten kosten worden in het 1e kwartaal van 2021 gefactureerd. De post vorderingen overige overheden is in totaliteit fors afgenomen ten opzichte van vorig jaar, in verband met het ontvangen voorschot van het Helen Parkhurst bouwproject.

1.5.7 Overige vorderingen

De specificatie van de post overige vorderingen is als volgt:

Overige vorderingen	Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
Waarborgsommen	380.809	371.069
Nog door te berekenen aan derden	134.656	192.448
Overige vorderingen	249.741	3.758
Totaal overige vorderingen	**765.206**	**567.275**

De post waarborgsommen heeft voornamelijk betrekking op geleasede tablets waarvoor bij inlevering de borgsom wordt terugontvangen. Onder de post nog door te berekenen aan derden vallen kosten die i.v.m. medegebruik van panden aan derde partijen in rekening kunnen worden gebracht. Deze bedragen voor het medegebruik van de diverse panden worden in het 1e kwartaal van 2021 gefactureerd. De totale overige vorderingen zijn toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar, omdat in 2021 nog kosten in rekening gebracht moeten worden bij derden.

1.5.8 Overlopende activa

Overlopende posten		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1.141.760	899.582
	Nog te ontvangen rente	-	14.266
1.5.8.3	Overige overlopende activa	137.351	9.611
	Overlopende activa	**1.279.111**	**923.459**

De overlopende activa hebben betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2021 en verder. Deze zijn toegenomen ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk op het vlak van licentie- en opleidingskosten. Er zijn geen rentebaten meer over 2020.

1.5.9 Voorziening wegens oninbaarheid

Deze voorziening heeft betrekking op een aantal openstaande debiteurenposten per 31-12-2020 die mogelijk oninbaar zijn. Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

Voorziening wegens oninbaarheid	Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
Stand per begin boekjaar	26.008	26.008
Onttrekking	-	-
Dotatie	-	-
Vrijval	-	-
Stand per einde boekjaar	**26.008**	**26.008**

1.7 Liquide middelen

De specificatie van de per balansdatum aanwezige liquide middelen is als volgt:

Liquide middelen		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
1.7.1	Kasmiddelen	23.639	30.360
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	20.444.345	13.697.451
Totaal liquide middelen		**20.467.984**	**13.727.811**

Conform het treasurystatuut houdt De Haagse Scholen uitsluitend gelden aan in de vorm van lopende banktegoeden of spaartegoeden met een zo hoog mogelijke opnamevrijheid. Gelden die niet op korte termijn nodig zijn voor het verrichten van betalingen worden op spaarrekeningen weggezet bij de ING Bank en de Rabobank, echter betalen we sinds januari 2020 rente over ons (spaar)saldo, met een vrijstelling van € 2,5 mln. bij de ING Bank en € 1mln. bij de Rabobank.

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. De tegoeden op bankrekeningen betreffen zowel de centrale bankrekeningen bij ING en Rabobank als de schoolbankrekeningen die door scholen worden aangehouden.

In 2021 zal er een besluit genomen worden over de wijze van aanhouden van gelden, zodat er zo min mogelijk rente betaald dient te worden over positieve bankgelden. Voor de herkomst en besteding van de liquide middelen in het jaar 2020 wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2.1 Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten.

De samenstelling en het verloop van het eigen vermogen zijn als volgt (na resultaatbestemming):

Eigen vermogen		Stand per 31/12/2019	Resultaat	Stand per 31/12/2020
2.1.1	Algemene reserve publiek	18.690.461	1.684.747	20.375.208
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	61.900	840	62.740
2.1.6	Herwaarderingsreserve eerste waardering activa	685.312	-181.879	503.433
Totaal Eigen vermogen		**19.437.673**	**1.503.708**	**20.941.381**

Het in het boekjaar behaalde positieve resultaat is volledig ten gunste gebracht aan het eigen vermogen. De onderscheiden posten van het eigen vermogen worden onderstaand toegelicht.

2.1.1 Algemene reserve (publiek)

Binnen De Haagse Scholen kennen de scholen financieel zelfbeheer voor de aan hen toegekende budgetten. Voor het opvangen van schommelingen in het schoolgebonden exploitatieresultaat is het noodzakelijk dat scholen de beschikking hebben over een adequate schoolgebonden algemene reserve. Daarnaast zijn binnen De Haagse Scholen een aantal budgetten bovenschools georganiseerd, waarvan de totale exploitatie van de schoolgebouwen de omvangrijkste is. Voor de schommelingen in de bovenschoolse budgetten is een adequate algemene reserve wenselijk. De omvang van de algemene reserves publiek van De Haagse Scholen bedraagt ultimo 2020 € 20,4 mln. (ultimo 2019 € 18,7 mln.).

2.1.3 Bestemmingsreserve privaat

Het verloop van de Bestemmingsreserve privaat is als volgt:

Bestemmingsreserve (privaat)		Stand per 31/12/2019	Resultaat	Stand per 31/12/2020
2.1.3.	Legaat	5.523	-	5.523
2.1.3.	Overige	56.377	840	57.217
Totaal		**61.900**	**840**	**62.740**

De bestemmingsreserve privaat bestaat voor een deel uit een, in een ver verleden, ontvangen legaat. In 2016 is de eeuwigdurende rente op dit legaat door de gemeente Den Haag afgekocht en dat bedrag is aan het legaat toegevoegd.

Het overige deel van de bestemmingsreserve privaat is toegenomen door vacatiegelden i.v.m. invulling van bestuursfuncties door leden van het CvB voor derden.

2.1.6 Herwaarderingsreserve eerste waardering activa

Als gevolg van de invoering van de methodiek van activering en de daarbij behorende 1e waardering van de aanwezige activa heeft De Haagse Scholen per 1 januari 2010 herwaarderingsreserves moeten vormen die in omvang gelijk waren aan de boekwaarde van de vaste activa per die datum. Dit betrof een administratieve handeling die wel invloed heeft op de samenstelling van het vermogen maar geen resultaateffect kent. Deze herwaarderingsreserves zijn dus geoormerkt en niet vrij inzetbaar. Jaarlijks worden de afschrijvingen op deze activa via de resultaatverdeling in mindering gebracht op de herwaarderingsreserve eerste waardering activa en daarmee ten gunste van de algemene reserve. Deze methodiek zal worden gecontinueerd totdat de herwaarderingsreserves nul zijn (respectievelijk de activa van voor 2010 geheel is afgeschreven). Naar verwachting zal dit uiterlijk in het jaar 2028 het geval zijn.

In 2020 had van de totale afschrijvingslast € 181.879 betrekking op items die vóór 2010 zijn aangeschaft. Dit bedrag is via de resultaatverdeling onttrokken aan de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

De specificatie van de bestemmingsreserve eerste waardering activa is als volgt:

Herwaarderingsreserve 1e waardering activa		Stand per 31/12/2019	Resultaat	Stand per 31/12/2020
2.1.6.	Bestemmingsreserve 1e waardering Meubilair	641.923	-172.224	469.699
2.1.6.	Bestemmingsreserve 1e waardering ICT bekabeling	16.753	-6.415	10.339
2.1.6.	Bestemmingsreserve 1e waardering inrichting gymzalen	4.395	-686	3.709
2.1.6.	Bestemmingsreserve 1e waardering inrichting speellokalen	22.240	-2.554	19.686
Totaal		**685.312**	**-181.879**	**503.433**

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd om toekomstige kosten en risico's te dekken en/of om bepaalde kosten gelijkmatig over de jaren te spreiden. De samenstelling en het verloop van de voorzieningen zijn als volgt:

Voorzieningen		Stand per 31/12/2019	Dotaties	Onttrek-kingen	Vrijval	Rente mutatie (bij CW)	Stand per 31/12/2020	Kortlopend deel<1 jaar	Kortlopend deel>1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	2.087.578	1.018.619	332.824	535.473	-	2.237.900	699.585	1.538.315
2.2.3	Egalisatievoorz. planmatig onderhoud	7.638.388	2.748.938	1.310.813	-	-	9.076.513	2.206.662	6.869.851
	Totaal Voorzieningen	**9.725.966**	**3.767.557**	**1.643.638**	**535.473**	**-**	**11.314.413**	**2.906.247**	**8.408.166**

De onderscheiden posten van de voorzieningen worden hierna toegelicht.

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen bestaan uit een aantal elementen.
De samenstelling en het verloop van de personeelsvoorzieningen zijn als volgt:

Personeelsvoorzieningen		Stand per 31/12/2019	Dotaties	Onttrek-kingen	Vrijval	Rente mutatie (bij CW)	Stand per 31/12/2020	Kortlopend deel<1 jaar	Kortlopend deel>1 jaar
2.2.1	Voorziening spaarverlof	115.901	18.569	8.445	22.908	-	103.117	7.989	95.128
2.2.1	Voorziening jubilea	962.936	233.146	126.845	3.128	-	1.066.108	55.541	1.010.567
2.2.1	Voorziening personele risico's	403.835	266.176	127.103	182.923	-	309.986	250.965	59.021
2.2.1	Voorziening duurzame inzetbaarheid	154.906	59.227	24.221	6.223	-	183.689	47.590	136.099
2.2.1	Voorziening geschillen	50.000	100.000	46.210	3.790	-	100.000	100.000	-
2.2.1	Voorziening langdurig zieken	450.000	341.501	-	316.501	-	475.000	237.500	237.500
Totaal Personeelsvoorzieningen		**2.137.578**	**1.018.619**	**332.824**	**535.473**	**-**	**2.237.900**	**699.585**	**1.538.315**

Voorziening spaarverlof
Binnen het onderwijs heeft het personeel de mogelijkheid om te sparen voor een extra lange verlofperiode. Op basis van een spaarcontract worden afspraken gemaakt over de spaarperiode en het tijdstip waarop het verlof opgenomen zal gaan worden. In de voorziening spaarverlof is het bedrag opgenomen dat De Haagse Scholen verschuldigd is om in de toekomst tijdens de opname van het gespaarde verlof het salaris door te betalen.

Voorziening toekomstige jubilea uitkeringen
Deze voorziening is in 2008 gevormd conform de richtlijnen van de jaarverslaglegging om alle toekomstige verplichtingen voor jubilea-uitkeringen van het personeel in vaste dienst te dekken. Per ultimo 2020 is de (toekomstige) verplichting voor De Haagse Scholen berekend op basis van het op dat moment aangestelde personeel, rekening houdend met inschaling en ingeschatte vertrekkans. De in 2020 verstrekte jubileumuitkeringen zijn direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening personele risico's
De voorziening personele risico's heeft betrekking op de personele juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op (toekomstige) claims van het Participatiefonds betreffende (het niet voldoen aan) de instroomtoets. In het laatste kwartaal van 2015 is OCW/ DUO gestart met het in rekening brengen van de daarop betrekking hebbende kosten. De bedragen van de sindsdien ontvangen beschikkingen worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening duurzame inzetbaarheid
Medewerkers van 57 jaar en ouder kunnen maximaal 130 + 40 = 170 uren per jaar sparen (deeltijders naar rato). Op basis van de afgesloten "spaarovereenkomsten" is een voorziening gevormd ter dekking van de kosten van de gespaarde uren.

Voorziening geschillen
De voorziening geschillen heeft betrekking op de juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op mogelijke (toekomstige) claims.

Voorziening langdurige zieken
De voorziening langdurige zieken heeft betrekking op personeel waarvan de verwachting is dat ze na een periode van 2 jaar ziek geweest te zijn, niet meer terugkomen in hun functie. Hiervoor wordt een overzicht aangeleverd door de afdeling Verzuim door aan te geven wat per zieke de kans op herstel is. De voorziening wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loonkosten van de langdurige zieken tot het verwachte moment van uit dienst gaan.

2.2.3 Overige voorzieningen
De overige voorzieningen bestaan alleen uit de voorziening planmatig onderhoud. Deze is met ingang van 2010 gevormd om de jaarlijkse schommelingen in de omvang van het groot planmatig onderhoud te elimineren. Jaarlijks worden de werkelijke onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht. Op basis van de meerjarenonderhoudsplanning 2019-2038 wordt een vast bedrag aan de voorziening planmatig onderhoud gedoteerd. Het verloop van deze voorziening in het boekjaar is als volgt: zie de tabel 'Overige voorzieningen' op de volgende pagina.

Het saldo van de voorziening is ten opzichte van vorig boekjaar toegenomen, omdat er minder onderhoud is uitgevoerd in 2020 dan gepland.

In de meerjarenonderhoudsplanning stond voor 2020 € 2,2 miljoen opgenomen aan geplande uitgaven. Met een totale onttrekking van € 1,3 miljoen is dus € 0,9 miljoen minder uitgegeven dan meerjarig gepland stond. Dit wordt veroorzaakt door een beperkte capaciteit als gevolg van ziekte en noodzakelijke herprioritering in het takenpakket van facilitair medewerkers. Op drie locaties is de vervanging van de verlichting vertraagd door het mislukken van de LED aanbesteding. Ook is op 10 locaties het geplande schilderwerk niet uitgevoerd. De vertraagde werkzaamheden worden alsnog in de toekomst uitgevoerd, waarvoor het betreffende bedrag in de voorziening wordt aangehouden.

Overige voorzieningen		Stand per 31/12/2019	Dotaties	Onttrek-kingen	Vrijval	Rente mutatie (bij CW)	Stand per 31/12/2020	Kortlopend deel<1 jaar
2.2.3	Voorziening planmatig onderhoud	7.638.388	2.748.938	1.310.813	-	-	9.076.513	2.206.662
Totaal		**7.638.388**	**2.748.938**	**1.310.813**	**-**	**-**	**9.076.513**	**2.206.662**

2.4 Kortlopende schulden

De specificatie van de per balansdatum openstaande kortlopende schulden is als volgt:

Kortlopende schulden		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
2.4.3	Crediteuren	2.107.159	1.087.352
2.4.4.1	Ministerie van OCW/LNV	-	-
2.4.4.3	Overlopende post inkomsten SWV	37.003	169.747
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	73.038	3.816.478
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	3.102	1.246.221
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.206.097	3.124.446
2.4.10	Overlopende passiva	3.243.977	3.068.605
Totaal kortlopende schulden		**10.670.376**	**12.512.848**

Het betreft uitsluitend schulden met een looptijd korter dan een jaar. De afzonderlijke onderdelen van de kortlopende schulden worden in het onderstaande nader toegelicht. De post kortlopende schulden is op totaalniveau flink lager dan per ultimo 2019, met name door de afname van de openstaande loonbelastingen en pensioenpremies. De overige posten namen allen toe.

2.4.3. Crediteuren

De post crediteuren bevat de nog openstaande facturen per balansdatum die al wel zijn geautoriseerd, maar nog niet betaald. De meeste facturen zijn in januari 2021 betaald.

2.4.7 Belastingen en sociale lasten

Dit betreft verschuldigde betalingen betreffende loonheffing, premies en omzetbelasting aan de Belastingdienst die in januari 2021 worden afgewikkeld. De specificatie van deze post is als volgt:

Belastingen en premies sociale verzekeringen		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
2.4.7.1	Loonheffing	15.486	2.483.617
2.4.7.2	Omzetbelasting	37.706	32.683
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	19.846	1.300.178
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		**73.038**	**3.816.478**

De verschuldigde bedragen voor loonheffing en premies sociale verzekeringen zijn lager, doordat wij deze schulden eerder zijn gaan betalen. Deze worden nu in dezelfde maand afgedragen en niet in de volgende maand. De openstaande posten Loonheffing en Premies sociale verzekering betreffen enkel de extra 13e en 14e run van 2020. De overige nog verschuldigde bedragen zijn in januari 2021 afgewikkeld en betaald. De stand per 31-12-2020 is hierdoor aanzienlijk lager dan vorig jaar.

2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen

Dit betreft per balansdatum verschuldigde pensioenpremies aan het pensioenfonds ABP die in januari 2021 zijn afgewikkeld.

Schulden terzake pensioenen		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	3.102	1.246.221
Totaal schulden terzake pensioenen		**3.102**	**1.246.221**

De post schulden ter zake pensioenen is per balansdatum aanzienlijk lager dan voorgaand jaar. Dat wordt veroorzaakt door het in de maand van salariëring betalen van de verschuldigde pensioenpremies. De openstaande post betreft slechts de extra 13e en 14e run van 2020.

2.4.9 Overige kortlopende schulden

Deze post bevat alle overige kortlopende schulden. Alle overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. De specificatie van deze post is als volgt:

Overige kortlopende schulden		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
2.4.9.1	Nog af te rekenen / te besteden subsidies Gemeente	623.212	804.741
2.4.9.5	Nog niet geautoriseerde facturen	376.106	280.515
2.4.9.6	Nog te ontvangen facturen		145.839
2.4.9.5	Overige nog te betalen bedragen	4.206.779	1.893.351
Totaal overige kortlopende schulden		**5.206.097**	**3.124.446**

De nog af te rekenen gemeentelijke subsidies hebben betrekking op de afrekening van de door de gemeente in 2020 en 1 uit 2019 toegekende subsidies of subsidies die overlopen naar volgend jaar.

De post nog niet geautoriseerde facturen betreft facturen die wel reeds zijn ontvangen maar per balansdatum nog niet door de budgetverantwoordelijke zijn geaccordeerd. Deze facturen zijn voorzichtigheidshalve wel reeds als kosten in de jaarrekening verantwoord.

De post overige nog te betalen bedragen heeft betrekking op facturen die per jaareinde nog niet zijn ontvangen maar nog worden verwacht in verband met reeds aan derden verstrekte opdrachten. Hieronder vallen bijvoorbeeld verwachte afrekeningen met betrekking tot energie en andere facilitaire zaken (totaal € 2 mln). Tevens zijn hier de naar 2021 overlopende overige subsidies opgenomen. Bestaande uit: Overlopende posten gemeente; schoolbegeleiding en Cruyffcourt € 0,2 mln. Overlopende posten overige subsidies; Noodplan lerarentekort en G5Zijinstroom € 0,9 mln en overige subsidies € 0,8 mln.

In totaliteit zijn de overige kortlopende schulden flink hoger dan per eind 2019.

2.4.10 Overlopende passiva

Overlopende passiva		Per 31/12/2020	Per 31/12/2019
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	3.243.977	3.068.605
Totaal overlopende passiva		**3.243.977**	**3.068.605**

Deze post bevat uitsluitend de verplichting met betrekking tot opgebouwde rechten betreffende vakantiegeld, inclusief de daarover verschuldigde sociale lasten.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vordering op Ministerie van OCW

In het verslagjaar 2012 heeft De Haagse Scholen een stelselwijziging doorgevoerd betreffende de eeuwigdurende vordering op het Ministerie van OCW die De Haagse Scholen in de administratie had staan. Deze eeuwigdurende vordering heeft betrekking op de nog te ontvangen Rijksbijdrage betreffende de schuld vakantiegeld. Deze vordering kan en zal pas worden geïnd in het, onwaarschijnlijke, geval dat De Haagse Scholen als zelfstandig schoolbestuur zou ophouden te bestaan.

Om een beter beeld te geven van de financiële stand van zaken wordt deze vordering niet meer als balanspost opgenomen maar onder de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen. De waarde van de vordering bedraagt per ultimo 2020 € 3.243.977.

Verplichtingen

De Haagse Scholen heeft met een aantal leveranciers contracten afgesloten waarmee verplichtingen zijn ontstaan die niet direct uit de balans blijken. In onderstaand overzicht staan de contracten vermeld die voldoen aan de beide volgende voorwaarden:

- Het betreft meerjarige overeenkomsten (exclusief optionele en/of stilzwijgende verlengingen)
- Het betreft meerjarige overeenkomsten met een originele totale contractwaarde van meer dan € 221.000 (exclusief BTW) voor Diensten en Leveringen en meer dan € 5.548.000 (exclusief BTW) voor Werken

Contractuele verplichtingen (excl. BTW)	Totaal	< 1 jaar (=2021)	2-5 jaar	> 5 jaar
CSU Groep B.V.	12.482.562	2.496.512	9.986.050	
Union Street Puto	1.001.065	200.213	800.852	
AON Verzekeringen	325.655	65.131	260.524	
Astrium Onderwijsaccountants	198.000	49.500	148.500	
Decolux Services BV	197.289	39.458	157.831	
Exact Software Nederland B.V.	145.727	29.145	116.582	
Konica Minolta Business Solutions Nederland B.V.	82.645	82.645		
Totaal	**14.432.943**	**2.962.604**	**11.470.339**	**-**

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op het beeld dat de jaarrekening geeft.

Bankgaranties

Ultimo 2020 heeft De Haagse Scholen voor in totaal € 47.346 aan bankgaranties uitstaan. Dit betreft huurgaranties voor de kantoorruimte van het bestuurskantoor.

Overige

Naast de contracten die zijn afgesloten, heeft De Haagse Scholen een aantal samenwerkingsafspraken gemaakt met derde partijen met betrekking tot bouw en/ of exploitatie van schoolgebouwen. De meest relevante daarvan zijn:

Brede Buurtschool Kleurrijk

De Haagse Scholen heeft een samenwerkingsovereenkomst met de Laurentius Stichting, de stichting Mooi en de stichting DAK over de realisatie en exploitatie van de brede buurtschool Kleurrijk. De Haagse Scholen treedt in deze op als juridische eigenaar, verhuurder en penvoerder.

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Toelichting baten

3.1 Rijksbijdragen

De rijksbijdragen bestaan uit de vergoedingen van de personele en materiele bekostiging (gezamenlijk de lumpsumbekostiging), de overige subsidies OCW en de ontvangen rijksbijdragen van de verschillende samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

Rijksbijdragen		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/LNV	112.998.537	110.182.008	105.961.260
3.1.2	Overige subsidies OCW/LNV	2.283.573	1.319.704	3.476.868
3.1.3	Ontvangen rijksbijdrage SWV	6.356.669	5.780.063	5.917.160
	Rijksbijdragen	**121.638.779**	**117.281.775**	**115.355.288**

3.1.1. Rijksbijdragen OCW

In februari 2020 hebben alle medewerkers die in januari 2020 in dienst waren een eenmalige uitkering van 33% van het (verhoogde) maandloon van januari 2020 ontvangen. Deze eenmalige uitkering werd bekostigd uit de arbeidsvoorwaardelijke middelen van 2019. Deze uitkeringen zijn ontvangen in oktober en november 2019 via de definitieve regeling bekostiging personeel 2018/2019 en via de tweede regeling bekostiging personeel 2019/2020. De baten die samenhangen met de arbeidsvoorwaardelijke middelen betreft een totaalbedrag ad € 2.376.415. De uitkeringen met betrekking tot deze baten hebben plaats gevonden in februari 2020 en dus zijn de lasten verantwoord in het resultaat over 2020.

3.1.2. Overige subsidies OCW

Dit betreft rijksbijdragen voor specifieke doelen of doelgroepen. Deze vallen niet onder lumpsumbekostiging.

In de jaarrekening dienen geoormerkte subsidies verantwoord te worden in bijlage G2 en niet-geoormerkte subsidies in bijlage G1. Aangezien alle overige subsidies conform de diverse subsidieregelingen verantwoord dienen te worden via bijlage G1, behalve de bijzondere bekostiging vreemdelingen, zijn er in 2020 geen geoormerkte subsidies opgenomen in de cijfers. De vergelijkende cijfers van 2019 zijn hiermee ook aangepast.

Overige subsidies OCW		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.1.2.2.1	Geoormerkte subsidies	2.264.823	1.319.704	3.476.868
3.1.2.3.1	Overige subsidies OCW	18.750		
	Overige subsidies OCW	**2.283.573**	**1.319.704**	**3.476.868**

De overige subsidies betreffen de SOOL subsidies die niet in model G opgenomen dienen te worden.

De geoormerkte subsidies zijn als volgt te specificeren:

Overige subsidies OCW (Geoormerkt)	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Bijzondere bekostiging vreemdelingen	941.447	776.288	919.899
Lerarenbeurs	147.751	318.916	262.930
Subsidie zij-instroom	300.000	-	460.000
Teambeurs	163.767		151.206
Gelijke Kansen Alliantie 19/21	41.951		61.530
Doorstroomprogramma po/vo 18/19	3.085	-	95.081
Doorstroomprogramma po/vo 19/20	13.809	-	-
Doorstroomprogramma po/vo 20/21	10.417	-	-
Inhaal - en ondersteuningsprogramma 20/21	165.281		-
G5 Zijinstroom PO	166.054	-	-
Bijzondere bekostiging PO	-	-	1.444.584
Overige	311.261	224.500	81.639
Totaal geoormerkte subsidies	**2.264.823**	**1.319.704**	**3.476.868**

De totale niet-geoormerkte subsidies zijn bijna 35% lager dan in 2019, omdat in 2019 een eenmalige bijzondere bekostiging PO is toegekend van € 1,4 mln. Dit betrof de eenmalige uitkering in februari 2020 voor alle medewerkers die in januari 2020 in dienst waren naar rato van de werktijdfactor en diensttijd in januari. Deze uitkering was op basis van de 150 miljoen uit het convenant aanpak lerarentekort, waarin was afgesproken dat de besteding van dit geld in deze cao zou worden ingezet voor arbeidsvoorwaarden. Dit bedrag is in december 2019 voor het kalenderjaar 2019 uitgekeerd middels een bedrag ad € 99,25 per leerling. Omdat er in het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs minder leerlingen zijn ten opzichte van het aantal werknemers ontvingen deze besturen via deze systematiek relatief een lager bedrag per werknemer. Oftewel: ze ontvingen te weinig budget om de eenmalige uitkering van € 875 per fte te dekken. Voor reguliere scholen geldt het omgekeerde: zij ontvingen een hoger totaalbedrag dan de kosten van deze eenmalige uitkering zijn. Daarom heeft DUO in 2020 een verrekening uitgevoerd, zodat kosten en bekostiging alsnog in balans kwamen per onderwijstype. Deze verrekening heeft niet tot een vordering of schuld op de balans van schoolbesturen per ultimo 2019 geleid.

In 2020 zijn echter wel nieuwe subsidies door het Ministerie van OCW beschikbaar gesteld en toegekend, waarbij in het bijzonder de subsidie Inhaal- en Ondersteuningsprogramma van € 1,1 mln. ten behoeve van het verminderen van de onderwijsachterstanden ten gevolge van de sluiting van de scholen en het op afstand lesgeven in voornamelijk de 1e Lockdown ivm COVID-19, waarvan € 165K verantwoord wordt als baten in de jaarrekening 2020. Het restant is geboekt als overlopende post. Tevens heeft het Ministerie aan De Haagse Scholen als penvoerder een subsidie verstrekt ten behoeve van het terugdringen van het lerarentekort, t.w. G5 Zijinstroom PO.

Tevens zijn er in 2020 minder aanvragen ingediend ten behoeve van de lerarenbeurs en de subsidie zijinstroom. Laatstgenoemde valt te verklaren door de gezamenlijke subsidie voor Den Haag e.o., waar De Haagse Scholen penvoerder van is en vanuit deze subsidie toekenningen verstrekt worden aan de diverse besturen voor de zijinstromers.

3.1.3 Ontvangen Rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden

Met de invoering van Passend Onderwijs (augustus 2014) is nieuwe categorie rijksbijdrage ontstaan. Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Ontvangen rijkssubsidies SWV	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Bekostiging Basisondersteuning	2.160.004	1.924.527	2.048.602
Aanv.Bek.Visueel Gehandicapte Leerlingen	32.792	11.417	34.292
Individueel arrangement	869.262	608.414	635.183
Groepsarrangementen	37.000	115.900	35.857
Bekostiging SBO >2% en Groei	132.840		719.699
Groeibekostiging SO-scholen	1.719.672	2.004.134	1.340.736
Verplichte herbesteding AB-middelen	142.284	96.118	120.096
Advisering	332.650	208.300	311.883
Overige inkomsten SWV	930.166	811.253	670.813
Totaal	**6.356.669**	**5.780.063**	**5.917.160**

In de eerste jaren van hun bestaan hebben de SWV Passend Onderwijs een voorzichtig financieel beleid gevoerd en namen hun reserves toe. Middels onze vertegenwoordigers in de besturen van de verschillende SWV hebben wij regelmatig aangedrongen op een ruimere financiering.

In 2018 zijn er diverse verhogingen van deze bekostiging doorgevoerd. Zo zijn veel SWV's nu overgegaan op het (structureel) toepassen van de loonindex op hun bekostiging. SPPOH heeft haar bekostiging basisondersteuning sinds eind 2017 structureel verhoogd, de bekostiging advisering structureel is verruimd en er zijn diverse individuele arrangementen van behoorlijke omvang aan onze scholen toegekend. We zien deze verhoging in 2020 doorzetten. In 2020 is alleen het arrangement Hersenletsel NAH gerubriceerd onder de groepsarrangementen. Het aantal leerlingen in het SBO en (V)SO is in 2020 toegenomen tegenover de daling in 2019. In 2020 leidt dit tot hogere groeibekostiging dan in 2019. Onder de post overige inkomsten zijn onder andere de afspraken bekostiging HB, Traumapunt steunpunt en 4-, 5-, 6-jarigen tellingen (JOKI) gerubriceerd.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Overige overheidsbijdragen en -subsidies		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.2.1.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	10.790.915	9.130.230	10.255.373
3.2.2.2	Overige overheidsbijdragen	-		-
Overige overheidsbijdragen en -subsidies		**10.790.915**	**9.130.230**	**10.255.373**

Bij De Haagse Scholen bestaan de Overige overheidsbijdragen geheel uit de bijdragen van de Gemeente Den Haag. Het beleid en bekostiging van het lokaal onderwijsbeleid is vastgelegd in de Haagse Educatieve agenda.

Sinds eind 2017 worden er door de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Gemeente Den Haag ook loonkostensubsidies afgegeven in het kader van de subsidieregeling STiP-banen Den Haag 2017 en vindt er via hen ook de afrekening van de ESF-subsidies plaats in het kader van Arbeidstoeleiding PrO-VSO Haaglanden.

De inkomsten uit Gemeentelijke bijdragen zijn met 5% gestegen en derhalve nagenoeg gelijk gebleven met de realisatie 2019.

3.5 Overige baten

Overige baten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.5.1	Verhuur	1.851.221	1.767.000	1.861.809
3.5.2	Detachering personeel	229.292	265.610	321.404
3.5.3	Schenking	5.827	1.500	5.043
3.5.4	Sponsoring	5.614	3.250	15.183
3.5.5	Ouderbijdragen	697.980	938.657	1.267.709
3.5.6	Overige	1.472.454	1.042.867	1.413.795
3.5.9	Baten voorgaande boekjaren	70.450	11.500	158.014
Overige baten		**4.332.839**	**4.030.384**	**5.042.957**

De overige baten zijn met 14,1% (€ 710 K) ten opzichte van 2019 afgenomen, ondanks het feit dat er gelden zijn verkregen via een ander bestuur inzake het G5 Noodplan Lerarentekort. De afname wordt voornamelijk veroorzaakt door de ouderbijdragen t.w. 44,9% (€ 570K) en is veroorzaakt door minder ontvangsten ten tijde van de Coronacrisis.

De post ouderbijdragen bestaat uit:

Ouderbijdragen	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Vrijwillige ouderbijdragen	203.532	326.090
Overblijfgelden	378.816	562.679
Ouderbijdragen werkweek/excursies	64.875	309.138
Diverse overige bijdragen	50.757	69.802
Totaal Ouderbijdragen	**697.980**	**1.267.709**

Toelichting lasten

4.1 Personele lasten

De personele lasten vormen circa 83% van de totale lasten van De Haagse Scholen en zijn dus één van de belangrijkste onderdelen van onze financiële huishouding.

Personeelslasten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1.1	Lonen en salarissen	102.369.374	97.561.383	93.329.187
4.1.2	Overige personele lasten	11.370.454	13.326.706	14.572.368
4.1.3	Af: uitkeringen	- 1.082.070	- 404.954	- 1.005.638
Personeelslasten		**112.657.758**	**110.483.135**	**106.895.917**

Het aantal fte is ten opzichte van 2019 gestegen met 14 fte van 1461 fte naar 1475 fte en de gemiddelde loonkosten zijn met € 5.515 per fte gestegen. Deze gemiddelde loonkostenstijging heeft te maken met de eenmalige uitkeringen in de maanden januari en februari 2020 en de eenmalige uitkering in december 2020.

De post Uitkeringen heeft betrekking op de ontvangen vergoedingen voor Zwangerschaps- en bevallingsverlof die wij via het UWV ontvangen. Ten opzichte van 2019 zijn de vergoedingen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof gestegen met 8% oftewel € 76K. Begroten van deze post blijkt in de loop der jaren erg lastig en kan alleen op historische gegevens gebaseerd worden.

4.1.1 Lonen en salarissen

Lonen en salarissen		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	76.369.687	72.728.564	69.087.373
4.1.1.2	Sociale lasten	14.767.070	13.917.433	13.294.713
4.1.1.3	Pensioenpremies	11.239.797	10.915.386	10.947.101
Lonen en salarissen		**102.376.555**	**97.561.383**	**93.329.187**
Aantal Fte		1.475	1.441	1.461
Gemiddelde loonkosten		**69.394**	**67.695**	**63.878**

De omvang van de post Lonen en Salarissen wordt bepaald door de hoeveelheid (aantal fte) en de prijs (gemiddelde loonkosten). Daarbij kan De Haagse Scholen zelf sturen op het aantal fte's, terwijl de gemiddelde loonsom nagenoeg geheel extern wordt bepaald. Na een aantal jaren van (fors) krimpende personeelsformatie was er ook in 2020 gelukkig weer voldoende financiële ruimte om de formatie hoger uit te laten komen dan in de begroting geraamd. De toename van 14 fte ten opzichte van 2019 komt voort uit de inzet van werkdrukmiddelen voor €1,98 mln. Met het groeiend aantal leerlingen was die formatie-uitbreiding ook meer dan noodzakelijk en de toename zal zich in 2021 in meer of mindere mate voortzetten. De gemiddelde loonkosten zijn in 2020 met 8,63% gestegen ten opzichte van 2019.

4.1.2 Overige personele lasten

Overige personele lasten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1.2.1	Mutaties personele voorzieningen	436.079	84.454	1.221.868
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	8.302.312	10.682.065	10.440.875
4.1.2.3	Overig	2.632.063	2.560.187	2.909.625
Overige personele lasten		**11.370.454**	**13.326.706**	**14.572.368**

4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn flink afgenomen ten opzichte van vorig jaar, mede doordat we vorig jaar een nieuwe voorziening voor langdurig zieken hebben opgezet.

4.1.2.2 Personeel niet in loondienst

De post personeel niet in loondienst is als volgt te specificeren:

Personeel niet in loondienst bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Gemeentelijke subsidies	4.153	-	3.410
Inhuur bestuurskantoor	717	-	870
Inhuur juristen	54	-	105
Inhuur t.b.v. inzet werkdrukmiddelen	182	-	240
Inhuur scholen t.b.v. vervanging	871	-	2.332
Kosten toezichthouders	32	-	33
Inzet schoolbegeleidingsdienst HCO	357	-	1.004
Overige inhuur scholen	1.937	-	2.446
Totaal	**8.303**	**10.700**	**10.440**

De realisatie van 2020 is ten opzichte van de begroting en de realisatie 2019 fors lager uitgekomen.

Het wordt steeds lastiger om tijdelijke vervangers in eigen dienst te vinden voor afwezige leerkrachten (vanwege ziekte, studie, zwangerschaps-, bevallings- en ouderschapsverlof e.d.) en er moet daarom nog steeds veel gebruik worden gemaakt van externe inhuur.

4.1.2.3. Overige

Overige	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Reiskosten	237.218	69.396	271.540
Dienstreizen en parkeergeld	51.746	63.250	59.705
Opleiding en training	1.403.760	1.899.890	1.610.490
Personeel overige kosten	418.514	644.811	545.503
Medezeggenschap	10.690	32.003	18.448
Kosten re-integratie	36.462	65.000	40.976
Werving en selectie	205.566	19.850	143.686
Bedrijfsgezondheidszorg	205.118	208.575	166.894
Overige	62.989	-442.588	52.383
Totaal	**2.632.063**	**2.560.187**	**2.909.625**

De overige personeelskosten zijn iets afgenomen, met name doordat er in verband met de Coronacrisis minder opleidingen en trainingen zijn gevolgd in 2020.

4.2 Afschrijvingen

Afschrijvingen		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.2.2	Materiële vaste activa	2.731.806	2.577.165	2.584.199
Afschrijvingen		**2.731.806**	**2.577.165**	**2.584.199**

De afschrijvingen zijn in 2020 hoger dan in 2019, mede door extra activa aankopen die zijn bekostigd uit subsidies en extra afschrijvingen op activa die nog een boekwaarde hadden bij het buitengebruikstellen (€ 130K).

De post afschrijvingen 2020 bevat een bedrag van € 151K dat is bekostigd uit gemeentelijke of overige subsidies. Deze posten worden wel geactiveerd zodat zij t.z.t. ter vervanging in het meerjareninvesteringsplan (MIP) kunnen worden opgenomen. Ze worden direct in het jaar van aanschaf geheel afgeschreven ten laste van de subsidie.

4.3 Huisvestingslasten

Huisvestingslasten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.3.1	Huur	342.534	346.607	357.625
4.3.3	Onderhoud	2.312.870	2.228.863	3.071.556
4.3.3.1	Dotatie groot onderhoud	2.748.938	2.748.938	2.748.938
4.3.4	Energie en water	1.913.773	1.675.985	1.585.298
4.3.5	Schoonmaakkosten	3.237.806	2.762.850	2.850.192
4.3.6	Heffingen	262.771	351.461	283.035
4.3.7	Overige	63.790	70.800	54.800
Huisvestingslasten		**10.882.482**	**10.185.504**	**10.951.444**

De huisvestingsratio van De Haagse Scholen bedraagt in 2020 7,9% en dat is onder de norm van de Inspectie onderwijs van 10% en is lager dan in 2019 (8,5%).

De kosten voor energie en water en de schoonmaakkosten zijn ten opzichte van 2019 weer toegenomen, terwijl daarentegen de kosten voor onderhoud zijn afgenomen.

4.4 Overige lasten

Overige lasten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.4.1	Administratie en beheerslasten	2.664.921	2.566.635	2.700.227
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.076.767	2.976.039	3.227.565
4.4.3	Mutaties overige voorzieningen	0	-	-
4.4.4	Overige	2.164.950	2.375.447	2.824.625
Overige lasten		**8.906.639**	**7.918.121**	**8.752.416**

De administratie- en beheerslasten zijn ten opzichte van 2019 iets afgenomen, met name door minder ICT onderhouds en netwerkbeheerskosten en lagere ICT Licentie- en beheerskosten. Aan de andere kant vallen nu de juridische en zakelijke dienstverlening hier onder, waardoor de afname minder wordt. De inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn voornamelijk gestegen door een toenamen van inhuur van externe begeleiding van leerlingen voor € 0,8 mln. De post overige is enorm gedaald aangezien er minder schoolreisjes en werkweken en culturele uitjes waren in 2020. In de realisatie 2020 is een bedrag van € 55.856 opgenomen voor de kosten van de accountant.

Honoraria van de accountant	2020 Mazars/ Astrium	2019 Mazars
Honorarium onderzoek jaarrekening	55.856	60.682
Honorarium andere controle opdrachten	-	-
Honorarium fiscale adviezen	-	-
Honorarium andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	**55.856**	**60.682**

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
5.1	Rentebaten	-	0	14.266
5.5	Rentelasten (-/-)	- 80.140	31.000	-1.035
Financiële baten en lasten		**- 80.140**	**31.000**	**13.231**

De rentepercentages zijn in 2020 negatief geworden en hierdoor hebben we geen rentebaten meer, maar rentelasten op ons banksaldo.

Deel III Overige gegevens

Verantwoording subsidies

Model G

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (18/19)	DPOVO18049	30/08/2018	Ja
Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs	GKO19006	31/10/2019	Nee
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (19/20)	DPOVO19094	28/08/2019	Nee
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (19/20)	DPOVO19102	28/08/2019	Nee
Subsidie Doorstroomprgramma po-vo (20/21)	DPOVO20187	29/10/2020	Nee
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (20/21)	DPOVO20085	29/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-17FE	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-17JE	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-17MR	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-17PJ	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-17PY	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19LY	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19MZ	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19NN	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19NQ	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Ja

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19OQ	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19SI	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19VB	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Ja
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19WO	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19YL	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-19ZF	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-20JJ	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-20JM	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 1-26AX	IOP1-41572-PO	03/07/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17EK	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17EU	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17FN	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17FV	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17NF	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17NQ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17PJ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-17PY	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-18PQ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19MH	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19MP	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19MU	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19MZ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19NT	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19NW	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19NZ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19OC	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19OQ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19SI	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19TO	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19UK	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19XU	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19YL	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19YS	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19YX	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19ZF	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-19ZJ	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-20IX	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-20JE	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-20KP	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-26AU	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-26PP	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling inhaal-en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 tijdvak 2-27VA	IOP2-41572-PO	16/10/2020	Nee
Subsidieregeling zij-instroom PO G5	G5 - Den Haag	31/07/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006934-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006946-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090925-01	03/09/2020	Nee

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006949-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006955-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006955-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006953-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006988-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006988-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006988-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1006988-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 961161-01	28/01/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090920-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090920-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007023-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007023-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1009803-01	27/09/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090844-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007065-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 958706-01	02/01/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090863-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007067-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1019880-01	28/11/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007071-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007131-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007131-01	28/08/2019	Nee

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007131-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1090890-01	03/09/2020	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007150-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007150-01	28/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1091305-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1007151-01	28/08/2019	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 1091194-01	03/09/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 922419-01	26/06/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 928943-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929031-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929045-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929045-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929046-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929050-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929062-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929069-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929069-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929115-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929115-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929115-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929162-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929166-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929166-01	06/09/2018	Ja

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929168-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929184-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929184-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929188-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929189-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929189-01	06/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 929384-01	03/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie voor studieverlof 930820-01	26/09/2018	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1085546-01	03/07/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1078830-01	01/04/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1102867-01	01/12/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1088669-01	05/08/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1085613-01	03/07/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1102875-01	01/12/2020	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1085598-01	03/07/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1052413-01	26/02/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1097383-01	29/10/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1083304-01	26/05/2020	Nee
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1002119-01	23/07/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1004744-01	21/08/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027407-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027418-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027441-01	20/12/2019	Ja

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027442-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027444-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027445-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027446-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027447-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027450-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027452-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027454-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 1027519-01	20/12/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 966934-01	28/02/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 994513-01	23/04/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 997972-01	04/05/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 998046-01	04/05/2019	Ja
Regeling lerarenbeurs	Subsidie zij-instroom 998055-01	04/05/2019	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17022	26/09/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17026	10/10/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17040	13/10/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17046	13/10/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17047	13/10/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM17048	14/10/2017	Ja
Regeling Teambeurs PO	TEAM19016	14/10/2019	Nee

Vaststellingsformat schoolbesturen subsidie 2020

Type	Beschikkingsnr.	Activiteitnummer en - naam	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verantwoord bedrag	Toelichting	Terugbetalen	Overlopend naar 2021
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/8	05.02.03 - Kopklassen	140.000	140.000	249.103		140.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/11	03.02.03 - Conciërgeregeling	135.204	135.204	163.005		135.204		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/9	03.02.01 - Voormalige ID-banen po	30.000	30.000	37.334		30.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/30	05.04.30 - Po - Ontwikkeling Haagse integrale kindcentra	43.000	43.000			43.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/372	05.04.30 - Po - Ontwikkeling Haagse integrale kindcentra	10.000	10.000	53.826		10.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/23	05.04.21 - Po - Culturele activiteiten	166.007	166.007	234.751		166.007		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/44	05.05.06 - Schoolsportclub	194.812	194.812	189.317		189.317		5.495	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/35	05.05.05 - Schoolsportcoordinator po	570.629	570.629	663.319		570.629		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/13	05.05.02 - Haagse Sporttuin	216.194	216.194	238.384		216.194		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/1	02.03.01 - Schoolbegeleiding - regulier	555.337				- 0			
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/6	01.01.01 - Schoolbegeleiding - onderwijsachterstanden	362.955	918.293	1.226.765		968.134			109.503

Type	Beschikkingsnr.	Activiteitnummer en - naam	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. ver-rekening	Verant-woord bedrag	Toe-lichting	Terug-betalen	Overlopend naar 2021
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/2	05.04.05 - Po - Brede buurtschool activiteiten op scholen zonder vve	159.344	159.344	177.455		159.344		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/10	05.04.03 - Po - Leerkansenprofiel	3.038.315	3.038.315	3.347.030		3.038.315		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/12	05.04.02 - Po - Extra of intensieve leertijd - vve scholen	2.232.443	2.232.444	2.488.706		2.232.444		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/3	05.04.12 - Po - Samenwerking doorgaande lijn vve-koppels	240.296	240.296	357.999		240.296		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/5	05.04.20 - Po - Vakantiescholen	73.650	73.650	74.126		73.650		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/313	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	108.000	108.000	96.221		96.221		11.779	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/304	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	42.000	42.000	42.000		42.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/294	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	36.000	36.000	46.861		36.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/306	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	108.000	108.000	101.789		101.789		6.211	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/296	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	72.000	72.000	79.194		72.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/285	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	36.000	36.000	41.007		36.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/293	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	42.000	42.000	40.097		40.097		1.903	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/291	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	36.000	36.000	36.056		36.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/383	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	10.000	10.000	11.190		10.000		- 0	- 0

Type	Beschikkingsnr.	Activiteitnummer en - naam	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. ver-rekening	Verant-woord bedrag	Toe-lichting	Terug-betalen	Overlopend naar 2021
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/286	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	36.000	36.000	48.027		36.000		- 0	- 0
Voorziening onderwijsbeleid 2019	ABBA/SVL/337	Opvanggroepen voor nieuwkomers 2020	17.500	17.500	39.423		17.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/297	Maatwerkaanpak Kansengelijkheid 2020	50.000	50.000	50.000		50.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/407	Programma zij-instroom 2020	600.000	- 0	600.000		600.000			
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/9012449/ VOS-2022	Subsidie 2019 Lerend Netwerk taal-NT2 meertaligheid	7.655	- 0	6.730		6.730		925	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/9013914/ VOS-2042	Subsidie 2019 Leernetwerk Jonge Kind	20.000	- 0	20.000		20.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/9012448/ VOS-2039	Subsidie 2019 Overgang po-vo	48.345	- 0	- 0		- 0		48.345	
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/7	02.02.03 - Leren en innoveren in po-netwerken	50.000	50.000	56.154		50.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	ABBA/9011821/ VOS-2036	Subsidie G4 gelden Klassewerk 2019	446.592	- 0						
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2019	ABBA/SVL/245	02.02.01 - Aanpak lerarentekort po - Programma Klassewerk	450.000	450.000	715.107		715.107		181.485	
Verordening P&M	ABBA/VL/26257	Cruijff Court	75.000	- 0	- 0		- 0			75.000
Algemene Subsidieverodening (ASV) en Subsidieregeling groene daken Den Haag 2019	ABBA/VL/31075	Subsidieverlening groen dak 2020	2.500	- 0	- 0		- 0		2.500	- 0
Algemene Subsidieverodening (ASV	ABBA/VL/28148	Taal id Buurt NT2 lessen 2020	700	700	- 0		- 0		700	
Totaal			**10.462.479**	**9.262.388**	**11.530.973**	**- 0**	**10.177.979**	**- 0**	**259.342**	**184.503**

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Model H

WNT-verantwoording 2020

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT) is van toepassing op De Haagse Scholen. Het voor De Haagse Scholen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 183.000 (Klasse F). Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht / Raad van Commissarissen; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	Dhr. Mr. W. Hendricks	Dhr. Drs. J.D.H.M. Willenborg	Mw. Dr. J. van Beek
Functiegegevens[5]	**Voorzitter**	**Lid *)**	**Lid**
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/08	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1	1	1
Dienstbetrekking?[8]	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging[9]			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.659	54.070	135.614
Beloningen betaalbaar op termijn	20.934	-264	19.783
Subtotaal	161.593	53.806	155.397
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	183.000	122.000	183.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	161.593	53.806	155.397
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019[14]

bedragen x € 1	Dhr. Mr. W. Hendricks	Dhr. Drs. J.D.H.M. Willenborg	Mw. Dr. J. van Beek
Functiegegevens[5]	**Voorzitter**	**Lid**	**Lid**
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1	1	1
Dienstbetrekking?[8]	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging[9]			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.255	127.294	121.789
Beloningen betaalbaar op termijn	20.272	14.461	19.923
Subtotaal	152.527	141.755	141.712
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	177.000	177.000	177.000
Bezoldiging	152.527	141.755	141.712

*) Dhr. Willenborg is per 15 maart 2019 teruggetreden als lid van het college van bestuur. Daarna heeft hij tot 1 september 2019 de functie vervuld van Bijzonder Bestuurs-adviseur. Van 1 september 2019 tot 1 september 2020 genoot hij levensloopverlof en was hij niet meer actief in dienst voor De Haagse Scholen.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2020.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Dhr. Drs. M.M. Frequin	Dhr. A. Mohamedajoeb	Mevr. Drs. E.D.C.M. Lambrechts	Dhr. H. Verkerk	Mevr. mr. C.J. Kloosterman-Taal	Dhr. Drs. A.F. Westerhof
Functiegegevens[2]	**Voorzitter**	**Lid**	**Lid**	**Lid**	**Lid**	**Lid**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 20/05	14/07 - 31/12		
Bezoldiging						
Bezoldiging[3]	5.500	5.000	1.937	2.292	-	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[4]	27.450	18.300	7.069	8.523	-	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[5]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	5.500	5.000	1.937	2.292	0	0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[6]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[7]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	Dhr. Drs. M.M. Frequin	Dhr. A. Mohamedajoeb	Mevr. Drs. E.D.C.M. Lambrechts	Dhr. H. Verkerk	Mevr. mr. C.J. Kloosterman-Taal	Dhr. Drs. A.F. Westerhof
Functiegegevens[2]	**Voorzitter**	**Lid**	**Lid**	**Lid**	**Lid**	**Lid**
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	N.v.t.	01/01 - 31/07	01/01 - 31/07
Bezoldiging						
Bezoldiging[3]	5.500	5.000	5.000	-	5.000	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[4]	26.550	17.700	17.700	nvt	10.325	10.325

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen vanaf 2015 een vergoeding voor hun toezichthoudende werkzaamheden. De hoogte van de vergoeding past binnen de kaders van de WNT. Overeenkomstig de fiscale wet- en regelgeving is de vergoeding inclusief BTW (21%) voor de toezichthouders die op basis van de wet op de Omzetbelasting BTW in rekening moeten brengen over de door hen verrichtte werkzaamheden. In het WNT-overzicht moeten de vergoeding exclusief BTW worden opgenomen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder
Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2020.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2020.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2020.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2020.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen in 2020.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bezoldigingsmaxima 2020. (in €)

Klasse1	Toepasselijk bezoldigings-maximum	Voorzitter Raad van Toezicht (15%)	Leden Raad van Toezicht (10%)
A	119.000	17.850	11.900
B	132.00	19.800	13.200
C	143.00	21.450	14.300
D	157.00	23.550	15.700
E	170.00	25.500	17.000
F	183.00	27.450	18.300
G	201.00	30.150	20.100

*Het bedrag als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet.

De Haagse Scholen heeft zestien complexiteitspunten en valt hierdoor in klasse F (omzet tussen de € 75 en € 125 miljoen = 8 complexiteitspunten, driejaarsgemiddelde tussen de 10.000 en 20.000 bekostigde leerlingen = 4 complexiteitspunten en vier onderwijssoorten = 4 complexiteitspunten. De berekening van de complexiteitspunten is goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 17 december 2020.

Verbonden partijen

Model E

De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs, vormt samen met de Stichting Peuterspeelzalen De Haagse Scholen een fiscale eenheid voor de BTW met ingang van 1 december 2014. De Belastingdienst heeft geoordeeld dat er voor het bestaan van een fiscale eenheid tussen voornoemde stichtingen sprake is van een eenheid in financieel, organisatorisch en economisch opzicht. De gezamenlijke BTW-aangifte wordt verzorgd door De Haagse Scholen. In 2020 zijn de bedrijfsactiviteiten van de Stichting Peuterspeelzalen De Haagse Scholen beëindigd als zodanig binnen deze stichting. Daarmee is heden ook geen sprake meer van transacties met deze verbonden partij.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de stichting. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de stichting en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen in model H (WNT). De Haagse Scholen maakt gebruik van de vrijstelling van de consolidatieplicht vanwege de geringe omvang van het balanstotaal (5% van het balanstotaal indien geconsolideerd zou worden).

Verbonden partijen met beslissende zeggenschap

Naam	Stichting Peuterspeelzalen De Haagse Scholen
Juridische vorm	Stichting
Statutaire zetel	Den Haag
Code activiteiten	- 0
Eigen vermogen per 31-12-2020	30
Resultaat boekjaar 2020	-156
Art 2: 403 BW Ja/Nee	Nee
Deelname %	100
Consolidatie J/N	N

Overige verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Samenwerkingsverband Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden	Stichting	Den Haag
Stichting Viertaal	Stichting	Amsterdam
Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland	Stichting	Gouda
Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland	Stichting	Naaldwijk
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Westland	Stichting	Naaldwijk
Stichting Samenwerkingsverband Passen Primair Onderwijs Delftlanden	Stichting	Delft
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet (speciaal) Onderwijs Midden-Holland en Rijnstreek	Stichting	Gouda
Stichting Digitaal leren	Stichting	Den Haag
Stichting vereniging Primair onderwijs raad	Vereniging	Utrecht

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 22 april 2021
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. R.A.D. Knoester RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

Nevenfuncties College van Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties
De heer mr. W. (Wiely) Hendricks	Voorzitter College van Bestuur	▪ Voorzitter PO-platform Den Haag ▪ Voorzitter Stichting playing for succes ▪ Lid RvT Stichting KOO ▪ Lid bestuur Vervangingsfonds/Participatiefonds (bezoldigd via vacatiegeld, dat rechtstreeks naar De Haagse Scholen gaat)
Mevrouw Dr. J (Cobi) van Beek	Lid College van Bestuur	▪ Lid dagelijks bestuur SWV SPPOH ▪ Lid algemeen bestuur SWV PPO Delflanden ▪ Lid algemeen bestuur SWV SPOW ▪ Lid algemeen bestuur SWV PO Midden Holland ▪ Lid algemeen bestuur SWV VO Midden Holland ▪ Lid algemeen bestuur SWV VO Westland ▪ Lid algemeen bestuur Zuid-Holland-West ▪ Voorzitter stuurgroep opleidingsschool Zuid-West Holland. ▪ Lid stuurgroep Dekkend netwerk passend onderwijs Delft ▪ Lid POVO ▪ Expertgroep onderzoek en innovatie, PO-Raad ▪ Lid landelijke kennistafel ontwerpend en onderzoekend leren, PO-Raad ▪ Voorzitter Raad van Toezicht MAAS theater, dans en podium

CV leden Raad van Toezicht

Naam	Functie	Benoeming	Hoofdfuncties	Nevenfuncties
De heer drs. M.M. Frequin	Voorzitter Raad van Toezicht	Benoeming: 20-12-2018. Loopt af in januari 2023. *	▪ Buitengewoon adviseur Algemene Bestuursdienst ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties *(bezoldigd)* ▪ Hoofd Dienst Testen, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport *(bezoldigd)*	▪ Voorzitter bestuur Vereniging voor Overheidsmanagement ▪ Voorzitter bestuur Stichting ter bevordering van de Ruimtelijke Wetenschappen ▪ Voorzitter Leerstoel Taede Tillema Rijks Universiteit Groningen ▪ Lid Raad van Advies tijdschrift ROM ▪ Lid Raad van Toezicht Stichting Internet Domeinnamen *(bezoldigd)* ▪ Lid Raad van Advies/ columnist Tijdschrift Publiek Denken ▪ Lid Raad van Advies Ponooc Venture Capital Fund *(bezoldigd)* ▪ Lid adviescommissie Kansfonds ▪ Organisator/debatleider Reuring Café ▪ Coach Intercoach ▪ Opleider/decaan Nederlandse School voor Openbaar Bestuur *(bezoldigd)* ▪ Docent gastcolleges diverse (universitaire) opleidingen *(soms een vergoeding)*
De heer A. Mohamedajoeb	Lid Raad van Toezicht	Benoeming: 16-01-2020. Loopt af in januari 2024.	▪ Directeur-eigenaar Mohamedajoeb Mediators	▪ Lid Raad van Toezicht Moslim Informatie Centrum *(bezoldigd)* ▪ Bestuurslid Ihsan ▪ Bestuurslid Stichting Installers
Mevrouw drs. E.D.C.M. Lambrechts	Lid Raad van Toezicht	Einde termijn: 20-5-2020 (vacature).		▪ Voorzitter Bestuur Schoolleidersregister PO ▪ Lid van de Raad van Toezicht van het Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB).
De heer H-F. Verkerk	Lid Raad van Toezicht	Benoeming: 14-07-2020. Loopt af in juli 2024. *	▪ Directeur/ eigenaar van Sports Alliance Nederland bv. ▪ Directeur/ eigenaar van 12-Meter bv.	▪ Bestuur HFD Partners bv. *(bezoldigd)*

*) met mogelijkheid voor herbenoeming nieuwe termijn

Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Corona en lerarentekort bepalend voor GMR-agenda in 2020

Ook de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) ontliep er niet aan het lerarentekort en de gevolgen van de coronacrisis voor het onderwijs en de organisatie bovenaan zijn agenda te plaatsen.

Daarnaast stonden er natuurlijk ook andere punten op de kaart. De instemmingsverzoeken, adviesaanvragen en overige gespreksonderwerpen staan vermeld in het overzicht (zie schema). Bij het Noodplan Lerarentekort, de coronacrisis en twee andere onderwerpen wordt hieronder kort stilgestaan. Ook is er aandacht voor de samenwerking en de samenstelling van de GMR.

Noodplan Lerarentekort

Met een verwacht lerarentekort van 15% van het totaal aantal leerkrachten in Den Haag moet er een weg gezocht worden om deze dreiging zo goed mogelijk het hoofd te bieden. Daarom heeft De Haagse Scholen, samen met de andere onderwijsbesturen in Den Haag en gesteund door de gemeente, een Noodplan Lerarentekort Den Haag opgesteld.

Het lerarentekort was het onderwerp van gesprek tijdens de Eendaagse bijeenkomst van de GMR begin maart 2020, waarbij ook het College van Bestuur aansloot. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad stemde, na verder overleg, in met het Noodplan in de verwachting dat er op schoolniveau, en in overleg met de MR, goede afwegingen gemaakt worden bij de inzet van de verschillende mogelijkheden. Met het College van Bestuur sprak de GMR af een vinger aan de pols te houden en het onderwerp keert dan ook elke overlegvergadering terug op de agenda.

Coronacrisis

De hierboven genoemde Eendaagse in maart was de laatste keer dat de GMR en het College van Bestuur in levenden lijve met elkaar optrokken. Vlak daarna gingen de scholen dicht en moest iedereen zoveel mogelijk thuiswerken. De coronacrisis en alles wat daarmee samenhangt, is sindsdien een vast item tijdens de GMR-vergaderingen. Zeker in het begin viel het niet altijd mee voor de raad om de ontwikkelingen rondom corona te volgen. Er werden snel veel stappen genomen. Het overleg tussen het College van Bestuur en de GMR over dit onderwerp kreeg na deze hectische beginperiode vorm. De GMR sprak zijn waardering uit voor de ICT-afdeling van De Haagse Scholen, die in korte tijd alle leerlingen wist aan te sluiten op teams. Nog altijd signaleert de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad de vragen en zorgen die er leven bij ouders en medewerkers en spreekt hierover met het College van Bestuur.

De samenwerking met Glaslokaal

In juni 2018 ontving de GMR het verzoek van het College van Bestuur om instemming te verlenen aan een samenwerking in de Stichting Glaslokaal om zo de glasvezelverbinding voor De Haagse Scholen voor de komende periode van minimaal tien jaar veilig te stellen. De Haagse Scholen maakte al jarenlang naar volle tevredenheid gebruik van de diensten van Glaslokaal. Glaslokaal gaf echter bij het aflopen van de contracttermijn aan de dienstverlening alleen te willen voortzetten in een constructie waarbij De Haagse Scholen en andere grote onderwijsinstellingen samen optrekken in de Raad van Inbesteders.

De GMR plaatste vraagtekens bij zowel de voorgestelde opzet, als bij de aanname dat Glaslokaal de vereiste internetdiensten in het komende decennium zal kunnen blijven leveren. Ook de financiële en juridische risico's baarden de GMR zorgen. Ondanks de extra informatie, enige aanpassing van de plannen en veelvuldig overleg kwamen het College van Bestuur en de GMR er samen niet uit. Het onderwerp werd aan de Geschillencommissie voorgelegd. Met zijn uitspraak op 19 december 2019 verleende de Geschillencommissie het College van Bestuur toestemming om het besluit tot samenwerking met Glaslokaal te nemen.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad bleef risico's zien en heeft tegen deze uitspraak beroep ingesteld bij de Ondernemingskamer. Nadat eerder de Geschillencommissie het College van Bestuur al in het gelijk gesteld had, bleek ook de Ondernemingskamer niet overtuigd van de argumenten van de GMR. Daarmee staat het De Haagse Scholen vrij om via Stichting Glaslokaal de glasvezelverbinding voor De Haagse Scholen voor de komende jaren veilig te stellen.

Samenstelling RvT

Nadat in november 2019 de Geschillencommissie aangegeven had dat de Raad van Toezicht een voorgedragen kandidaat voor de Raad van Toezicht, waarvoor de oudergeleding (OGMR) of de GMR het recht van bindende voordracht heeft, alleen kan weigeren op grond van een marginale toetsing, leek de weg vrij voor de toetreding van de kandidaat die de OGMR voor wilde dragen. Er waren toch nog enkele beren op de weg en de officiële benoeming door de gemeenteraad liet tot juli 2020 op zich wachten.

Intussen wordt er gesproken over een statutenwijziging en een Reglement werving en selectie voor de Raad van Toezicht. De invulling van de nieuwe vacatures, waarvoor eenmaal de OGMR en eenmaal de GMR een bindende voordracht mag doen, dreigt daarmee opnieuw een langlopend traject te worden.

GMR samenwerking

Na de Eendaagse in maart hebben de GMR-leden elkaar niet meer fysiek ontmoet. Ook de overleggen met het College van Bestuur, de Raad van Toezicht verlopen sinds maart in teams.

Natuurlijk is het fijn dat de bijeenkomsten op deze manier door kunnen gaan, maar voor een gezelschap als de GMR, met acht ouders en acht medewerkers van bijna even zoveel scholen en locaties, levert dit pad ook de nodige hobbels op. Met een groep van zestien valt het normaal al niet mee om iedereen aan bod te laten komen tijdens een vergadering. De vijf nieuwe leden, die in het begin van het schooljaar toegetreden zijn, hebben alleen nog maar in teams meegelopen en dat maakt het voor hen moeilijker een weg te vinden; temeer daar ook de traditionele Eendaagse kennismakingsbijeenkomst geen doorgang kon vinden. Deze digitale werkwijze kent voor de GMR wel als voordeel dat, wanneer er niet veel bespreekpunten zijn, een vergadering toch gemakkelijk doorgang kan vinden, omdat niet alle betrokkenen hiervoor speciaal naar kantoor hoeven te komen.

De jaarlijkse achterbanavond met de MR-en is er dit jaar bij ingeschoten. Deze bijeenkomsten hebben niet alleen een inhoudelijk thema, maar staan ook altijd in het teken van ontmoeting van GMR-leden met MR-leden en van MR-leden onderling. Wel werden voor het contact met de achterban de gebruikelijke andere paden betreden, zoals de Nieuwsflits, website, e-mails en gesprekken door leden van de GMR met ouders en medewerkers van De Haagse Scholen.

Wie zaten er in de GMR?

Zoals elk jaar haakten er een aantal leden af en traden er nieuwe leden toe. Er vonden digitale verkiezingen plaats voor de oudergeleding.

Samenstelling GMR

Naam	School/bestuurskantoor	S(B)O	Lid sinds/tot
Oudergeleding			
Benito Boer, voorzitter	Galvanischool		Januari 2012
Hamid Astitou	De Kameleon		Augustus 2017 / augustus 2020
Tina van den Bosch, vi-ce-voorzitter	De Kleine Keizer		Augustus 2018
Thomas Klompmaker	Inspecteur De Vriesschool	●	Augustus 2019
Manish Dixit	Eerste Nederlandse Buitenschool	●	Augustus 2019
Rolien Blanken	Galvanischool		Augustus 2019
Marjonne Maan	Bohemen Kijkduin		Augustus 2020
Karima Sanhaji	OBS Houtwijk		Augustus 2020
Esther Verheijen	Het Volle Leven		Augustus 2020

Naam	School/bestuurskantoor	S(B)O	Lid sinds/tot
Personeelsgeleding			
Ihsane Hajjaoui	Van Ostadeschool		Augustus 2015
Şahiner Pekdemir, vice-voorzitter	Van Ostadeschool		Augustus 2015
Willem van Gemmert	Inspecteur De Vriesschool	●	Augustus 2015
Zohra Moudian	Maria Montessorischool		Augustus 2018
Cathy Goose	De Piramide	●	Augustus 2018
Vincent Heugen	Bestuurskantoor		Augustus 2018 / augustus 2020
Frank Koole	Zuidwalschool		Augustus 2019
Jikke Slijkhuis	Het Volle Leven		Augustus 2020
Arnold Zadelberg	Bestuurskantoor		Augustus 2020

Overzicht instemmingsverzoeken, adviesaanvragen en overige gespreksonderwerpen

Onderwerp	Voorstel ingediend	Besluitvorming afgerond	Besluit GMR / stand van zaken
Instemming			
Samenwerking DHS Delflanden Passend Onderwijs	18 februari 2020	1 april 2020	Instemming eerste stap
Noodplan Lerarentekort	18 februari 2020	▪ 1 april 2020 ▪ 4 juni 2020	▪ Instemming, onder voorwaarden ▪ Instemming
Bestuursplan HRM	27 februari 2020	1 april 2020	Instemming
Voorstel Anw	10 juni 2020	17 juli 2020	Instemming
Notitie Functie-bouwhuis	2 juli 2020	▪ 15 oktober 2020 ▪ 25 november 2020	▪ Geen instemming, aanvullende vragen ▪ Instemming
Notitie Inzet ZZP	2 juli 2020		In oktober ingetrokken
Reglement Werving & Selectie Raad van Toezicht	Augustus 2020 3 november 2020		
Haags Arbeids-voorwaardenbeleid	18 september 2020	15 oktober 2020	Instemming
Handreiking voor bevordering	25 september 2020		In november ingetrokken
MijnSchoolinfo vervanging	18 november 2020		

Onderwerp	Voorstel ingediend	Besluitvorming afgerond	Besluit GMR / stand van zaken
Advies			
Bestuursplan Financiën	27 februari 2020	1 april 2020	Positief advies
Uitgangspuntennota	2 september 2020	5 november 2020	Positief advies
Statutenwijziging	3 november 2020		
Overig (niet alle toegezonden informatie en kleinere gespreksonderwerpen zijn genoemd)			

- Corona
- Glaslokaal
- Samenstelling Raad van Toezicht
- Programma zijinstroom (27 mei 2020)
- Onderwijskwaliteit bij De Haagse Scholen
- Samenwerking in GMR
- GMR-verkiezingen

Overzicht van de scholen

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Annie M.G. Schmidt	BAO	19LY	Jacob de Graefflaan 10-14	2517 JM
Annie M.G. Schmidt	BAO	19LY	Van Hoornbeekstraat 5	2582 RA
Anne Frank	BAO	18PQ	Beresteinlaan 267	2542 JG
Anne Frank	BAO	18PQ	Laagveen 22	2544 RZ
Archipel	BAO	17EU	Atjehstraat 31	2585 VG
Baanbreker, de	BAO	17NF	Elboogstraat 68	2516 PV
Benoordenhout	BAO	17MR	Dreibholtzstraat 2	2596 XG
Bohemen Kijkduin	BAO	17MC	Daltonplantsoen 6	2555 SB
Drentse Hoek, de	BAO	19NT	Oosterhesselenstraat 586	2545 SL
Erasmus	BAO	19NZ	Ambachtsgaarde 1	2542 ED
Galjoen, het	BAO	19WO	Anna Blamanplein 15	2525 ZV
Galjoen, het	BAO	19WO	Arnold Aletrinoplantsoen 8	2525 ZX
Galvanischool	BAO	17PY	Stokroosstraat 185	2565 BM
De Gelderlandschool	BAO	19NQ	Nijkerklaan 9-11	2573 BA
Helen Parkhurst, Dalton	BAO	17FE	Baambruggestraat 2	2546 SK
Houtrust	BAO	19NN	Nachtegaalplein 19A	2566 JP
Houtwijk	BAO	19MZ	Mari Andriessenstraat 42	2552 KN
Jan Ligthart	BAO	19UK	Slicherstraat 5-7-9	2515 GE
Kameleon, de	BAO	19MP	Ketelstraat 101	2516 VN

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Kleine Keizer, de	BAO	17EK	Alphons Diepenbrockhof 79	2551 KK
Kleine Keizer, de	BAO	17EK	Loosduinse Uitleg 10	2553 AZ
Kleine Wereld, de	BAO	19QD	Van Ruysbroekstraat 7	2531 VP
Klimop, de	BAO	19MH	Cartesiusstraat 2-4	2562 SK
Leeuwerikhoeve, de	BAO	19YX	Walenburg 25	2591 BR
Maria Montessori	BAO	18AR	Zevenwoudenlaan 197	2548 NT
Max Velthuijs	BAO	19MU	Da Costastraat 40	2513 RP
Notenkraker, de	BAO	26PP	Eksterhof 2	2496 HS
Ostadeschool, van	BAO	19NW	Van Ostadestraat 245	2526 EV
P.C. Hooftschool	BAO	17NQ	Escamplaan 65	2547 GA
Prins Willem Alexander	BAO	19OC	Laakweg 199	2521 SG
Prins Willem Alexander	BAO	19OC	Slachthuisplein 15	2521 EC
Prinses Catharina Amalia	BAO	27VA	Cicerostrook 9	2493 ZL
Prinses Marijke	BAO	19ZF	Abraham van Beijerenstraat 1c	2525 TA
Reyschool, de la	BAO	19SI	De la Reyweg 212	2571 GH
Reyschool, de la	BAO	19SI	Voorthuizenstraat 245	2573 AH
Spoorzoeker, de	BAO	17FN	Busken Huetstraat 22-24	2524 TT
Springbok, de	BAO	19OQ	Pretoriusstraat 123	2571 VD

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Springbok, de	BAO	19OQ	Wolmaransstraat 100	2572 EM
Startpunt, het	BAO	17PJ	Suze Robertsonstraat 103	2526 WS
Tweemaster,de	BAO	19XU	Tesselsestraat 75a	2583 JH
Valkenbos, Montessorischool	BAO	17JE	Cederstraat 29	2565 JM
Daltonschool De Vijver	BAO	26AX	Kikkerbeetlaan 27	2548 WJ
Vlierboom, de	BAO	19YS	Vlierboomstraat 364-366	2564 JJ
Volle Leven, het	BAO	19TO	Rijslag 21	2587 BB
Voorsprong, de	BAO	19YL	Ruijsdaelstraat 11	2525 AA
Waterland, Dalton	BAO	26PJ	Eendenplein 1	2492 NZ
Willem Drees, dr.	BAO	17FV	Bresterstraat 15	2523 XC
Wissel, de	BAO	19VB	Steenwijklaan10	2541 RL
Ypenburg	BAO	26AU	Böttgerwater 21	2497 ZJ
Zonnebloem, de	BAO	19LI	Hyacinthweg 5	2565 RE
Zuidwal	BAO	19ZJ	Zuidwal 47, Postadres Lepelstr. 6	2512 CW
Bonte Vlinder, de	SBO	20JC	Aucubastraat 3	2565 XD
Bonte Vlinder, de	SBO	20JC	De Reaumurstraat 43	2562 TW
Haagse Beek, de	SBO	20JF	Bentelostraat 59	2545 NV
P.H. Schreuderschool	SBO	20JJ	Hendrick Goltziustraat 5	2526 LL

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Eerste Nederlandse Buitenschool	SO	20JE	Doorniksestraat 28	2587 XM
Inspecteur W.P. Blokpoelschool	SO	20IX	Haardstede 1	2543 VS
Strandwacht, de	SO	20KP	Paddepad 8	2554 HZ
Piramide, de	SO	20JM	Melis Stokelaan 1189	2541 GA
Piramide College	VSO	20JM	Steenwijklaan 30	2541 RL
Inspecteur S. de Vriesschool	SO	20JG	Heliotrooplaan 35	2555 MA
Inspecteur S. de Vriesschool	VSO	20JG	Esther de Boer-van Rijklaan 80	2597 TJ

Colofon

Teksten
De Haagse Scholen

Fotografie
Coverfoto: Frank van der Burg
Overige foto's: Bart van Vliet

Ontwerp
Endore Creative Agency

dehaagsescholen.nl